

Kolumbusz Kristóf Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Székhely: 3257 Bükkszenterzsébet, Szabadság út 84.

OM azonosító:

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Hatályos: 2026. szeptember 1-től

Tartalomjegyzék

I. ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA.....	9
Küldetésnyilatkozat	9
Bevezető	10
1. Nevelési program	12
1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	12
1.1.1. Pedagógiai alapelveink	12
1.1.2. Nevelő-oktató munkánk értékei, céljai	13
1.1.3. Nevelő-oktató munkánk feladatai, eszközei, eljárásai	15
1.1.4. Fejlesztési területek – nevelési célok	18
1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	23
1.2.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek és formák	23
1.2.2. Feladatok nevelési területenként	24
1.3. Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok	25
1.3.1. A teljeskörű egészségfejlesztés célja, tartalma	25
1.3.2. Egészségfejlesztési feladatok	26
1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	28
1.4.1. A közösségfejlesztés elvei és feladatai	28
1.4.2. A közösségfejlesztés szinterei	29
1.4.2.1. Tanórai keretekben megvalósuló közösségfejlesztés	30
1.4.2.2. Tanórán kívüli közösségi tevékenységek	30
1.4.2.3. Az osztályfőnök feladatai a közösségfejlesztésben	31
1.4.2.4. A pedagógusok szerepe a közösségformálásban	31
1.4.2.5. A diákönkormányzatok szerepe a közösségformálásban	32
1.4.2.6. A szabadidős tevékenységek közösségformáló hatásai	32
1.4.2.7. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos elvárásaink	34
1.4.3. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	35
1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	38
1.5.1. Az általános iskolai nevelés-oktatás általános jellemzői, feladatai	38
1.5.2. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	39
1.5.3. Az osztályfőnöki munka tartalma	39
1.5.4. Az osztályfőnök feladatai	40

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje	42
1.6.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése	43
1.6.2. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek	45
1.6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	46
1.6.4. Gyermekek és ifjúságvédelmi feladatok ellátása.....	48
1.6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	50
1.6.6. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekekkel kapcsolatos feladatok.....	51
1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	52
1.8. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai	53
1.8.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei ..	53
1.8.2. Az alkalmassági vizsga szabályai	54
1.8.3. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái és azok fontosabb jellemzői	54
1.9. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje	56
1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai	57
1.11. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	58
2. Helyi tanterv	60
2.1. A választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, a miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését.....	60
2.1.1. A kerettantervek megnevezése, a képzési szerkezet	60
2.1.2. Óratervek az általános iskolai nevelés-oktatásra	61
2.1.2.1. Óraterv az 1–4. évfolyam számára.....	62
2.1.2.2. Óraterv az 5-8. évfolyam számára	62
2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások.....	64
2.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai.....	64
2.3.1. Az alsó tagozat kiemelt pedagógiai feladatai.....	65
2.3.2. A felső tagozat kiemelt pedagógiai feladatai	66
2.3.3. Az eredményes tanulás segítésének elvei	67
2.4. Választható tantárgyak és foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai	70
2.5. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	71

2.5.1. Az ellenőrzés és értékelés általános elvei és követelményei	71
2.5.2. Az ellenőrzési és értékelési módok diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái ...	73
2.5.3. Az értékelésnél alkalmazott módszerek	74
2.5.4. A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése	77
2.6. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	77
2.7. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag	79
2.8. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek	79
2.8.1. Egészségnevelési elvek, programok	79
2.8.1.1. Az egészségnevelés elsődleges feladatai	80
2.8.1.2. Megelőzés szerepe az egészségnevelésben	80
2.8.1.3. Az egészségnevelés területei, tevékenységei, programok	80
2.8.1.4. Egészségnevelési tevékenységek az iskolában	82
2.8.2. Környezeti nevelési elvek, programok	83
2.8.2.1. A környezeti nevelés jelentősége, céljai	83
2.8.2.2. A környezeti nevelés szinterei, tevékenységei. A Farm, mint élő tanterem	84
2.9. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	87
2.9.1. Az esélyegyenlőséget szolgáló céljaink	87
2.9.2. Feladataink, intézkedések az esélyegyenlőség érdekében	88
2.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek	89
2.10.1. A tanuló jutalmazása	89
2.10.2. A tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek	90
2.11. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje	93
2.12. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	94
2.12.1. Az otthoni felkészülés szerepe	94
2.12.2. Az otthoni felkészülés formái	95
2.12.3. Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének segítése	95
2.12.4. Az otthoni felkészülés ellenőrzése	96
2.12.5. Az otthoni felkészülés koordinációja	96
2.12.6. Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása az általános iskolában	96
2.12.7. Eljárásrend a házi feladat szabályozására	97
2.13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek	98

2.14. Témahetek, projektnapok	99
II. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	101
1. Bevezető	101
2. Az alapfokú művészeti iskola nevelési programja	102
2.1. Alapelvek az alapfokú művészetoktatásban	102
2.2. Az alapfokú művészetoktatás célja.....	103
2.3. Az alapfokú művészeti nevelés-oktatás szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében	104
2.4. Művészeti nevelésünk-oktatásunk általános célja és funkciója.....	105
2.5. Intézményünk pedagógiai alapelvei és céljai a művészeti nevelés-oktatásban.....	106
2.6. Az alapfokú művészetoktatás során fejlesztendő kompetenciák.....	107
2.7. Felvétel a művészeti képzésre	108
2.8. A művészeti alapvizsga és záróvizsga.....	108
3. Az egyes művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszere	109
3.1. A képző- és iparművészet művészeti ág	110
3.1.1. A képző- és iparművészet műfajának célrendszere és funkciói.....	110
3.1.2. A képző- és iparművészet műfaj oktatásfejlesztési követelményei	110
3.1.3. A képző- és iparművészet műfaj képzési szerkezete	112
3.1.4. Óratervek a Képző- és iparművészet műfajhoz	113
3.1.5. A képző- és iparművészet tanszak tantárgyai és azok fejlesztési követelményei.	114
3.1.6. A képző- és iparművészet műfaj tantárgyai és azok fejlesztési követelményei ...	115
3.1.6.1. Alkotójátékok.....	115
3.1.6.2. Vizuális alkotógyakorlat	115
3.1.6.3. Rajz-festés alapjai	120
3.1.6.4. Népi játékok (választható tantárgy)	122
3.1.6.5. Művészettörténet (választható tantárgy)	122
3.1.6.6. Grafika és festészet műhelygyakorlat	127
3.1.6.6.1. A grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy célja, feladata, fejlesztési követelményei	127
3.1.6.6.2. Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után	132
3.1.6.6.3. Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után.....	137
3.1.7. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei és témakörei .	138
3.1.7.1. A Vizuális alkotógyakorlat tantárgy művészeti alapvizsga követelménye.....	138
3.1.7.2. A vizuális alkotógyakorlat tantárgy művészeti záróvizsga követelménye	138
3.1.7.3. A grafika és festészet műhelygyakorlat művészeti alapvizsga követelménye...	139
3.1.7.4. A grafika és festészet tanszak művészeti záróvizsga követelménye.....	140

3.1.7.5. A művészettörténet tantárgy művészeti alapvizsga követelményei.....	140
3.1.7.6. A művészettörténet tantárgy művészeti záróvizsga követelményei	141
3.2. Zeneművészeti ág.....	142
3.2.1. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei	142
3.2.2. A művészeti vizsgák tantárgyai és a vizsga fajtái.....	143
3.2.3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei	145
3.2.3.1. Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga tantárgyai	146
3.2.3.2. Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga minősítése	148
3.2.4. Fafüvős tanszak.....	148
3.2.4.1. A furulya tantárgy	148
3.2.4.1.1. A furulyatanítás általános céljai, feladatai	149
3.2.4.1.2. Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után	149
3.2.4.1.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei	150
3.2.4.1.4. Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után.....	151
3.2.4.1.5. A művészeti záróvizsga követelményei.....	152
3.2.4.2. A fuvola tantárgy	153
3.2.4.2.1. A fuvolatanítás általános céljai, feladatai	153
3.2.4.2.2. Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után	154
3.2.4.2.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei	155
3.2.4.2.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után.....	156
3.2.4.2.5. A művészeti záróvizsga követelményei.....	157
3.2.4.3. Oboa tantárgy	158
3.2.4.3.1. Az oboatanítás általános céljai, feladatai	158
3.2.4.3.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után.....	159
3.2.4.3.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei	159
3.2.4.3.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után.....	160
3.2.4.3.5. A művészeti záróvizsga követelményei.....	161
3.2.4.4. Klarinét tantárgy	162
3.2.4.4.1. A klarinéttanítás általános célja, feladatai.....	162
3.2.4.4.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után.....	163
3.2.4.4.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei	164
3.2.4.4.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után.....	165
3.2.4.4.5. A művészeti záróvizsga követelményei.....	165
3.2.4.5. Szaxofon tantárgy	166
3.2.4.5.1. A szaxofon tanítás általános céljai és feladatai.....	166

3.2.4.5.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után.....	167
3.2.4.5.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei	168
3.2.4.5.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után	169
3.2.4.5.5. Művészeti záróvizsga követelményei	170
3.2.5. Rézfúvós tanszak	171
3.2.5.1. Harsona-tenorkürt-baritonkürt	171
3.2.5.1.1. A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt- és a baritonkürt-tanítás céljai és feladatai.....	171
3.2.5.1.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után.....	172
3.2.5.1.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei	173
3.2.5.1.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után	175
3.2.5.1.5. Művészeti záróvizsga követelményei	176
3.2.5.2. Tuba tantárgy	178
3.2.5.2.1. A tubatanítás célja és feladatai.....	178
3.2.5.2.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után.....	179
3.2.5.2.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei	180
3.2.5.2.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után	180
3.2.5.2.5. Művészeti záróvizsga követelményei	181
3.2.5.3. Trombita tantárgy.....	182
3.2.5.3.1. A trombita tanítás célja és feladatai	182
3.2.5.3.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után.....	183
3.2.5.3.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei	184
3.2.5.3.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után	185
3.2.5.3.5. Művészeti záróvizsga követelményei	186
3.2.5.4. Kürt tantárgy	187
3.2.5.4.1. A kürttanítás céljai és feladatai	187
3.2.5.4.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után.....	187
3.2.5.4.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei	188
3.2.5.4.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után	189
3.2.5.4.5. A művészeti záróvizsga követelményei.....	190
III. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	192
1. A pedagógiai program érvényességi ideje.....	192
2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata	192
3. A pedagógiai program módosítása	192
4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala	192

IV. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK.....	193
1. A diákönkormányzat véleményező nyilatkozata	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. A szülői szervezet véleményező nyilatkozata	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
3. A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
4. Az intézmény fenntartójának jóváhagyó nyilatkozata.....	193
V. MELLÉKLETEK.....	194

I. ÁLTALÁNOS ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Küldetésnyilatkozat

Iskolánk küldetése, hogy biztonságos, támogató környezetben, a minőségi nevelés és oktatás révén felkészítse a tanulókat az életre, megalapozza az egész életen át tartó tanulást.

Az iskolai nevelőmunkánk célja olyan értékek közvetítése illetve megerősítése, amelyek egyrészt a tanulók személyiségére, tanulmányi eredményeire, másrészt a tanulói és intézményi közösségben történő tevékenységet követően a családra, a szűkebb és tágabb társadalmi környezetre is pozitív hatást gyakorolnak.

Céljaink

- Olyan gyerekek nevelése, akik képesek megújulni, önmagukat fejleszteni, a jövő kérdéseire pozitív választ adni. Mindezt gyermekközpontú, komplex személyiségfejlesztéssel kívánjuk elérni, amely tartalmazza, a korszerű, sokoldalú, életkori sajátosságoknak megfelelő ismeretszerzést és nevelést.
- Iskolánk célja színvonalas oktatással szilárd alpműveltséget, biztos alapkészségeket nyújtani tanulóinknak, biztosítva számukra a képességeiknek megfelelő tovább haladást.
- A személyiségfejlesztés területén a tanulók kreativitásának, kritikus gondolkodásának, problémamegoldó képességének kibontakoztatása, nyitott és felelősségteljes személyiség fejlesztése.
- A társadalmi igényeknek megfelelő modern ismeretek, alkalmazható tudás nyújtása.
- A hagyományok ápolása, a kulturális örökség megőrzése és továbbadása, az irodalom, a zene, a kultúra és a természettel való kapcsolat szerves összekapcsolása a gyakorlati tanulással.
- A tehetséggondozás mellett korrepetálások, fejlesztések szervezésével, hátránykompenzációval igyekszünk minden tanulónknak egyenlő esélyt biztosítani az általános műveltség alapjainak elsajátításához, az egész életen át tartó tanulás képességének megszerzéséhez.
- Tanulóink nevelése során olyan életmód kialakítására, megismertetésére törekszünk, melynek szerves része a mindennapos testmozgás biztosítása, az egészség megőrzése.

Olyan intézményt szeretnénk

- ahová a gyerekek szívesen járnak, mert befogadó és elfogadó, megértő, motiváló és szerető légkör veszi körül őket,
- ahol a természetes gyermeki kíváncsiságot megőrizve, az életkori sajátosságaiknak megfelelő módszerekkel tanulhatnak,
- ahol a széleskörű tevékenységkínálat segítségével a gyerekek képességei sokoldalúan fejlődhetnek, és a tanulás motivációs alapja a sikerélmény,
- ahová mindezekért a szülők szívesen hozzák gyermekeiket, e mellett szívesen be is kapcsolódnak az iskolai programokba,
- amelyik rugalmasan képes alkalmazkodni a társadalmi elvárásokhoz, a tanulók, a szülők és a fenntartó igényeihez,

- ahol a gyakorlati farm alapú és természetközeli környezet lehetőséget ad arra, hogy a diákok a tudást ne csupán elméletben, hanem a mindennapi tevékenységeken keresztül sajátítsák el.

Nevelési elveink között szerepel tanítványaink megbecsülése, a bizalom megelőlegezése és fenntartása irányukba. A tanulói öntudat reális megerősítését biztatással, illetve a gyermek jó szándékának, igyekezetének, teljesítményének az elismerésével, dicséretével biztosítjuk.

A sikerélmény, az érdeklődés fenntartása, a megfelelő terhelés, az érdeklődési területre fókuszáló tanulási folyamat, valamint a kudarcűrő és újrakezdő képesség erősítésével reális önismerethez juttatjuk tanítványainkat.

Bevezető

Intézményünkről általában

A Kolumbusz Kristóf Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola egy alapítványi fenntartású intézmény, amely BükkSZenterzsébeten működik.

Intézményünkben az intézményegységek szakmai önállóságával - partneri együttműködéssel - biztosítjuk 6 éves korosztálytól a 14 éves korosztályig az egységes, töretlen fejlődést az általános iskolai nevelés-oktatásban, valamint az alapfokú művészeti oktatás keretében, valamint a gyermekek tehetséggondozására is nagy hangsúlyt fektetünk.

A pedagógiai program nevelő – oktató munkánk alapidokumentuma, melynek elkészítésekor a jogszabályok betartása mellett a fenntartó elvárásait, a szakmai szempontokat, a szülők, a gyermekek, a pedagógusok elképzeléseit vettük alapul.

Iskolánk a jövő számára készíti fel az új generációt. Tanulóink a 8 év alatt nem befejezett, lezárt tudást kapnak, hanem a kulcskompetenciák fejlesztésével az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges tanulási képességekkel ruházzuk fel őket.

Pedagógiai programunk legfontosabb célkitűzésének azt tartjuk, hogy a vonzáskörzetünkbe tartozó iskolahasználók igényeinek megfeleljünk, hogy olyan lehetőségeket és képzéseket, magas színvonalat, valamint szabadidős programokat teremtsünk a környék lakói és gyermekeik számára, amelyek az intézményünket nemcsak vonzóvá, de egyedivé is teszik.

Kiemelten foglalkozunk a gyermekek és fiatalok oktatásának, nevelésének, tehetséggondozásának, művészeti, sporttevékenységének és közösségi fejlődésének támogatásával, valamint az egészséges és fenntartható életmód népszerűsítésével.

Az intézmény pedagógiai programja a közös pedagógiai célokat, feladatokat, s azokat a közös jellemzőket, eljárásokat tartalmazza, amelyek az intézmény egészére jellemzőek.

Az intézmény alapadatai

Az alapító és fenntartó	
Az alapító neve	Tudás és Jövő BükkSZenterzsébeten Alapítvány
Az alapító székhelye	3257 BükkSZenterzsébet, Szabadság út 84.
A fenntartó neve	Tudás és Jövő BükkSZenterzsébeten Alapítvány

A fenntartó székhelye	3257 Bükkszenterzsébet, Szabadság út 84.
Az intézmény	
Hivatalos neve	Kolumbusz Kristóf Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
Székhelye	3257 Bükkszenterzsébet, Szabadság út 84.
Az alapítás éve	2026
OM azonosító	
Típusa	többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény • általános iskola • alapfokú művészeti iskola
Székhelye	3257 Bükkszenterzsébet, Szabadság út 84.
Telephelye	3257 Bükkszenterzsébet, Szabadság út 101. (Sportpálya, ahol az Intézmény nem lát el köznevelési tevékenységet.)

Nevelőtestületünk

Nevelőtestületünk elhivatott pedagógusokból áll, akik elkötelezettek a gyermekek és fiatalok sokoldalú fejlesztése iránt. Közös célokkal, egymást ösztönözve, segítve és kiegészítve dolgozunk. Kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra minden tudományterületen, a digitális kompetenciák fejlesztésére, a természetközeli, farmalapú életmód módszertanának alkalmazására, valamint a közösségi és szociális kompetenciák erősítésére.

Minden gyermekben igyekszünk felismerni a benne rejlő tehetséget, és azt kiemelve fejleszteni egész személyiségüket, felkészítve őket az általános iskolákat érintő Nemzeti Alaptantervben meghatározott követelményeknek, alsó és felső tagozaton. Továbbá kiegészítve nevelésüket a felnőttkori szerepek betöltésére és az egészséges, fenntartható életmód elsajátítására.

A pedagógiai program elkészítésének jogszabályi háttere

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet,
- a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Kormányrendelet,
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény,
- a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII. törvény végrehajtásáról szóló 401/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet,
- a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók: kerettantervek az általános iskola 1-4. évfolyamára – kerettantervek az általános iskola 5-8. évfolyamára,
- a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók: Irányelvek és alapprogramok - Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja,
- a NAT keretében kidolgozott SNI irányelvek,
- a 229/2012.(VIII.28.) Kormányrendelet a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról,
- 26/1997. (IX.3.) NM-rendelet iskola-egészségügyi ellátásról

1. Nevelési program

1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

1.1.1. Pedagógiai alapelveink

Az általunk megfogalmazott alapelvek általános, normatív jellegű irányelvek, amelyekkel nevelési-oktatási tapasztalatainkra alapozva szeretnénk biztosítani a nevelés eredményességét. Tevékenységünk középpontjában a minőségi nevelő – oktató munka áll, amely biztosítja tanulóink továbbhaladását a szülők elvárásainak, és a tanulók képességeinek megfelelően. El kívánjuk érni, hogy intézményünk a település és vonzáskörzetének alapfokú nevelési, szellemi központjává váljon. Munkánkban a jövő generációi iránt érzett felelősség vezérel bennünket. Nevelőtestületünk tudatában van annak, hogy egyaránt fontos felzárkóztatni a lemaradókat, és kibontakoztatni a tehetségeket. Iskolánkban igen fontos feladat a folyton változó élethelyzetek kezelése, a pályaválasztásra és továbbtanulásra való felkészítés. Iskolánk gyermekbarát, ugyanakkor rendre törekvő, világos rendszert kínál, amelyben minden gyerek a legmagasabb szinten bontakoztathatja ki képességeit, megtanulhatja a testileg, szellemileg, érzelmileg és erkölcsileg egészséges életvitelt.

Az intézmény életének és munkájának minden területén a folyamatos fejlődésre törekszünk.

Nevelési elveink fontos része a tanár-diák kapcsolat mai korhoz illeszkedő alakítása. Egy ilyen kapcsolat csak a kölcsönös bizalomra épülhet. Megfelelő hangnemben mindent el lehet és kell mondani, mindenre lehet megoldást találni.

Az egyes nevelési területek - eljárások egymástól nem választhatók el. A nevelés oktatásunk szerves része. A helyi tanterveink megjelölik a legfontosabb tevékenységi formákat.

Az intézmény gyakorlatában egyetlen nevelési terület sem élvezhet prioritást, hiszen komplex személyiség nevelése a célunk.

- Diákjaink rugalmasan tudjanak alkalmazkodni a gazdasági-társadalmi változásokhoz,
- Legyenek kooperatívak, azaz tudjanak együttműködni, tolerálják a másságot, kezdeményezzenek és vállalják a kockázatot
- Autonóm személyiségként vállalják a felelősséget, rendelkezzenek belső fegyelmezettséggel
- Véleményüket, érdekeiket, tudják megfogalmazni, és érvényesítésében konszenzusra törekedjenek
- Az „ép testben ép lélek” elve alapján nagy jelentőséget tulajdonítunk az egészséges életmódra nevelésnek.

Az intézmény pedagógusközössége nevelési alapelveiből kiindulva az alapkészségek fejlesztését, az anyanyelv, a matematika az idegen nyelv, a digitális kultúra, a sport, a mozgás fontosságát is hangsúlyozza. Ugyanakkor a nevelés és oktatás kiemelt célja a tehetségek

kibontakoztatása, és a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása. Olyan tevékenység kialakítása, melynek során világosan kitűzött célok érdekében egységes és hatékony feladatrendszerben folyik az igényes munka. A követelmények, az értékelés az adott korosztályhoz igazodik. Az alkalmazott módszerek kielégítik a mikro és makro közösség igényeit.

Az eredményeink elérését szolgáló pedagógiai alapelveink és eljárásaink

Diákközpontú pedagógiai megközelítés

Elengedhetetlennek tartjuk a diákközpontú gondolkodást és magatartást, amely a tanulók egyéni szükségleteire és fejlődésére fókuszál. Ez a megközelítés biztosítja, hogy minden diák a saját képességeihez mérten kapja meg a támogatást és a kihívásokat.

Hivatástudaton alapuló felelősségvállalás

Pedagógusaink a tanári pályát hivatásként élik meg, amely mély elkötelezettségen, a nevelésbe vetett hiten és felelősségteljes hozzáálláson alapszik.

Személyes példamutatás

Fontosnak tartjuk, hogy a pedagógusok mind szakmai munkájukban, mind a hétköznapi kapcsolataikban pozitív példát mutassanak a diákok számára, hitelessé téve ezzel nevelő-oktató tevékenységüket.

Nyitott és támogató értékrend formálás

Olyan általános tanári magatartásra törekszünk, amely elősegíti a diákok önálló értékrendjének, világnézetének és világképének kialakítását. Ezt nyitott, személyes kapcsolatokon, differenciált oktatási és ellenőrzési módszereken keresztül valósítjuk meg.

Igazságos és differenciált értékelés

Az értékelés során figyelembe vesszük a diák egyéni személyiségét és képességeit, ugyanakkor viszonyítjuk diáktársai teljesítményéhez is, biztosítva az igazságosságot és a fejlődést támogató visszajelzéseket.

Motivált, önálló tanulói és tanári személyiség

Célunk, hogy mind a diákokban, mind a pedagógusokban fejlesszük a motivált, önálló tevékenységre való törekvést (ismeretszerzés, önképzés, önellenőrzés, önértékelés). Ennek érdekében alkotói műhelyeket és támogató környezetet biztosítunk.

Közös gondolkodás és együttműködés

Ösztönözzük az egyéni munkavégzés irányainak kialakítását és megvitatását, hangsúlyozva a tanulás és ismeretszerzés közös gondolkodással történő gazdagítását.

Tapasztalatcsere és folyamatos fejlődés

Rendszeresen teremtünk lehetőséget a kölcsönös megbeszélésekre, a tapasztalatok értékelésére és hasznosítására, ezzel is támogatva a pedagógiai gyakorlat folyamatos fejlődését és megújulását.

1.1.2. Nevelő-oktató munkánk értékei, céljai

Intézményünk alapítványi fenntartású alapfokú nevelési - oktatási intézmény, nem elkötelezett egyetlen vallás, vagy világnézet mellett sem. Pedagógiai programunk biztosítja az ismeretek, a

vallási, illetve világnézeti ismeretek tárgyilagos és többoldalú közlését. Az intézmény működése, tevékenysége és irányítása, vallási és világnézeti tanítások igazságáról nem foglal állást, vallási és világnézeti kérdésekben semleges marad.

Intézményünk által képviselt legfontosabb értékek

- tolerancia, egymás és a másság tisztelete, megbecsülése,
- humanizmus, szeretet, elfogadás,
- becsületesség, igazságosság, őszinteség, bizalom,
- a természet tisztelete, védelme, környezetünk megóvása a jövő nemzedék számára,
- önfegyelem, önismeret,
- pontosság, igényesség és kitartás a munkában,
- a tudás, a munka, az értékteremtés,
- önállóság, szabadság, mások szabadságának tisztelete,
- az egyetemes és nemzeti kultúra tisztelete.

Az iskola célja, a tankötelezettség teljesítését szolgáló, az általános műveltséget megalapozó nevelés-oktatás, minden tanuló felkészítése – érdeklődésének, képességének és tehetségének megfelelően – középiskolai vagy szakképző intézményekben a továbbtanulásra, valamint a társadalomba való beilleszkedésre.

Olyan diákok nevelését tűzzük ki célul, akik képesek jó tanulmányi munka elérése mellett, összetartó osztályközösségeket kialakítani, jól beilleszkednek az iskola közösségébe, részt vesznek az iskola hagyományainak ápolásában. Fontosnak tartjuk, hogy az eredményes tanulás mellett minél több tanuló aktívan sportoljon. Számunkra fontos tanítványaink sikere, ezért rendszeresen felkészítjük őket a szaktárgyi versenyekre, hiszen az elért eredmények, elismerések további ösztönzést jelentenek diáktársaiknak.

Nevelési céljaink

- Testileg - lelkiileg életmódjukat tekintve egészséges, családtisztelő gyermekek nevelése.
- Tanulják meg óvni, védeni környezeti értékeinket, tudjanak a természettel harmóniában élni. Legyenek igényesek környezetük tisztaságára.
- Gyermekeink tudják elfogadni a másságot, segítsék a különböző kultúrájú etnikumú, szociális helyzetű társaik beilleszkedését.
- Gyermekeink egyéni képessége szerinti fejlesztése az átmenetek zökkenőmentessé tétele.
- Nyugodt, családi légkör biztosításával segíteni, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, szívesen tevékenykedjenek érdeklődésüknek és képességeiknek megfelelően.
- Értékrendünk a gyermek központúságot, a nyitottságot, a másság tiszteletét, a toleranciát, egymás segítségét és megbecsülését, szakmai kultúránk fejlesztését, a múlt tiszteletét, új értékek teremtését, a partnerközpontú szemléletet tükrözi.

Kiemelt feladataink a célok elérése érdekében

- készítjük fel a gyermekeket a középfokú intézményekben való helytállásra,
- bontakoztassuk ki egyéni képességeiket,
- nyújtunk egységes követelményrendszerrel korszerű alpműveltséget,
- alakítsunk ki empatikus, gondolkodó, kötődő, biztonságos és folyamatos fejlődés iránti igényt gyermekeinknek,

- a nevelők legyenek szakmailag jól felkészültek és az önfejlesztés iránt elkötelezettek,
- kísérik figyelemmel, és segítsük a gyermekek, tanulók fejlődését,
- legyen egységes, igazságos, objektív az értékelési rendszer figyelembe véve az egyének képességeit,
- legyen folyamatos a szülők tájékoztatása,
- adjunk biztos alapokat az idegen nyelv kommunikatív használatához,
- a digitális oktatás kövesse a korszerű informatikai, digitális fejlődést,
- kapjon nagyobb hangsúlyt a környezetvédelmi nevelés,
- tartsuk tiszteletben a tanulók jogait és emberi méltóságát.

Az intézmény vezetése, nevelői és alkalmazotti közössége felelősséget vállal a gyerekek, tanulók testi, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődéséért, a közösség formálásaért és fejlesztéséért. Ennek érdekében együttműködünk a szülőkkel, a szülők közösségével.

Iskolánkban az oktatás nyelve a magyar, a nevelés és oktatás – a kötelező idegen nyelvi oktatást kivéve – teljes egészében magyar nyelven folyik.

1.1.3. Nevelő-oktató munkánk feladatai, eszközei, eljárásai

Iskolai nevelő-oktató munkánk fő törekvése, feladata a komplex személyiségfejlesztés gyermekközpontú szemlélettel

- A folyamat során általános célunk, hogy kialakítsuk az egyéni és társas szociális értékrend alapjait, az egyéni és társas érdekeket egyeztető, segítő együttműködés gyakorlatát,
- korszerű matematikai, természet- és társadalomtudományi, technikai, művészeti alapismereteket nyújtunk digitális környezetbe ágyazottan
- felismerjük a tehetségeket, és biztosítuk számukra a lehetőséget a képességeiknek megfelelő képzéshez,
- bővítjük a felzárkózást, az esélyegyenlőséget szolgáló pedagógiai tevékenységrendszert,
- munkánk eredményeként tanulóink pályaválasztása reális, helytállásuk sikeres legyen,
- őszinte, szeretetteljes kapcsolat alakuljon ki a pedagógusok és a tanulók között,
- a szülőkkel olyan szemlélettel működünk együtt, amely a közös célok és érdekek elfogadásán alapul

Feladataink

Az intézményünkben folyó nevelő-oktató munka feladatait az általános emberi és nemzeti értékek, a Nemzeti Alaptantervben valamint és az Alapfokú Művészeti Iskola követelményében és tantervi programjában megfogalmazottak, tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása, átadása, valamint annak következetes számonkérése határozza meg. A kulcskompetenciák fejlesztése, amelyekre a gyermekeknek, tanulóknak szükségük van a személyes boldogulásukhoz és fejlődésükhöz, a cselekvő állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.

A negatív társadalmi hatások ellensúlyozása érdekében kiemelt feladatunk, a diákok egymás közti kapcsolataiban az agresszió minden formájának (verbális, fizikai) háttérbe szorítása. A célok megvalósításához elengedhetetlen a minél őszintébb, közvetlenebb pedagógus-diák viszony kialakítása.

Feladatunk a befogadó pedagógiai kultúra támogatása, szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása, a lemorzsolódás csökkentése és a differenciált foglalkozás megvalósítása.

Nevelés - oktatás - partnerség egyenrangúságának megőrzése a munkánkban

- Tiszteletben tartjuk az egyén autonómiáját, gondolat- és érzésvilágát.
- A követelmények betartása, betartatása.
- Egészséges életkörülmények biztosítása gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.
- Olyan pedagógiai környezet kialakítása, ahol a befogadó attitűd természetessé válik, a tanító, a tanár, a nevelőmunkát segítő munkatársak, szülők, gyermekek számára egyaránt.
- A település óvodájával való együttműködésében érvényesüljön a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése. Ez biztosítja az átmenet folyamatosságát a gyermekek számára.

Ehhez szükséges eljárások

- a jogszabályokban és a házirendben biztosított gyermek és diákjog betartása a pedagógusok részéről,
- empátikus, toleráns, a tanuló érdekeit mindenek fölé helyező, következetes pedagógus magatartás,
- a gyermek életkori sajátosságait figyelembe vevő, de partnerszemléletű pedagógus magatartás.

Feladatunk az iskolahasználók igényeinek és az intézmény kínálatának, programjának összehangolása, a tanulás, az önálló ismeret elsajátítás megtanítása az oktatási folyamat során.

Az iskolai tanulási-tanítási folyamatban a tanulói tevékenység kibontakoztatásának eszközei:

- a problémamegoldás, az alkotó tevékenység előtérbe helyezése a tanulási folyamatban,
- differenciált feladatjelölések és tanári segítség a különböző képességű, fejlettségű, személyiségű és helyzetű tanulók számára,
- a kooperatív (együttműködő) tanulási formák (pl.: pármunka, csoportmunka) alkalmazása,
- számítógépek használata,
- következetes tanári magatartással és követelményrendszerrel dolgozunk tanítványaink nevelése és formálása érdekében,
- folyamatos és kitartó munkára, tanulásra készítjük diákjainkat,
- rendszeres értékeléssel és osztályozással adunk visszajelzéseket tanulmányaikról,
- az eredményekről az értékelés megszületését követően azonnal tájékoztatjuk a tanulót és a szülőt,
- a kiemelkedő képességű, teljesítményű gyermekek, tanulók adottságainak feltárása, tehetséggondozásuk tanórai és tanórán kívüli munka során pl.: szakkörök, versenyfelkészítés, stb.,

- a dicséret, a pozitív megerősítés a nevelő-oktatómunkában a legfontosabb ösztönző,
- a pedagógus gyermekekre, tanulókra való közvetlen ráhatása sokféle téren érvényesül: személyes példamutatás, a segítségadás, a beszélgetések révén.
- esztétikus, tiszta és ingergazdag iskolai környezet kialakítása

Az eredmények elérésének eszközei

- minden diákot egyéniségként kezelünk, és megkeressük fejlesztésének, nevelésének optimális lehetőségét,
- osztályfőnöki munkánkban kiemelt figyelmet fordítunk minden tanítványunkkal és családjával való folyamatos kapcsolattartásra, nevelési folyamatuk irányítására,
- a fentiek érdekében folyamatosan együttműködünk a tanulót nevelő családdal, jelzéseket adunk és veszünk tanítványunk fejlesztésének biztosítása érdekében,
- fontosnak tartjuk annak a tanári mentalitásnak a fejlesztését, amely minden tanítványában tehetséget lát, megindítja őt tehetségének felismerése, és kiteljesítése irányába megtalálva az ehhez szükséges kapcsolódási pontokat, pedagógusokat, szervezeteket és lehetőségeket.

Intézményünk vezetősége elkötelezett a folyamatos minőségfejlesztés iránt. A Pedagógiai programban megfogalmazott céljainkat jól felkészült, szakmailag igényes, megújulásra kész, kreatív pedagógusokkal, segítőkész munkatársakkal, és a velük együttműködő szülőkkel valósítjuk meg.

Feladataink az alapfokú művészetoktatásban

- Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja keretében folyó művészeti nevelés, amely alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.
- A képzés figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket.
- Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, és az értékmegőrzés formáinak kialakítására.
- Alapvetően nem művészképzés kell, hogy folyjék, hanem a zene és egyéb művészetek iránti szeretetet, befogadóképességet kell fejlesztenünk.
- Művészeti iskolánkban nemcsak az egyén szakmai fejlődése a cél, hanem az is, hogy ki tudja magát fejteni, merjen és tudjon önmaga lenni, valamint nagymértékben fejlődjön együttműködési készsége.

Tudjuk, hogy minden gyerek nyitott a környezeti hatásokra. Nekünk az a dolgunk, hogy ezt a nyitottságot kihasználva egy kulturáltabb, érzékenyebb nemzedék nőjön fel. Iskolánk óvja és továbbfejleszti az általános iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és a tanulás iránti érdeklődést, nyitottságot. A különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, eltérő képességű, motivációjú, szociokultúrájú gyermekeket együtt nevelve biztosítja a test és a lélek harmonikus fejlesztését, elősegíti a szocializáció folyamatait, kialakítja és tovább építi tanulóink elemi műveltségbeli alapjait, megalapozza és fejleszti tanulási stratégiáit.

Folyamatos cél megőrizni az intézményben a bensőséges, családi légkört, az itt tanuló,

nevelkedő gyermekeket felkészíteni a továbbtanulásra, a pályaválasztásra. A nevelés célja minden társadalomban egy jobb, tökéletesebb nemzedék nevelése.

1.1.4. Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;
- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;
- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;
- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeikért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése.

- Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira.
- Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására.
- Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.
- A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait, az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeit, nehézségeit és ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákat.
- Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósokat, feltalálók, művészeket, írókat, költőket, sportolók munkásságát.
- Ismeretek, egyéni és közösségi tevékenységek elsajátítása, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését.
- Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése,
- Ismerjék meg Európa történelmét, sokszínű kultúráját.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

- A cselekvő állampolgári magatartásra, a törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására,
- Az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére, az erőszakmentességre, a méltányosságra nevelésre,
- A tanulók megismerjék meg a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, a honvédelmi nevelést biztosítva.
- A közügyekben a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztésére,
- A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítása, a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások megismerésére.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

- Az önismeret fejlesztése, mint a társas kapcsolati kultúra alapja – a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejlesztető képesség.
- A tanuló kedvező szellemi fejlődésének, készségeinek, tudásának és kompetenciáinak kifejlesztése.
- A tanulók képessé válnak az érzelmeiknek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, a kölcsönös elfogadásra.
- A tanuló énképének kialakítása, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani.
- A megalapozott önismeret kialakításával a tanulóknak fejlődjön ki a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához szükséges képesség.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretet kapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére.

A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata:

- a harmonikus családi minták közvetítése,

- a családi közösségek megbecsülésére nevelés,
- felkészítés a családi életre,
- a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésére nevelés,
- a szexuális kultúra kérdései.

A testi és lelki egészségre nevelés

- Az egészséges életmódra, a testi-lelki egészségre nevelés,
- A helyes táplálkozásra, a mozgás megszerettetésére, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására nevelés,
- A lelki egyensúly megóvására, társas viselkedések szabályozására, a konfliktusok kezelésére nevelés,
- A családdal együttműködve a tanulók felkészítése az önállóságra, a betegség megelőzésére, a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében,
- A káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére nevelés, motiválással, példamutatással.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

- A hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása a tanulóknál saját élményű tanuláson keresztül.
- A segítő magatartás képességeinek fejlesztése, az együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és –megvalósítás.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

- A tanulók az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használják.
- A tanulók számára a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás válik meghatározóvá.
- A környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására nevelés.
- A tanulók megismerjék a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő,
- Kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének meg-őrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

- A tanulók életkorához igazodva, átfogó képet kell nyújtani a munka világáról.
- Tevékenységeken keresztül kell biztosítani arra, hogy a diákok kipróbálhassák képességeiket, elmélyülhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthassák a nekik megfelelő foglalkozást és pályát,
- Képessé váljanak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.
- Fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

- A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa, a fogyasztás területén,
- Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát,
- Lássák a rövid és hosszú távú céljaik, az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrautaltságát,
- A köznevelési intézmény biztosítsa a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

- A tanulók nevelése az új és a hagyományos médiumok nyelvének nevelésére,
- A médiatudatosságra nevelés, a kritikai beállítódás kialakítása, a médiumoktól befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására,
- A tanulók megismertetése a média működésével és hatásmechanizmusaival,
- A média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal,
- A valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával,
- A különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével

A tanulás tanítása

Minden pedagógus, oktató teendője:

- Felkeltse az érdeklődést a tanulóban az iránt, amit tanít,
- Útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.
- Annak megtanítása, hogy hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere;
- Hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások;
- Hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok;
- Melyek az egyénre szabott tanulási módszerek;
- Miként működhetnek együtt a tanulók csoportban;
- Hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.
- A tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

Kulcskompetenciák

A kulcskompetenciák kialakításához a NAT-ban megfogalmazott kiemelt fejlesztési feladatokat kell megvalósítani.

A NAT az Európai Unió által ajánlott kulcskompetenciákból kiindulva, arra építve, de a hazai sajátosságokat figyelembe véve az alábbiak szerint határozza meg a tanulási területeken átívelő általános kompetenciákat, továbbá azokat, amelyek jellemzői, hogy egyetlen tanulási területhez sem köthetők kizárólagosan, hanem változó mértékben és összetételben épülnek a megszerzett tudásra, fejlődnek a tanulási-tanítási folyamatban.

Ezek a kompetenciák a következők:

A tanulás kompetenciái
Az önálló és hatékony tanulás képessége, amely magában foglalja a tanulási stratégiák ismeretét, az önszabályozást, a kitartást, az időgazdálkodást és az élethosszig tartó tanulás iránti nyitottságot.
A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
A gondolatok, érzések és információk pontos, érthető és helyes kifejezése szóban és írásban, valamint mások üzeneteinek megértése. Ide tartozik az idegen nyelvi kommunikáció, a nyelvi tudatosság és az interkulturális érzékenység is.
A digitális kompetenciák
Az információs és kommunikációs technológiák magabiztos, kritikus és etikus használata tanulási, munkavégzési és hétköznapi helyzetekben. Magában foglalja az információkeresést, -értékelést, az online együttműködést és a digitális biztonságot.
A matematikai, gondolkodási kompetenciák
A logikus, kritikus és problémamegoldó gondolkodás alkalmazása különböző élethelyzetekben. Ide tartozik a matematikai műveltség, az összefüggések felismerése, az érvelés és a rendszerszemlélet.
A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
Az önismeret, az érzelmi intelligencia, az együttműködési készség és a felelősségteljes magatartás kialakítása. Segíti a harmonikus társas kapcsolatok építését és a közösségi normák betartását.
A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
Az alkotókészség, az egyéni ötletek kibontakoztatása és az esztétikai érzékenység fejlesztése. Magában foglalja a kulturális értékek megismerését, tisztelőt és a sokszínűség elfogadását.
Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák
A kezdeményezőkészség, a felelősségvállalás, az együttműködés és a problémamegoldás képessége a munka világában. Tartalmazza a tervezést, a gazdasági alapfogalmak ismeretét és az innovatív gondolkodást.

1.2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

*„Az ember legfőbb kincse éppen a személyiség,
melyet úgy tudunk megőrizni épen,
ha készen állunk a szüntelen megújulásra.”
(Goethe)*

Nevelőtestületünk a pedagógiai tevékenység komplex értelmezésének híve, vagyis a nevelés és oktatás feladatrendszerével, azonos súllyal vállalja fel a nevelést, a gyermekek személyiségének tudatos fejlesztését.

Személyiségfejlesztéshez kapcsolódó munkánk akkor lesz eredményes, ha

- a nevelési, tanítási-tanulási folyamat teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a játéknak, a munkának,
- ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, erősíti akaratukat,
- hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához.

Az eredményes munkához

- ismertessük meg az alapvető erkölcsi értékeket a tanulók életkorához igazodó módon és tudatosítsuk, s alakítsuk meggyőződéssé gyermekeinkben.
- az intézmény minden dolgozója legyen hiteles példaképe annak a viselkedésnek, amelyet a gyermekektől elvárunk, de mutakozzon késznek saját hibáinak és kételyeinek elismerésére.
- ismerjük fel minden egyes tanulónk „erősségeit” és gondoskodjunk arról, hogy azokat társai is meglássák és elismerjék.
- következetesen igényeljük tanulóinktól a rendszeres, kötelességtudó munkát.
- ismertessük meg tanulóinkkal hazánk történelmét és jelenét, a nemzeti hagyományokat, a nemzeti kultúra értékeit. Neveljük őket ezek tiszteletére, ápolására, megbecsülésére,
- tudatosítsuk következetesen az egészséges életmód és egészségvédelem fontosságát, igényét.

1.2.1. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenységek és formák

- A tanulói személyiség fejlesztésének legfontosabb színtere az oktatási- képzési folyamatba illeszkedő tanítási óra. Iskolánk nevelői kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.
- Mindenfajta tevékenység kiinduló eleme a motiváció.
- A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük és fenntartsuk azokat az indítékokat, amelyek tanulásra, továbbtanulásra ösztönzik őket.
- A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók állandó aktivitását biztosítják.
- Kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez, és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

- Kiemelt figyelmet fordítunk a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulóinkra mind az iskolai tanórai foglalkozásokon, mind a felzárkóztató és csoportfoglalkozásokon.
- A pedagógusok az egyes szaktárgyak tanítási óráin a lehetőségekhez mérten előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, főként azon tantárgyaknál, amelyeket csoportbontásban tanítanak (idegen nyelvi, digitális kultúra, matematika órák)
- A személyiségfejlesztésben, az önkép kialakításában, a kreativitás, a problémamegoldó képesség fejlesztésében, a csoportba való beilleszkedésben az osztálynak, mint közösségnek, elsődleges szerepe van.

1.2.2. Feladatok nevelési területenként

Nevelési terület	Feladatok
A tanulók erkölcsi nevelése	Az alapvető erkölcsi normák elsajátíttatása.
Önismeretre és a társas kultúrára való nevelés	Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését.
A nemzeti öntudatra, hazafiasságra nevelés	Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése.
A tanulók állampolgárságra, demokráciára nevelése	A törvénytiszteletre, az együttélés szabályainak betartására, az emberi méltóság és az emberi jogok tiszteletére, az erőszakmentességre, a méltányosságra nevelés.
Családi életre nevelés	A harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülésére nevelés, felkészítés a családi életre, a helyes szexuális kultúrára.
A testi és lelki egészségre nevelés	Legyen igénye a tanulóknak a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására, a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésére.
Felelősségvállalás másokért, önkéntességre nevelés	A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal, mint az együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és megvalósítás, amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári léthez.
Fenntarthatósága, környezettudatosságra nevelés	Meg kell tanulni, hogyan kell az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használni

A tanulók tanulásra nevelése	Az érdeklődést felkeltése az iránt, amit a pedagógus tanít, és útbaigazítást adása a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.
Gazdasági és pénzügyi nevelés	A tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát
Médiatudatosságra nevelés	Az értelmező, kritikai beállítódás kialakításával és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására.

1.3. Teljeskörű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

*„Egészségedre mindazon által gondot viselj,
mert anélkül dolgozni el nem járhat.”
(Apáczai Csere János)*

1.3.1. A teljeskörű egészségfejlesztés célja, tartalma

Az iskolai egészségfejlesztés az iskola egész életébe, mindennapjaiba beépülő tevékenység, amely egyaránt irányul a tanulók egészség ismereteinek bővítésére, korszerűsítésére, a fizikai és pszicho szociális környezet egészségtámogató jellegének erősítésére, az oktatói-nevelői tevékenységben a személyközpontú megközelítésre a tanulók személyiségfejlesztése érdekében.

A teljeskörű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

A teljes körű egészségfejlesztés során négy egészségfejlesztési alapeladat rendszeres végzését értjük, amelyet minden tanulóval, a teljes tantestület bevonásával, szakmai ellenőrzés és megfelelő finanszírozás mellett végezzük.

Egy nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek elsősorban a következők

- az egészséges táplálkozásra nevelés,
- az egészségfejlesztési kritériumoknak megfelelő mindennapos testnevelés és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, iskolai sporttevékenység,
- a lelki egészséget fejlesztő pedagógiai módszerek és a művészetek alkalmazásával a tanulási eredményesség és a társas kapcsolati készségek fejlesztése, a

lemorzsolódás csökkentése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerfogyasztás, a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,

- az egészséget támogató ismeretek és készségek fejlesztése

Egészséges táplálkozás megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés – helyi fogyasztás összekapcsolásával).

Mindennapos testnevelés minden tanulónak az egészségfejlesztési kritériumok teljesítésével, és az azt kiegészítő egyéb testmozgás, *(a felnőttoktatás keretében ez elmarad)*

A tanulók érett személyiséggé válásának, azaz lelki egészségének elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával: ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok, kézművesség

Egészségismeretek széles köre készség szintű elsajátításának elősegítése. Ezen belül.

- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- személyi higiéné,
- a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásoknak a megelőzése.

1.3.2. Egészségfejlesztési feladatok

- Az egészség megvédésére, megedzésére, visszaszerzésére vonatkozó ismeretek átadása, az egészségvédő lehetőségek sokoldalú bemutatása.
- Megtanítani, hogy alapvető értékünk az élet és az egészség. Ezek megóvására cselekvési alternatívákat ajánljon, gyakorlással, segítséggel, példamutatással tanítson megfelelő egészségvédő magatartásra.
- Az iskolai környezet, mint élettér is biztosítsa az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.
- Világítson arra, hogy az egészség a szervezet és a környezet közötti dinamikus egyensúly állapotát fejezi ki
- Az egészségnevelés célja, hogy a megfelelő tudás megszerzése és ösztönzés az egészséges életvitelhez. Ezért szükséges önmagunk megismerése és egészségi állapotunk feltárása. Tisztában kell, hogy legyenek a mozgás fontosságával a helyes táplálkozás jelentőségével. Képesek legyenek a személyi krízishelyzetek felismerésére, s ismerjék a kezelési stratégiákat.
- El tudják kerülni a szenvedély betegségeket. Érezzék a rizikó vállalás határait.
- Megfelelő viszonyt alakítsanak ki a természettel. Ismerjék az egészséges környezet jelentőségeit.
- Az iskola egészségfejlesztésének fő célja, hogy képessé tegyen minden pedagógust és tanulót arra, hogy egyre növekvő kontrollt szerezzenek saját egészségük felett, többet törődjenek egészségükkel, és mind ehhez rendelkezzenek a szükséges információkkal, lehetőségekkel.

Az iskolai egészségnevelés komplex nevelési feladatot jelent minden pedagógus, elsősorban az osztályfőnök számára: tudatos készség- és képességfejlesztő tevékenységgel a tanulók testi, lelki és szociális fejlődését kell biztosítani, amelyben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

Az egészséges táplálkozás és a rendszeres testmozgás fontosságának hangsúlyozása nemcsak otthon kezdődik el, hanem az iskolai programokba is integrálható. Az iskolák egyre nagyobb figyelmet fordítanak arra, hogy a gyermekek egészségtudatos életmódot alakítsanak ki, azonban ebben a szülők támogatására is szükség van. Az iskolai menzák kínálata, a testnevelésórák minősége és a különböző sporttevékenységek mind hozzájárulnak a gyermekek egészségéhez. Emellett a szülők példamutatása elengedhetetlen: ha a családon belül az egészséges táplálkozás és a mozgás természetes részét képezi a mindennapoknak, akkor a gyermekek is nagyobb eséllyel fogadják el ezeket az értékeket.

Ezért az egészségnevelés során foglalkozni kell

- az egészséges táplálkozással
- a testedzés, mozgás, helyes testtartás fontosságával
- a szenvedélybetegségekkel
- a testi higiénával
- a szexuális felvilágosítással
- a környezeti ártalmakkal
- a személyes biztonsággal
- a betegség és a gyógyulást segítő magatartással

Az egészségnevelésnek az iskolai oktató-nevelő munka folyamatában valamennyi műveltségterületre kiterjedő, összehangolt, egymást erősítő tevékenységrendszeren kell alapulnia.

Az egészségnevelés főbb színterei

- tanórák
- osztályfőnöki órák, biológia órák
- egyéb programok (tájékoztató előadások, beszélgetések, gyakorlati bemutatók, közösségépítő programok)

A teljes-körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését

- a tanulási eredményesség javítása,
- az iskolai lemorzsolódás csökkenése,
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése,
- a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a kábítószer-fogyasztás és egyéb szenvedélyek elsődleges megelőzése,
- bűnmegelőzés,
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, pedagógusokkal,
- az önismeret és önbizalom javulása,
- az alkalmazkodó készség, a stressz kezelés, a problémamegoldás javulása,
- érett, autonóm személyiség kialakulása,
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése.

1.4. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Intézményi alapelveink

Intézményünk alapítványi fenntartású nevelési-oktatási intézményként kiemelten fontosnak tartja a személyre szabott, értékközpontú és innovatív pedagógiai gyakorlat megvalósítását.

A közösségfejlesztés célja olyan támogató, biztonságos és alkotó légkör kialakítása, amely

- erősíti az együttműködési készséget és a felelősségvállalást,
- elősegíti az önállóság és kreativitás kibontakozását,
- támogatja a demokratikus szemlélet és az aktív állampolgári attitűd kialakulását,
- lehetőséget teremt az egyéni tehetség kibontakoztatására közösségi keretek között,
- a művészeti tevékenységek révén élményalapú közösségi tapasztalatokat biztosít,
- az empátia, tolerancia és elfogadás erősítése,
- a kulturált kommunikáció és konfliktuskezelés kialakítása,
- az intézményhez való kötődés és identitás erősítése.

Az alapítványi működés lehetőséget biztosít rugalmas szervezeti és pedagógiai megoldások alkalmazására, amelyek támogatják az együttműködésen alapuló tanulási formákat.

1.4.1. A közösségfejlesztés elvei és feladatai

- A közösségfejlesztés hassa át az egész intézmény, a tanulócsoportok mindennapjait. Fontos, hogy tudatosuljon diákjainkban a csoporthoz, osztályhoz tartozás mellett az intézmény egész közösségéhez tartozás is.
- A közösségbe történő beilleszkedés figyelemmel kísérése és folyamatos segítése. Különösen kiemelt figyelmet fordítunk erre egy-egy új közösség kialakításakor (például első vagy ötödik osztályban), illetve új gyermek, tanuló érkezésekor.
- A gyermekek és tanulók aktív bevonása a közös tevékenységekbe és közösségi munkákba. Ilyenek például az iskolai kulturális bemutatók, rendezvények, sportnapok, sportversenyek, környezetvédelmi feladatok (például hulladékgyűjtés), valamint a diákönkormányzati munka.
- A családi életre nevelés az osztályfőnöki órák kiemelt feladata. Tudatosítani kell a tanulóknál a család értékét, mint a társadalom legkisebb, de megtartó erejű közösségét. Ennek részeként a család bevonása a gyerekek nevelésébe és oktatásába elengedhetetlen.
- A diákok kötődésének erősítése az intézményhez, a településhez, a hazához és a nemzethez. Ezt szolgálják az iskolai hagyományok ápolása, az iskolai ünnepélyek a nemzeti ünnepeken, valamint a helytörténet tanulmányozása.
- A diákok nemcsak egyénileg, hanem szervezetben is tevékeny szerepet kapnak. Például diákkörök szervezésével, valamint a diákönkormányzati tevékenységen keresztül. Ennek érdekében a diákönkormányzati tevékenység támogatása kiemelt feladatunk.
- Sajátos pedagógiai módszerek, új, hatékony tanulási módszerek és munkaformák alkalmazása. A kooperatív tanulás, a projektoktatás, a kritikai gondolkodás fejlesztése és a témahetek mind hozzájárulnak a diákok együttműködésének fejlesztéséhez és közösségi formálásukhoz.

- A különböző kultúrák, vallások, életmódok és szokások megismertetésével nyitottá, megértővé tenni tanulóinkat. Célunk, hogy elfogadják az egész emberi közösséghez tartozás és az európaiság gondolatát. A másság elfogadására való nevelés.

Feladataink a közösségfejlesztés területén

- A harmonikus társkapcsolatok létrejöttéhez szükséges tulajdonságok és képességek ismeretének elmélyítése.
- A konfliktus megoldást elősegítő személyiségvonások fejlesztése.
- A helyes önismeret kialakítása.
- Az önfejlesztés igényének felkeltése.

Közösségi és szociális tevékenységek, mint az iskola mindennapjainak szerves része

- **A család bevonása a gyerekek nevelésébe és oktatásába:** Rendszeres szülői programok, családi napok és közös projektek szervezésével erősítjük az iskola és a család közötti partnerséget.
- **Közösségi munka elismerése és jutalmazása:** Az iskolai és iskolán kívüli közösségi munkában való részvétel, az önkéntesség elismerése és ösztönzése, például oklevelekkel, dicsérrettel.
- **Szociális és közösségfejlesztő programok szervezése:** Jótékonyági gyűjtések, adományozási akciók, intergenerációs programok, melyek erősítik a társadalmi felelősségvállalást.
- **Civil szervezetekkel, intézményekkel és helyi vállalkozásokkal való együttműködés:** Partnerség helyi civil szervezetekkel, önkormányzattal, kulturális intézményekkel, valamint a helyi vállalkozásokkal a közösségi programok és projektek megvalósításában. Ezáltal a diákok betekintést nyerhetnek a munka világába, és a vállalkozások is hozzájárulhatnak a helyi közösség fejlesztéséhez.
- **Diákönkormányzati tevékenység támogatása:** Aktív részvételük biztosítása az iskolai döntéshozatalban, programok szervezésében, lehetőséget adva a vezetői készségek fejlesztésére.
- **Közösségi rendezvények, ünnepségek szervezése:** Éves iskolai fesztiválok, témanapok, hagyományőrző ünnepségek, melyek erősítik az iskolai közösség összetartozását és identitását.

1.4.2. A közösségfejlesztés színterei

A közösségfejlesztés kiemelt területei

- befogadó és inkluzív szemlélet
- tehetséggondozás
- hátránykompenzáció
- konfliktusmegelőzés és mediáció
- digitális kompetencia és tudatos médiahasználat
- művészeti értékközvetítés
- közösségi felelősségvállalás

1.4.2.1. Tanórai keretekben megvalósuló közösségfejlesztés

- kooperatív tanulásszervezés
- projektalapú és élményközpontú tanulás
- differenciált oktatás
- reflektív és értékelő beszélgetések
- csoportos alkotótevékenységek

A művészeti képzés (zene, tánc, képző- és iparművészet) sajátosságaiból adódóan különösen alkalmas a közösségi kompetenciák fejlesztésére:

- zenekari és kamarazenei munka,
- kóruséneklés,
- csoportos táncpróbák,
- közös kiállítások és bemutatók.

E tevékenységek során a tanulók megtapasztalják az egymásra figyelés, az alkalmazkodás és a közös cél érdekében végzett munka jelentőségét.

1.4.2.2. Tanórán kívüli közösségi tevékenységek

- művészeti bemutatók, koncertek, kiállítások
- projektnapok és témahetek
- alkotótáborok, nyári táborok
- közösségi szolgálati jellegű programok
- kulturális intézmények látogatása
- versenyeken, fesztiválokon való részvétel

Az intézmény saját hagyományainak kialakítása és ápolása (évnyitó, évzáró művészeti gála, alapítványi rendezvények) erősíti az intézményi identitást és az összetartozás élményét.

A tanórai és a tanórán kívüli tevékenységek sajátos foglalkoztatási formákat követelnek, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend)
- a másság elfogadásához
- az együttérző magatartás kialakulásához
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez

Az iskolai nevelés - oktatás kerete az osztály, amely kezdetben nem több, mint azonos korú tanulók csoportjánál.

Közösséggé formálása több éven át tartó pedagógiai folyamat, amit az iskola valamennyi dolgozója közösen, egymást erősítve végzi, és amelyben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek.

1.4.2.3. Az osztályfőnök feladatai a közösségfejlesztésben

- a tanulókkal szemben támasztott elvárások pontos, egyértelmű ismertetése; értelmezése (célok kitűzése; az iskolai élet szabályainak ismertetése, betartatása stb.)
- a felmerülő problémák megoldási lehetőségeinek közös megbeszélése a lehető legnagyobb csoportaktivitással, véleményalkotó, véleménynyilvánító képesség
- oldott légkör megteremtése, amelyben a tanulók őszintén és nyíltan merik elmondani érzéseiket önmaguk és mások viselkedéséről,
- segítségnyújtás a konfliktushelyzetek megoldásában,
- személyes példamutatás,
- diákvezetők nevelése, munkájuk segítése,
- a közösségben előforduló pozitív és negatív élményanyag elemzése, következtetések levonása,
- jutalmazás és büntetés alkalmazása,
- a másság elfogadása,
- váljon érzékeny környezete állapota iránt,
- ismerje a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülési módját.

A közösségfejlesztés szempontjából fontos az osztályban tanító tanárok összhangja. Ezért törekedni kell arra, hogy a nevelők azonos értékrendet képviseljenek, megbeszéljék egy- egy adott osztály problémáit, egységesen lépjenek fel, az eredményes és hatékony munka érdekében.

1.4.2.4. A pedagógusok szerepe a közösségformálásban

- segíteni a tanulók kezdeményezéseit, hozzájárulni a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- megalapozni a nemzettudatot, elmélyíteni a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ösztönözni a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására,
- képessé tenni a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- segíteni, hogy kialakuljon a tanulóban egy bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősödését,
- kialakítani a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás életvitelt meghatározó erkölcsi alapelv,
- irányítani a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás, az érvek kifejtésének, megvédésének képessége a kommunikációs kultúra középpontjában áll,
- kifejleszteni a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- ismeretek adni a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére
- fejleszteni a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- választ adni a szexuális kultúra kérdéseire, figyelmet fordítani a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre
- átfogó képet adni munka világáról

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői közösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg és azokat kötelező feladatként értelmezi az alkalmazotti közösség számára.

1.4.2.5. A diákönkormányzatok szerepe a közösségformálásban

A diákönkormányzatok a tanulók önirányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógusirányítóval együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket. A diák önkormányzat célirányos tevékenységéhez is szervezettségre van szükség. Demokratikus úton választja tisztségviselőit, hozza létre megfelelő szerveit, amelyek a közösség megbízásából hivatottak az ügyek megvitatására, határozathozatalra. E területen belül

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célokat kell kijelölni, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, és hanem azokkal összhangban vannak,
- olyan tevékenységeket kell szervezni, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- olyan közösséget kell kialakítani, amely büszke saját közösségének sikereire, de ugyanakkor értékeli a többi, tőle más közösségeket,
- fejleszteni kell közösségen belül is a felelősségérzetet,
- fejleszteni a hagyományokon is alapuló közösségépítő tevékenységeket,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományokat kell teremteni.

A Diákönkormányzat az egyik legfontosabb színtere a közösségfejlesztésnek és a diákok érdekképviseletének. Egy nevelő irányítása alatt működik, aki hidat képez a diákok és az iskola vezetősége, valamint a Szülői Közösség között. A diákönkormányzat aktívan részt vesz az iskolai élet formálásában, véleményét kikéri az Szervezeti és Működési Szabályzat és a Házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről, valamint

1.4.2.6. A szabadidős tevékenységek közösségformáló hatásai

A szabadidős tevékenységek olyan örömet adó munkaformák köré szervezett foglalkozások, amelyek kötődnek a tanulók személyes életéhez, társadalmi és egyéni problémáihoz és hatása nem csak a csoporton belül érvényesül, hanem kihat az iskola más területeire is. Ezért a tevékenységek legyenek élményt adók, problémamegoldást fejlesztők. Az ezzel kapcsolatos feladatok

- jó kapcsolat kiépítése az adott korosztállyal, azok szüleivel, valamint a tevékenységet segítő külső szakemberekkel,
- olyan közösségek létrehozása, amelyek nem csak befogadják, hanem tevékenységük által elérhetővé és élővé teszik kulturális örökségünket,
- a csoporton belüli kapcsolatok erősítése során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, a társak és a foglalkozásvezetők elfogadása az együttműködés megalapozása, fejlesztése,
- a tevékenységformákat hasssa át a kölcsönösség és az egyéni képességekre, aktivitásra való építés,
- az egyes tevékenységformák tematikájának kidolgozását határozza meg az elsajátítandó ismeretek készségszintűvé alakítása mellett az életkor- és réteg specifikus jellemzők figyelembevétele és az egyedi személyiséghez alkalmazkodó kapcsolatteremtési mód,
- a tevékenységformák kialakításában törekedni kell arra, hogy a résztvevők adottságára építve érdeklődésük ne alkalmanként, véletlenszerűen érvényesüljön, hanem tartós aktivitásra ösztönözzön.
- olyan erős érzelmi-értelmi felhívó erővel bíró témák kijelölése, amely során csodálkozva fedezhetik fel önmagukban a másik iránti érdeklődés, részvét, megértés, türelem szándékát és képességét, erősítve ezzel a közösséghez való kötődést;
- olyan csoportok kialakításának segítése, amelyek az emberi kapcsolatok pozitív irányú elmélyítése mellett hatnak az egész személyiség fejlesztésére.

Hagyományőrzés – az iskolai identitás alapja

Az iskolánkban kialakított hagyományok a diákság mindennapi életének sarokkövei. Ezek az események erősítik a diákok kötődését az iskolához, és hozzájárulnak az iskolai identitás kialakulásához. A hagyományok ápolása, tisztelete és újabb eseményekkel való gyarapítása nemcsak iskolánk hírnevét öregbíti, hanem azt is bizonyítja, hogy diákjaink igénylik és értékelik ezeket a közös élményeket.

A tanév rendjéhez igazodva az alábbi hagyományokat ápoljuk

- **Tanévnyitó ünnepség:** A tanév ünnepélyes kezdete, mely összehozza az egész iskolai közösséget.
- **Nemzeti ünnepek rendezvényei:** Évente kidolgozott módon és keretben emlékezünk meg nemzeti ünnepeinkről, erősítve a hazafias érzést és a történelmi tudatosságot.
- **Művészeti iskolai intézményegység vizsgái, hangversenyei, kiállításai:** Ezek az események lehetőséget adnak a diákoknak, hogy bemutassák tehetségüket és munkájukat, miközben a közönség is élvezheti a kulturális programokat.
- **Mikulás és karácsonyi ünnepi programok:** Az év végi ünnepek alkalmával közös programokkal és koncertekkel készülünk, melyek meghitt hangulatot teremtenek és erősítik az összetartozást.
- **Iskolai farsang:** Egy vidám, közösségépítő esemény, ahol a diákok felszabadultan szórakozhatnak és kreatívkozhatnak.

1.4.2.7. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos elvárásaink

- Ismerje meg azokat a - társas együttélés alapvető- szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Ismerje meg népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- Sajátítsa el azokat az ismereteket, és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek
- Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt, becsülje meg ezeket
- Valamilyen módon közvetlenül is vállaljon részt a nemzetközi kapcsolatok ápolásában.
- Legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását.
- Váljon érzékennyé környezete állapota iránt.
- Kapcsolódjon be közvetlen környezete értékeinek megőrzésébe, gyarapodásába.
- Életmódjában a természet tisztelete, a felelősség - környezeti károk megelőzésére törekvés - váljon meghatározóvá.
- Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése, megoldása terén.
- Legyen képes az új - audiovizuális - környezetet megérteni, és azt szelektíven használni.
- Tudjon társaival és a felnőttekkel adott témáról szabatosan kommunikálni.
- Majd felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani.
- Kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakításának megelőzéséhez.
- Tanuljon meg tanulni.
- Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére.
- Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

Iskolánkban számos tanórán kívüli tevékenység várja a diákokat, melyek mind a közösségi szellem erősítését és az egyéni fejlődést szolgálják. Ezek közé tartoznak:

- **Szakkörök és művészeti csoportok:** A diákok kreativitását és tehetségét bontakoztató foglalkozások, melyek során közös alkotás és élmény születik.
- **Énekkar és tömegsport foglalkozások:** A zene és a mozgás öröme összekovácsolja a csoportot, fejleszti a csapatmunkát és az egészséges életmódot.
- **Egészségmegőrző programok:** Fontosak a diákok testi és lelki jóléte szempontjából, segítve őket az egészséges szokások kialakításában.
- **Tanulmányi és házi bajnokságok, diáknapi:** Ezek a rendezvények lehetőséget adnak a diákoknak a megmérettetésre, a közös szórakozásra és az iskolai közösség erősítésére.
- **Tanulmányi kirándulások és környezeti nevelési foglalkozások:** A diákok szélesebb perspektívát kapnak a világról, miközben együtt fedeznek fel új dolgokat, és a természettel is szorosabb kapcsolatba kerülnek.
- **Kulturális és sportversenyek:** Ezek a megmérettetések a sportszerúséget és a kitartást is erősítik.

- **Felzárkóztató egyéni konzultációk:** Segítséget nyújtanak azoknak a diákoknak, akiknek szüksége van rá, biztosítva, hogy senki ne maradjon le.

A falusi nevelés ereje – a farm integrációja

Különleges hangsúlyt fektetünk a falusi nevelésre, és erre nagyszerű lehetőséget biztosít az iskolánkhoz tartozó farm. Ezen a farmon keresztül szeretnénk közelebb hozni az oktatást a természethez és a mezőgazdasági élethez. A diákok itt nem csak elméleti tudást szerezhettek, hanem gyakorlati tapasztalatokat is gyűjthetnek, ami jelentősen hozzájárul a felelősségtudatuk és a környezettudatosságuk fejlesztéséhez. A farmon való munka, a növények gondozása, az állatok etetése és megfigyelése mind-mind olyan tevékenység, amely a tanórán kívüli foglalkozások szerves részét képezi, és erősíti a közösségi összetartozást.

1.4.3. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Pedagógusok szakmai együttműködése

A nevelőtestület nevelési – oktatási kérdésekben az intézmény legfontosabb tanácskozó és határozathozó szerve. Az intézmény pedagógusai napi személyes kapcsolatban állnak egymással.

Az intézmény pedagógusai szakmai munkaközösségeket hoznak létre. A munkaközösségek szakmai módszertani kérdésekben segítséget adnak az intézményben folyó nevelő és oktató munka tervezéséhez, szervezéséhez, ellenőrzéséhez.

- rendszeres szakmai egyeztetések
- belső továbbképzések
- közös program- és projektszervezés
- komplex tanulói fejlesztési tervek kidolgozása
- innovatív pedagógiai gyakorlatok megosztása

Az általános iskolai és művészeti pedagógusok szoros együttműködése biztosítja a tanulók harmonikus, sokoldalú fejlesztését.

Pedagógus–tanuló kapcsolat

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a mindennapi érintkezés során történik a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni gondjaikkal, tőlük segítséget, információkat kérhetnek. A diákok személyét érintő problémákkal elsődlegesen az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

- személyre szabott fejlesztés
- mentorálás
- folyamatos visszajelzés
- pozitív megerősítés
- támogató, biztonságos tanulási környezet

A diákönkormányzat a nevelőtestület véleményének kikérésével dönt

- saját működéséről,
- a diákönkormányzat működéséhez biztosított anyagi eszközök felhasználásáról,
- hatáskörei gyakorlásáról,
- egy tanítás nélküli munkanap programjáról,
- az iskolai, kollégiumi diákönkormányzat tájékoztatási rendszerének létrehozásáról és működtetéséről,
- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

Az alapítványi intézményben kiemelt szerepet kap a családi légkör és az egyéni figyelem biztosítása.

Intézmény és szülők partnersége

Az intézmény a szülőket stratégiai partnerként kezeli. A szülők kollektív jogait a **szülői szervezet** gyakorolja. A szülők és a pedagógusok közötti a nyílt és folyamatos kommunikáció alapvető fontosságú, hiszen ez biztosítja, hogy minden érintett fél jobban megértse a gyermekek szükségleteit és céljait. Az iskola és a család közötti erős kapcsolat elősegíti a tanulók fejlődését, hiszen a szülők naprakész információt kapnak gyermekeik előrehaladásáról, míg a pedagógusok jobban megismerhetik a diákok egyéni hátterét és szükségleteit. A rendszeres szülői értekezletek, e-mailek és telefonos beszélgetések mind hozzájárulnak egy támogató közösség kialakításához, amelyben a gyermekek fejlődése áll a középpontban.

Az iskolai rendezvényeken való aktív részvétel nemcsak a gyermekek számára jelent örömet, hanem lehetőséget ad a szülőknek arra is, hogy jobban megismerjék egymást és az iskola működését. Az ilyen események, például sportnapok, kulturális rendezvények vagy osztálykirándulások, hozzájárulnak a közösségi érzés erősítéséhez, és elősegítik, hogy az iskola egy támogató és befogadó helyé váljon. Amikor a szülők aktívan részt vesznek az iskolai életben, azzal példát mutatnak gyermekeiknek az elkötelezettségről és a közösségi felelősségvállalás fontosságáról.

Az együttműködés formái

- rendszeres szülői fórumok
- a szülői szervezet és az intézmény vezető közötti kapcsolattartás
- fogadóórák
- nyílt napok
- művészeti bemutatók
- elektronikus kapcsolattartás
- alapítványi rendezvényekbe való bevonás

A művészeti képzés során a szülők támogató jelenléte jelentősen hozzájárul a tanulók motivációjához és eredményességéhez.

Szülői értekezletek

Az iskola, éves munkatervébe beütemezett szülői értekezletek feladata, hogy tájékoztassa a szülőket gyermekük előmeneteléről, az osztály aktuális problémáiról, az osztályban és az iskolában jelentkező feladatokról.

A szülői értekezleten minden alkalommal nevelési kérdésben is konzultálunk a szülőkkel, valamint az osztályfőnök áttekintő képet ad osztálya neveltségi szintjének alakulásáról. Szülői értekezletet évente legalább két alkalommal tartunk. Ha az osztály helyzete azt indokolja, az iskola főigazgatója vagy az osztályfőnök rendkívüli szülői értekezletet hívhat össze a szülők tájékoztatására, a problémák közös megoldására.

Szülői konzultációk, fogadóórák

- Célja, hogy a szülők egyénileg információt kapjanak gyermekük előmeneteléről, magatartásáról, a szaktanár róla alkotott véleményéről, valamint a pedagógus tanácsokat adhasson a tanuló nevelésével kapcsolatosan.
- Amennyiben a gyermek körülményei szükségessé teszik a gyermekvédelmi megbízott, az osztályfőnök, a Gyermekjóléti Szolgálat képviselője családlátogatást szervez.
- Magatartási problémákkal küzdő gyermekeknél a szülővel együttműködve keressük fel a pszichológust, a Nevelési Tanácsadót, Szakértői Rehabilitációs Bizottságot.

Nyílt napok

A nyílt napot az iskolában tanuló gyermekek szülei számára szervezi az intézmény vezetősége és tantestülete. Célja bepillantást adni az iskola életébe. A nyílt napon szülők és pedagógusok is részt vehetnek.

A szülők írásos tájékoztatása

- A szülőket folyamatosan értesítjük tanítványunk előrehaladásáról, hiányzásáról, késéseiről, valamint a személyét érintő dicsérő és elmarasztaló intézkedésekről a KRÉTA e-napló segítségével.
- A tanuló félévi és év végi eredményeiről a szülő tájékoztatást kap a félévi értesítő és az év végi bizonyítvány révén.
- Az iskola minden jelentős intézkedését írásban közli a szülőkkel.
- Az osztályfőnök folyamatosan figyelemmel kíséri a diákoknak beírt osztályzatokat, a tanulói hiányzásokat és késéseket.
- A Nkt. hatályos előírása szerint a szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatjuk azokról a tankönyvekről, tanulmányi segédletekről, taneszközökről, és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükség lesz. Tájékoztatjuk őket továbbá arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Az intézmény és az alapítvány kapcsolattartása

Az alapítvány legfontosabb célja megalakulása óta az intézmény nevelő-oktató munkájának segítése, támogatása és fenntartása.

A kuratórium elnöke, a tagok folyamatos kapcsolatban állnak az intézmény vezetőségével.

Az intézmény programjához igazodva egyeztetik, miben vár az intézmény segítséget a tanév folyamán.

Intézményünk külső kapcsolatrendszere

A nevelés-oktatás eredményessége érdekében elengedhetetlen a külső partnerekkel való együttműködés.

- Az Egri Pedagógiai Oktatási Központ a szakmai programok, a továbbképzések, a tanulmányi versenyek megszervezésében és lebonyolításában működik közre.
- Az iskola-egészségügyi szakszolgálat az orvosi vizsgálatok, kötelező oltások, a rendszeres védőnői ellenőrzések biztosításával az egészség megőrzését, egészségfejlesztést szolgálja.
- Konzultáció és együttműködés óvodákkal és bölcsődékkal.
- Megfelelő munkakapcsolat van
 - ✓ az egyház képviselőivel,
 - ✓ a Szakmai Szolgáltatást végző intézetekkel (Heves Vármegyei Pedagógiai Szakszolgálat),
 - ✓ a közművelődési intézményekkel is kapcsolatban vagyunk, pl. művészeti hangversenyek helyszíne.
 - ✓ házi orvos, védőnő, fogorvos,
 - ✓ gyermekvédelmi szolgálat,
 - ✓ körzeti megbízott rendőr,
 - ✓ civil szerveződések (sport, kulturális, önkéntes tűzoltók, polgárőrség),
 - ✓ középfokú oktatási intézmények

A partneri együttműködések célja a tanulók számára minél szélesebb körű szakmai és kulturális tapasztalat biztosítása.

1.5. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

1.5.1. Az általános iskolai nevelés-oktatás általános jellemzői, feladatai

Az alsó tagozat első két évében fontos feladat az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán erőteljesebbé - a negyedik évfolyam végére már meghatározóvá - válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés folyamata a NAT fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít.

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása. A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata - a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben - a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

Mindezen feladatok megvalósításában a pedagógus és az osztályfőnök tevékenysége meghatározó.

1.5.2. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a rábízott tanulók nevelése, oktatása a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése,
- a pedagógusnak minden tőle elvárható meg kell tennie a tanuló személyiségének fejlődéséért, tehetségének kibontakoztatásáért, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődési ütemét, szociokulturális helyzetét,
- segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat,
- mozdítsa elő a tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartatására,
- nevelje a tanulókat egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje,
- rendszeresen tájékoztassa a szülőt (törvényes képviselőt) a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő és más szakemberek bevonásával tegyen meg mindent a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében,
- a tanulók és a szülők, a munkatársak emberi méltóságát, jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse,
- nevelő-oktató munkáját éves és tanórai szinten, tanulósoportokhoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- tanítványai pályaorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse,
- aktívan vegyen részt a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,
- határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- megőrizze a hivatali titkot,
- hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- a tanuló érdekében működjön együtt munkatársaival és más intézményekkel

1.5.3. Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnöki munka során az osztály tanulóival meg kell ismertetni az élet, a nevelés azon területeit, amelyek hatással lehetnek a gyermek, tanuló személyiségére

- Énképünk – az élet értelméről, az emberek tulajdonságai; önmagunk ismerete, önnevelés, önmegvalósítás

- Egészségünk védelme – az emberi test felépítése és működése; az egészséges ember; az egészséges életmód; káros szenvedélyek;
- A családi élet harmóniája – a család; a szülők; gyerekek a családban; a nagyszülőkről és az öregekről; szerelem; szexualitás; a válás; a barátság; család és az iskola
- Helyünk a társadalomban – társadalom és állam; a polgár – a polgári társadalom; magánélet - közélet; társadalmi konfliktusok; viselkedéskultúránk; a rend
- Művelődés – műveltség - művelődés; anyanyelvi műveltség; olvasáskultúránk; az ízlés
- A szabadidő helyes eltöltése – múzeum; színház; mozi, zene; tánc, sport, kirándulás
- Munkakultúra – a munka szerepe az ember életében; pályaválasztás; munkavállalás; munkanélküliség; élethosszig tartó tanulás
- Az ember és a természet kapcsolata - szennyezések; környezetvédelem; a fák és az erdők szerepe
- Hazánk és a nagyvilág – ország – haza –nemzet, a magyar diaszpóra; az ENSZ; Az Európai Unió

1.5.4. Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnök céltudatosan irányítja az osztályban folyó nevelő-oktató munkát, összehangolja az iskolai és iskolán kívüli nevelési tényezőket, pedagógiai törekvéseket. Az osztályfőnököt az igazgatóhelyettes és az osztályfőnöki munkaközösség-vezető javaslatát figyelembe véve az igazgató bízza meg. Az osztályfőnök jogosult az egy osztályban tanító pedagógusok értekezletének összehívására.

Feladatok

- Törekedjen arra, hogy tanítványait alaposan megismerje.
- Az intézmény pedagógiai elvei szerint neveli osztályának tanulóit, a személyiségfejlődés összetevőit figyelembe véve.
- Igyekszik folyamatos jelenlétével is kifejezni az osztályával való törődést pl. a szünetekben,
- Együttműködik az osztály diákbizottságával, segíti a tanulóközösség kialakulását.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és belátása szerint látogathatja óráikat.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői közösségével, a tanítványaival foglalkozó tanárokkal és a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (fejlesztő pedagógus, gyógytestnevelő, pszichológus, gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, családgondozó munkatárs).
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét (ellenőrzi, hogy be van-e írva minden osztályzat az elektronikus naplóba, ellenőrzőbe, tájékoztató füzetbe), az osztály fegyelmi helyzetét, különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, az elektronikus napló, az ellenőrző könyv útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanulók magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (az osztálynapló precíz vezetését, a félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatását, a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációt).

- Saját hatáskörében - indokolt esetben – a szülő kérésére távollétet engedélyezhet osztálya tanulójának, igazolja a gyermek hiányzását.
- Figyelemmel kíséri osztálya kötelező orvosi vizsgálatának időpontjait.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az előttük álló iskolai feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Az érdekeltekkel egyetértésben javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, büntetésére.
- Részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában, javaslataival és észrevételeivel, a kijelölt feladatok elvégzésével elősegíti a közösség tevékenységének eredményességét.
- Nevelő-oktató munkájához tanmenetet készít a helyi körülmények, adottságok figyelembevételével.
- Szükség esetén tanácskozást hív össze az osztályában tanító pedagógusok számára.
- Minden tanév első hetében ismerteti osztályával az iskolai házirendet.
- A tanév elején osztálya számára megtartja a tűz-, baleset, és munkavédelmi tájékoztatót. Az oktatásról szóló feljegyzést aláírhatja a tanulókkal.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepségeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait.
- Kirándulásokat, közös kulturális programokat szervez osztálya tanulói számára, ezek tervéről, programjáról és tapasztalatairól tájékoztatja a főigazgatót/helyettesét, valamint a szülőket.
- Részt vesz osztályát érintő iskolai rendezvények előkészítő munkálataiban és a rendezvényeken.
- Tanulók érdekében együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális és tanulmányi téren a segítségnyújtásról amennyiben indokolt.
- Kapcsolatot tart a gyermekjóléti szolgálat munkatársaival, szükség esetén részt vesz esetmegbeszéléseken.
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat.
- Szükség esetén - az intézményvezető hozzájárulásával - az osztályban tanító illetve az érintett pedagógusokat tanácskozásra hívja össze.
- Szülői értekezletek, fogadóórák keretében a tanuló pedagógiai jellemzését a gondviselővel egyeztetve, továbbtanulási lehetőségekről tájékoztatja őket, tanácsot ad, segítség nyújt a felvételi jelentkezésükhöz, tudatosan fejleszti a tanulók életpálya kompetenciáját.
- Szülői értekezletek tapasztalatairól tájékoztatást nyújt az intézményvezetés felé.
- Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.

Közvetlen nevelőmunka

- ismeretek szintetizálása, a mindennapi életben történő alkalmazásuk,
- az aktuális események feldolgozása, különböző értékrendek megismertetése,
- a kultúráhasználat megtanítása, a konfliktusmegoldást kialakító pedagógiai tevékenység,
- mentálhigiénés szemlélet alkalmazása a nevelőmunkában, törődés a tanulók aktuális problémáival,
- az osztály konfliktusainak megoldása.

Ügyviteli (adminisztrációs) feladatok

- a haladási napló naprakész vezetése a digitális naplóban,
- igazolások esetleges igazolatlan órák regisztrálása a digitális naplóban,
- bizonyítványírás,
- törzslapok elkészítése.

Szervezés, koordinációs feladatok végrehajtása

- kapcsolattartás az osztályban tanító kollégákkal,
- kapcsolattartás a nevelésben-oktatásban hatékonyan résztvevőkkel.

Nevelési feladatok

- az osztályközösség menedzselése,
- a személyiség fejlesztése, az énkép alakulása,
- az értékekre való nevelés – az egészség védelme, a családi élet harmóniája, a társadalmi szerepre való felkészítés, a jövőkép alakítása, a műveltség gyarapításának igénye, munka- és környezetkultúra, a szabadidő igényes eltöltése,
- személyes biztonságra nevelés, közlekedési kultúra az ésszerű fogyasztó, a deviáns magatartások megelőzése.

1.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

*„Mi emberek különbözőek vagyunk,
de emberi minőségünkben egyenlők.”
(Illyés Sándor)*

A jogszabályi meghatározás alapján a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló a következő:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,

c) tartós gyógykezelés alatt álló gyermek, tanuló,

Intézményünk alapító okiratában nem szerepel, mint alapfeladat a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése-oktatása.

Az egyéni képességek, a gondolkodás, és az értelem fejlesztését, valamint a tanulók érdekében az esélyegyenlőség biztosítását fontos feladatunknak tartjuk.

1.6.1. A beilleszkedési, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdők segítése

Az intézményekben a tanulók közötti fejlettségbeli különbségek egy-egy évfolyamon belül is különbözőek. Ezek az eltérések a természetes érésbeli eltolódásokból, az adottságbeli különbségekből és a szociokulturális közeg eltéréseiből adódnak.

Az osztályfőnökök és az adott csoportban tanító nevelők közösen felmérik és folyamatosan értékelik a tanulókat. Felfigyelnek a különböző okból lemaradókra, és a magatartási zavarral küszködőkre. Javaslatot tesznek a probléma megoldására.

Problematicusak (nehezen nevelhetők) azok az ép értelmű gyermekek, akiknek magatartása gyakran kifogásolható, egyéni sajátosságai, teljesítményeik jelentős mértékben eltérnek az adott életkori szakaszban megkívánható szinttől, és az általánosan használt pedagógiai módszerekkel nem lehet náluk kellő eredményt elérni, de nem igényelnek gyógypedagógiai, vagy javító nevelést.

A fejlesztő munka eltér a „hagyományos” pedagógiai tevékenységtől. A fejlesztés nem felzárkóztat, hanem olyan képességeket fejleszt, melyek a gyerekek iskolai teljesítményét javítják. A fejlesztő foglalkozások szervezése a szakértői vélemények korrekciós javaslatai alapján, személyre szabott egyéni fejlesztési terv szerint történik.

Településünkön is érzékelhető, hogy a kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi hatások, az érték- és normaválság, az egyre több családban érzékelhető életvezetési problémák miatt növekszik gyermekeink között is a feszültség szintje és csökken a feszültség-tűrő képesség. Várható, hogy tanítványaink viselkedés-, teljesítmény- és kapcsolatzavarainak formájában megjelenik intézményünkben is. A családok napjainkban egyre kevésbé tudják ellátni szocializáló, védő funkcióikat, emiatt nagyok a társadalmi elvárások az intézményes neveléssel szemben.

Rendkívül fontos feladat az egyén és a közösség szempontjából is a beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdő gyermekek tanulók gondjainak időben történő felismerése és kezelése. Ennek érdekében a fejlesztő pedagógus, szaktanárok, az osztályfőnökök, a gyermekvédelmi felelős rendszeres összehangolt munkájára van szükség. E területen gyakran igénybe kell vennünk külső segítséget is, pl.: Családsegítő, Nevelési Tanácsadó, Rehabilitációs Bizottság, pszichológus-pszichiáter támogatását.

A magatartási, beilleszkedési problémáknak több oka lehet:

- Magatartási zavarok adódhatnak a helytelen családi nevelésből. (Túlzott szigorúság vagy éppen engedékenység, következetlenség stb.)
- Mentális okok miatt is lehet a gyermeknek magatartási, tanulási zavara.
- Egyik legalapvetőbb ok a kudarc. A részképesség zavara gyakran vezet oda, hogy a gyermek /nem tud lépést tartani osztálytársaival/ beilleszkedési nehézségekkel küzd.
- Súlyos beilleszkedési zavarhoz vezethet, ha a tanuló már osztályt ismétel, így nem a korának megfelelő korcsoportban tanul.
- Nevelési nehézség származhat abból is, ha a nevelők és a gyermekek közötti viszony nem megfelelő.

A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai feladataink

- Az okok feltárása: a család megismerése, a tanuló helye a családban, környezettanulmány.
- A szülők bevonása a nevelési problémák megoldásába, segíteni őket a megfelelő nevelési módszerek megismertetésével.
- Az osztályban tanító pedagógusok bevonása a nevelési gondok megoldásába.
- Súlyosabb esetben szakember segítségének kérése (gyermek-, ifjúságvédelmi felelős, pszichológus)
- A tanulóval való egyéni bánásmód, beszélgetések, személyre szabott, nevelő szándékú feladatok adása.
- Különféle lehetőségek ajánlása a szabadidő hasznos eltöltésére.
- A baráti társaság figyelemmel kísérése.
- Tájékoztató előadások a fiatalok káros szenvedélyeiről egészségügyi és rendőrségi szakemberek bevonásával.
- Jelentős pedagógiai problémává válhat az agresszió. Igyekeznünk kell feltárni ennek okait, meg kell tanítanunk a helyes konfliktuskezelést.
- Fejlesztő pedagógus bevonása a munkánkba.
- A pedagógus munkáját csak a kölcsönös bizalom, tapintat, a személyiségjogok tiszteletben tartásával végezheti. Örömet, sikerélményt nyújtó feladatok adásával kell segítenünk, hogy magatartászavaros tanulóink is elinduljanak az egészséges személyiségfejlődés útján.
- Célunk, hogy biztosítsuk az intézményen belül a szegregációmentességet és az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülését.

A fejlesztés alapelvei, feladatok

- A NAT-ban meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok tanulókra érvényesek. Érvényesíteni kell azonban, a számonkérés és értékelés differenciálását.
- A szakértői bizottság javaslata alapján - indokolt esetben - egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól a tanulót mentesíteni lehet.
- A tanulók fejlesztése egyéni fejlesztési terv szerint és a fogyatékosság típusához és fokához igazodó fejlesztő program alapján történik.

- Minden tanév elején a szakértői bizottság szakvéleményének elemzése és a tanuló megfigyelése alapján történik a rehabilitációs foglalkozások megszervezése. Ez mindig team munkában történik.
- Az integrált nevelés csak a különböző szakemberek tervezett és tudatos együttműködése keretében lehet eredményes. (gyógypedagógus, pszichológus, fejlesztő pedagógus, az intézmény pedagógusai,)
- Az egyéni fejlesztési tervek kidolgozása is közösen történik. A megvalósításban mindenki a maga kompetenciája szerint vesz részt.
- A folyamatos egyéni fejlesztést a tanulóval közvetlenül foglalkozó pedagógusok korrepetálással, differenciált órai feladatokkal, egyéni számonkéréssel segítik. A fejlődés figyelemmel kísérése folyamatos.
- A fejlesztési terv szükség szerint módosítható. Félévkor és tanév végén az elért eredmények megbeszélése a szülő bevonásával történik.

1.6.2. A tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenységek

„A tehetség is a természet azon értékei közé tartozik, amely gondozást kíván. Nem kapálást, nyírást, permetezést, csak dús termőtalajt, odafigyelést és szabadságot a növekedéshez.”
(Gyarmathy Éva)

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos tényező, hogy nevelő-oktató munkánk a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményekhez.

Az iskola kötelessége a tehetségek felkutatása, az átlagosnál jobb képességű tanulók fejlesztése. Intézményünk fontos feladatának tarja a növendékek tehetséggondozását és a különböző szintű (iskolai, területi, megyei és országos) tanulmányi, kulturális- és sportversenyekre való felkészítését, versenyeztetését.

A kiemelten tehetséges tanulók főbb jellemzői

- **Átlag feletti képességek:** Általános értelmi képességben vagy valamilyen speciális területen (pl. művészetek, sport, reál tárgyak) kiemelkedő teljesítményt nyújtanak.
- **Magas fokú kreativitás:** Újszerűen gondolkodnak, eredeti ötleteik vannak, jól alkalmazkodnak a problémás helyzetekhez.
- **Erős feladat-elkötelezettség:** Motiváltak, kitartóak, ha egy őket érdeklő feladatról van szó, abban elmélyülnek.
- **Különleges bánásmód:** Mivel szükségleteik eltérnek az átlagostól, a tehetséggondozás keretében támogatást (pl. egyéni fejlesztés, mentorálás) igényelnek a kibontakozáshoz

Minden gyerek valamiben tehetséges. Pedagógusaink feladata felismerni és támogatni ezt, valamint feltárni a fejlesztés lehetőségeit.

Tanórákon

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- differenciált csoportbontás, nívócsoportos oktatás lehetőség szerint.
- emelt óraszámú oktatás,
- választható tanórai foglalkozások.

Tanórán kívüli foglalkozások

- tehetséggondozó szakkörök szervezése,
- tanulmányi versenyek, ezekre előkészítő foglalkozások,
- levelező versenyeken való részvétel,
- felvételi előkészítők, továbbtanulás,
- kulturális rendezvények látogatása,
- sportversenyek szervezése,
- kapcsolat sportegyesületekkel,
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.,
- egyéb szabadidős tevékenységek (színház- és múzeumlátogatás, kirándulások)

Eszközei

- Egyéni foglalkozások, kiscsoportos oktatás.
- A tanítási folyamatban differenciálás (ha differenciálunk, akkor a gyermek egyéni sajátosságait, szükségleteit és érdeklődését vesszük figyelembe a tanítás folyamatának tervezésében, szervezésében, irányításában, pár-csoportmunka, kooperatív tanulási formák).
- Érdeklődési kör alapján szerveződő szakkörök (népi gyermekjátékok, spotkör, kézműves, természetvédelem)
- Iskolai versenyek szervezése, pályázatok, bemutatók, kiállítások.
- Területi, megyei, országos szintű versenyek.

1.6.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcok az esetek többségében mélyebb, összetettebb okokra vezethető vissza. A leggyakrabban előforduló okok a következők:

- az alulmotiváltság,
- részképesség zavar,
- hátrányos szociokulturális helyzet,
- feladat és kötelességtudat fejletlensége.

Felzárkóztatásra szorul a gyermek, ha

- figyelme szórt, nehezen tud koncentrálni,
- gyorsan felejt és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat,
- túlmozgásos, túlzottan lassú,
- kezűgyessége és finommotorikus mozgása fejletlen,
- lassan vált át egyik feladatról a másikra,
- számolása gyenge,
- olvasási, helyesírási problémái vannak,
- a szakértői bizottság, nevelési tanácsadó javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel
- valamely részképesség területén adódó lemaradás miatt.

A felzárkóztatás célja a környezeti hátrányok kompenzálása, az osztály, ill. iskolai közösségbe való bekapcsolódás és tovább haladás lehetőségének biztosítása, az esélyegyenlőség megteremtése.

A beilleszkedési, magatartásbeli zavarok gyakran együtt jelentkeznek a tanulási problémákkal. Ezért az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos tényező, hogy nevelő-oktató munkánk a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményekhez.

Iskolánkban a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatására, egyéni fejlesztésére külön fejlesztési terv készül. A terv végrehajtása évfolyamokon belüli differenciált oktatással, kooperatív csoportmunkával lehetséges.

A felzárkóztatás kiindulása mindig a tanulási nehézségek okainak feltárásával kezdődik. Ez nemcsak az osztályfőnökök és a fejlesztő pedagógus feladatköre, hanem minden pedagógus felelőssége. A felzárkóztatás alapja a bizalom és az önbizalom erősítése, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban. Ezek nélkül nincs hatékony fejlesztés! Személyre szabott feladatokkal segítünk a lemaradt tanulókon. Fontos, hogy szintjükhöz mérjük a követelményt. A fokozatosság elve alapján nehezülhetnek ezek a feladatok.

Az alulteljesítő, lemaradó tanulók felzárkóztatása érdekében a legfőbb feladataink

- egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés,
- az egyéni képességek és a szociokulturális háttér felmérése első osztályban ha a tanító úgy látja, hogy szükséges,
- a részképesség zavarok, a SNI, a tanulási nehézségek felismerése, szakemberhez irányítás,
- a felismert és diagnosztizált zavarok és nehézségek kezelésére fejlesztési tervek kidolgozása, végrehajtása, amennyiben ez lehetséges helyben;
- abban az esetben ha az intézmény nem tud eleget tenni a szakszerű megoldás kidolgozásában és végrehajtásában, kötelessége a szülő vagy gondviselő számára tudomásra hozni és megfelelő segítség felkutatásában szerepet vállalni. (Például az intézményben felszínre bukkanó SNI, autizmus.)
- a tanuláshoz szükséges motivációk megeremtése, segítése,
- a tanulás tanítása az egész oktatási folyamatban, minden szaktárgy esetén folyamatos feladatként, kiemelve az értő olvasás tanítását, gyakoroltatását,
- a tanulási hátrányok enyhítése (pl. könyvtár- és számítógép-használat ösztönzése, lehetőségek szerinti egyéni kedvezmények nyújtása pl. alapítványi támogatás révén: színház-, hangverseny-látogatás stb. esetén),
- a kommunikációs készség fejlesztése,
- helyes viselkedési, magatartási szokások kialakítása.
- szülők támogatása a megfelelő otthoni tanulási környezet megvalósításában,

Külön figyelmet fordítunk arra, hogy a szülőknél esetlegesen megjelenő bizonytalanságot vagy sikertelenség-érzést empatikus kommunikációval, megerősítéssel és reális elvárások kialakításával csökkentjük. Pedagógusaink segítik a szülőket abban, hogy saját erősségeikre építve hatékony támogatói legyenek gyermekük tanulási folyamatának.

A cél olyan támogató családi tanulási környezet kialakítása, amelyben a gyermek biztonságban, motiváltan és sikeresen fejlődhet.

A felzárkóztatást segítő tevékenységformák

- bontott csoportos órák
- fejlesztési terv szerinti differenciált egyéni foglalkozás

- tanórai differenciált foglalkoztatás
- egyéni fejlesztő foglalkozások (a jogszabályban előírtak, illetve az intézmény lehetőségeinek függvényében),
- rendszeres illetve alkalmi korrepetálások,
- délutáni foglalkozások, napközis foglalkozás, tanulószoba,
- könyvtárhasználat,
- számítógép- és internet használat,
- személyes kapcsolatok, egyéni beszélgetések a pedagógusok és a gyerekek között,
- együttműködés a szülőkkel, a családdal,
- együttműködés a külső szakértői szervezetekkel (pl. Nevelési Tanácsadó, pszichológus stb.).

Fontos szem előtt tartanunk, hogy tanítványaink sikeresek legyenek a tanulásban. A teherként átélt tanulás, az iskolai kudarcok ugyanis a megismerésnek éppen az értelmét veszik el, megakasztják, és hibás vágányra terelik a gyermek szellemi fejlődést. Ezért célként kell kitűzni magunk elé, hogy tanulóink minél több sikert és egyre kevesebb kudarcot éljenek át iskolai tevékenységük során.

1.6.4. Gyermek és ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A gyermek és ifjúságvédelem szűkebb értelemben a nehéz élethelyzetbe kerülő, különböző fejlődési, nevelési, magatartási problémákkal küzdő gyermekeknek szakemberek által nyújtott speciális gondozását, segítségét jelenti.

A gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos tevékenység megszervezését a megjelent jogszabályok figyelembevételével és a kialakult pedagógiai gyakorlatunkkal összehangolva végezzük.

Az iskolai gyermekvédelmi feladatok összehangolását az intézményben az osztályfőnökökkel együttműködve végezzük.

Intézményünk célja, hogy a gyermekek fejlődésében, tanulmányi előmenetelében vagy magatartásában megjelenő nehézségeket minél korábbi szakaszban felismerjük, és megfelelő pedagógiai eszközökkel támogassuk.

Kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a problémák időben történő észlelésével megelőzzük azok súlyosbodását, illetve a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos beavatkozások szükségessé válását.

Egy gyerekbarát, támogató iskolai környezetet alakítunk ki, ahol a pedagógusok bizalmi kapcsolatot építenek a tanulókkal, nyitottan figyelnek jelzéseikre, és együttműködnek a szülőkkel, valamint szükség esetén a segítő szakemberekkel.

Célunk, hogy minden gyermek biztonságban érezze magát, merjen segítséget kérni, és időben megkapja azt a támogatást, amely fejlődéséhez szükséges.

A gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátásában az intézmény minden pedagógusa közreműködik. Kiemelt szerepe van az iskolaorvosnak, a védőnőnek és a gondozónőnek, a pedagógusoknak, osztályfőnököknek.

Gyermek-és ifjúságvédelmi feladataink ellátásában együtt kell működnünk a területi gyermekjóléti szolgálatokkal, a családsegítő szolgálattal, a gyermek-és ifjúságvédelemmel foglalkozó szervezetekkel.

Feladataink

- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- A veszélyeztető okok megléte esetén kapcsolatot tartani a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal és a gyámügyi hatósággal.
- Segíteni a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét.
- Tájékoztatást nyújtani a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.
- A hátrányos helyzetű tanulók felmérése, nyilvántartása.
- A hátrányos helyzetű tanulók figyelemmel kísérése az osztályfőnökök együttműködésével, szükség esetén intézkedés.
- A veszélyeztető tényezők feltárása.
- A tanulók személyiségének fejlesztése, a megfelelő életszemlélet kialakítása osztályfőnök- tanár-szülő együttműködésével.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenységében az alábbi elveket érvényesíti

- Egyetlen tanuló sem kerülhet hátrányos helyzetbe származása, színe, vallása, nemzeti vagy etnikai hovatartozása, ill. bármilyen más oknál fogva.
- Minden tanuló számára biztosítani kell a fejlődéséhez szükséges feltételeket. Biztosítani kell a családi, vagyoni helyzetből fakadó hátrányok leküzdését, a tanuló képességeinek, tehetségének kibontakoztatását.
- Az iskolának rendszeresen kapcsolatot kell tartani a szülőkkel, családokkal.
- Biztosítani és segíteni kell a tanulói szervezetek, a diákönkormányzat létrejöttét és működését.
- Biztosítani kell, hogy a tanulók megismerjék jogaikat, és véleményt nyilváníthassanak az őket érintő kérdésekben.
- A tanuló számára biztosítani kell, hogy nevelése és oktatása biztonságos és egészséges környezetben folyjon, iskolai tanulmányi rendjét pihenőidő, szabadidő, testmozgás beépítésével, sportolási, étkezési lehetőség biztosításával életkorának és fejlettségének megfelelően alakítsák ki.
- A tanuló személyiségi jogait tiszteletben kell tartani.
- Az iskolának együtt kell működnie a gyermekvédelemmel foglalkozó más hatóságokkal, szervezetekkel, személyekkel annak érdekében, hogy elősegítse a gyermek családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és megszüntetését.
- A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység közé tartozik a szenvedélybetegségek megelőzésére irányuló tevékenység is.
- Differenciált foglalkozásainkon biztosítjuk a gyermekek részére a tanulási hátrányok csökkentését. Ez megvalósul tanórán kívüli tevékenységként is fejlesztőpedagógus segítségével, felzárkóztató foglalkozásokon.
- A pályaválasztás, beiskolázás körültekintő megszervezése.
- Személyes, egyéni tanácsadás szülőknek és tanulóknak.

1.6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Azokat a tanulókat tekintjük hátrányos helyzetűeknek, akiknek alapvető szükségletkielégítési lehetőségei korlátozottak. Családjuk, szűkebb társadalmi környezetük elsősorban szociális, kulturális téren az átlaghoz képest negatív eltérést mutat.

A hátrányos helyzet kialakulásához vezető tényezők: alacsony jövedelem, fogyasztási szint, rossz lakáskörülmények, a szülők alacsony iskolázottsági, műveltségi szintje. Ezek a hátrányok esélyegyenlőtlenséghez vezetnek.

A hátrányos helyzetet meghatározó tényezők: (H)

- A szülő(k) alacsony iskolai végzettsége (legfeljebb általános iskola 8 osztálya).
- Alacsony foglalkoztatottság (a szülők nem dolgoznak, vagy munkanélküliek).
- Elégtelen lakókörnyezet vagy lakáskörülmények.

Amelyik tanulónál az előbbi körülményekből legalább kettő fennáll, akkor halmozottan hátrányos helyzetű. (HH)

A csonka családban nevelődő tanulóknál a hátrányok halmozottan jelentkezhetnek. Segítséget jelenthetnek a hosszabb-rövidebb ideig tartó támogatások, az anyagi segélyezés, az ingyenes étkezés biztosítása stb. A közbelépés halogatása esetén a hátrányos helyzetből kialakulhat a veszélyeztetettség.

Minden nevelőnek kötelessége a szükséges jelzés megtétele, ha tanulóink szociális körülményeiben romlást tapasztal.

A gyermekkori hátrányok feltárása és mielőbbi leküzdése kulcsfontosságú a későbbi boldogulás szempontjából.

Feladatunk tanévenként elvégzett helyzetfelmérés és elemzés alapján megtervezett tevékenységünkkel segíteni képességei kibontakoztatásában minden hátrányos helyzetű tanulót - de különösen a szociális hátrányban lévőket.

A tanulók szociális hátrányainak felderítése, nyomon követése az osztályfőnök felelőssége. Célunk: segíteni a tanulók beilleszkedését az iskolai környezetbe, valamint támogatni tanulásukat, egyéni ütemű fejlődésüket, ha szociálisan hátrányos helyzetűek.

A hátrányok enyhítésére minden nevelő javaslatot tehet. A segítő tevékenységet az osztályfőnök koordinálja. Anyagi támogatásra a tanuló szülője kérelmet nyújthat be.

Iskolánk az alábbi szociális szolgáltatásokat biztosítja

- diákétkeztetés: napközis (tízórai, ebéd, uzsonna), menza (ebéd). (Három vagy több gyermek, tartós betegség; rendszeres gyermekvédelmi támogatás meglétekor ingyenes.)
- tankönyv kölcsönzése az iskolai könyvtárból,
- a szülők tájékoztatása a szociális támogatások helyi lehetőségeiről,
- iskolaorvosi ellátás,
- kapcsolattartás a Nevelési Tanácsadóval.

A szociális hátrányok enyhítését intézményünkben az alábbi tevékenységi formák segítik

- felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok,
- DÖK programok,

- napközis programokban a szokások kialakítása, egészséges életmódra nevelés és a szabadidő helyes eltöltésének kialakítása,
- drog-és bűnmegelőzési programok (kapcsolattartást segítő szervekkel, felvilágosító nevelési programok),
- mentálhigiénés programok,
- pályaaorientációs tevékenység,
- támogatások szerzése, pályázatok.

1.6.6. Tartós gyógykezelés alatt álló gyermekekkel kapcsolatos feladatok

Az Nkt. 4.§ 13. pontjában a kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló meghatározása kiegészült a c) ponttal, amely a tartós gyógykezelés alatt álló gyermek. A gyermek, tanuló alapvető jogát a képességeiknek, állapotuknak megfelelő tanulásra, pedagógiai ellátásra az állam törvényben deklarálta.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozókon belül az irányelvek között megjelentek a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók köznevelési ellátásának irányelvei. Ennek célja, hogy a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók esetében az adott egészségügyi állapotból eredő sajátosságok és a tankötelezettséggel összefüggő alapvető jogok és kötelezettségek összhangba kerüljenek.

Az osztályfőnök az intézménybe került tanulók körében felméri, vannak-e tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek. A szülők bevonása ebbe a felmérésbe nélkülözhetetlen. Amennyiben vannak ilyen tanulók, ők is kiemelt figyelmet igényelnek. Az osztályfőnök felhívja erre az osztályban tanítók figyelmét és egyeztetik az erre vonatkozó feladataikat.

Minden beteg gyermeknek, fiatalnak, akár tartósan, visszatérően vagy átmenetileg tartózkodik a kórházban, vagy hosszabb otthoni rehabilitációra, joga és igénye (szükséglete), hogy játszasson és tanulhasson, mert mindkettő gyermekkorának szerves része. Tanulói szerepének megőrzése biztosítja a folytonosság- és normalitásérzetet – betegségétől függetlenül, vagy annak ellenére.

Az irányelv annak biztosítását szolgálja, hogy a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók egyéni munkarendben vagy vendégtanulóként fekvőbeteg-ellátás keretében gyógykezelést biztosító egészségügyi intézményben vagy rehabilitációs intézményben ellátás során

- megvalósuló tanulástámogatás eszközei és formái igazodjanak a gyermek, tanuló aktuális állapotához, az orvosi beavatkozások és gyógykezelések gyakoriságához;
- a habilitációs, rehabilitációs célú terápiák és a kórházpedagógus nevelő-oktatómunkája váljon az egészségügyi intézményi protokoll tartalmi elemévé;
- megvalósuljon a minél teljesebb reintegráció segítése.

Ennek érvényesítése érdekében meghatározza a tartós gyógykezelés alatt álló gyermekek, tanulók egyéni munkarendben vagy vendégtanulóként történő nevelésében-oktatásában

- a megvalósítható tanulástámogatáshoz ajánlott optimális „gyermek utat”, oktatási rehabilitációs folyamatot;

- a rehabilitáció, rehabilitáció érdekében az ellátásban együttműködőket, az egyes szereplők jogait és feladatait, és kijelöli az egyes szakterületek feladatait, az ellátás során együttműködő ágazatközi team-munka sajátosságait;
- a teljes reintegráció segítése érdekében az ellátási folyamat algoritmusát.

Amennyiben intézményünkben valamelyik tanuló tartósan beteggé válik, az irányelvekben foglaltaknak megfelelően gondoskodunk iskolai oktatásáról.

1.7. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézmény legfontosabb döntéseinek meghozatalára – a jogszabályban meghatározott esetekben – a nevelőtestület jogosult. Az egyéb döntések meghozatala az intézményvezető jogköre. Azokban az ügyekben, amelyek az iskola tanulóinak jelentős részét érintik, a döntési folyamatban lehetőséget biztosítunk a diákság számára véleményük kifejtésére, a döntési folyamat befolyásolására.

Az osztályok tanulói érdekeik képviselőjére diákönkormányzatot hoznak létre. A diákönkormányzat véleményt nyilváníthat, javaslattal élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben. Az iskolai diákönkormányzat véleményét ki kell kérni a következő ügyekben:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt
- a tanulók közösségét érintő kérdések meghozatalánál,
- a tanulók helyzetét elemző, értékelő beszámolók elkészítéséhez, elfogadásához,
- a tanulói pályázatok, versenyek meghirdetéséhez, megszervezéséhez,
- az iskolai sportkör - a munkaterv részét képező - szakmai programjának megállapításához,
- az egyéb foglalkozás formáinak meghatározásához,
- a könyvtár, a sportlétesítmények működési rendjének kialakításához,
- az intézményi SZMSZ-ben meghatározott ügyekben,
- az iskolai étkeztetés keretében biztosított ételek minőségéről, az iskola házirendjében szabályozott módon

A diákönkormányzat saját szervezeti és működési szabályzata alapján működik, melyet a tanulóközösségek és a nevelőtestület is elfogad.

- Irányítói az Iskolai Diákbizottság tagjai az 5. osztálytól, osztályonként 2-2 tanuló.
- A diákbizottság munkáját patronáló tanár segíti.
- A patronáló tanár rendszeresen kapcsolatot tart a diákönkormányzattal – havonta diákbizottsági ülést szervez, melynek, témáiról, problémáiról tájékoztatja az igazgatót és a pedagógusokat, egyedi ügyekben is eljár.

- Kiemelt feladata a megkülönböztetés tilalmára vonatkozó rendelkezések iskolai betartása.
- A Diákönkormányzat tanévenként egy tanítás nélküli munkanap programjáról is dönt.

A diákönkormányzat feladatai

Diákönkormányzatunk önkéntesség alapján létrejövő és elkülönülten működő, gondosan körül határolt autonómiájú diákközösségekre épül, mely megfelelő beleszólással rendelkezik az iskola ügyeibe.

- Érezhetővé kell tenni a diákok számára, hogy van lehetőségük a környezetük alakítására, a körülmények formálására.
- A kulturált véleménynyilvánítás formáinak megtanítása.
- Jelöljön ki olyan közös értékeken, érdekeken alapuló közös és konkrét célokat, amellyel nem sérti az egyéni érdekeket.
- Fejlessze a meglévő közösségi munkákat, közösségépítő tevékenységeket.
- Törekedjen a közösség iránti felelősségtudat kialakítására, fejlesztésére.
- A diákönkormányzatok lehetőséget biztosítanak, hogy a benne résztvevő diákközösségek sokszínű diákéletet, hagyományt teremtő és azt őrző diákközösséget alakítsanak ki.
- Egy tanítás nélküli munkanap programjának megtervezése, megszervezése.

1.8. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei és az alkalmassági vizsga szabályai

A tanulmányok alatti vizsgák célja azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja szerint nem lehetett meghatározni.

1.8.1. A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei

A fejezetben nem soroljuk fel minden tantárgyból, minden évfolyamra vonatkozóan a követelményeket. Ezek a követelmények megegyeznek a helyi tantervben található tantárgyi követelményekkel. A szaktanárok minden tantárgyra elkészítették a helyi tanterveket, azok a pedagógiai program mellékletét képezik.

A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti és évfolyamonkénti követelményeit külön is elkészítve a pedagógiai program mellékletei között helyeztük el. A követelményeket a szülők és tanulók is megismerhetik.

Az osztályozóvizsga tantárgyai a következők

Évfolyam	Tantárgyak	A vizsga formája
1-4. évfolyam	• magyar nyelv és irodalom, • matematika, • környezetismeret, • idegen nyelv	írásbeli és szóbeli
5-6. évfolyam	• magyar irodalom, • magyar nyelvtan,	írásbeli és szóbeli

	• történelem, • matematika, • természetismeret, • angol	
7-8. évfolyam	• magyar irodalom, • magyar nyelvtan, • történelem, • matematika, • fizika, • biológia, • kémia, • földrajz, • idegen nyelv	írásbeli és szóbeli

1.8.2. Az alkalmassági vizsga szabályai

Az intézményben általános iskolai nevelés-oktatás folyik, így az alkalmassági vizsga nem releváns, tehát nem szervezünk az iskolánkba való bejutáshoz alkalmassági vizsgát.

1.8.3. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái és azok fontosabb jellemzői

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

A tanulmányok alatti vizsgák fajtái

- osztályozó vizsga
- javító vizsga
- különbözeti vizsga
- pótló vizsga

Az osztályozó vizsga

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha a tanuló - az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével - egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát meghaladja, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet.
- a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.

Ha a tanuló a tanórai foglalkozások több mint ötven százalékáról távol maradt, félévkor és év végén minden esetben osztályozó vizsgán köteles számot adni tudásáról. Az osztályozó vizsga alól felmentés nem adható.

Ha a tanuló az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelmények egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt történő teljesítésével összefüggő osztályozó vizsgát kíván tenni, az intézmény igazgatója a vizsga megkezdése előtt legalább harminc nappal a vizsgázói létszám, az évfolyamok feltüntetés, valamint a vizsgabeosztás megküldése mellett a kormányhivatal vezetőjétől vizsgabiztos kirendelését kéri.

A javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A különbözeti vizsga

Különbözeti vizsgát kell tennie annak a tanulóknak, aki másik iskolából érkezik iskolánkba és az általa eddig tanultak, illetve az iskolánk helyi tantervében szereplő tananyag közötti tartalmi vagy tantárgyi különbség van. A különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja.

A pótló vizsga

Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról neki fel nem róható okból elkésik, távol marad, vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Fel nem róható ok: minden olyan, a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.

A pótló vizsga, ha az igazgató hozzájárul, az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban is letehető, ha ehhez a feltételek megteremthetők.

Ha a vizsgázó azt kéri, a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A tanulmányok alatti vizsgák időpontjai

- A különbözeti vizsgára tanévenként legalább két vizsgaidőszakot kell kijelölni.
- Osztályozó és különbözeti vizsga esetén a vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni.
- Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.

1.9. Az érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határideje

A 12/2020.(VIII.31.) EMMI rendelet 64.§ (1a) pontja értelmében „Az Nkt. 54. § (1) bekezdése szerinti érdemjegyek tanulmányi rendszerben történő rögzítésével kapcsolatos értesítési kötelezettség szakmailag indokolható határidejét a pedagógiai programban kell szabályozni.”

A tanulmányi rendszerben rögzítésre kerülő érdemjegyekkel kapcsolatos szabályaink

- A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben a tanulmányi rendszerben történő rögzítésével rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. **Kivételt képez a következő:** Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.
- A külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarenddel rendelkező tanuló esetében a félévi minősítés az igazgató döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról.
- A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését nappali munkarendben az osztályfőnök az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével végzi az általános iskolában havi, a gimnáziumban félévenkénti rendszerességgel.
- Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.
- A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor tanulmányi rendszerben értesítő, év végén bizonyítvány és a tanulmányi rendszer útján értesíti. **Az értesítés határidejét a tanév rendje rendeletek tartalmazzák minden tanévben.**
- Értesítő gyakrabban is készülhet, de intézményünk pedagógiai programja szerint. évközből írásban külön értesítőt nem készítünk.
- Az osztályfőnök a szülő kérésére tájékoztatja őt a gyermek tanulmányi előmeneteléről.

Az évközi érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét a tanulmányi rendszerben történő rögzítéssel szakmailag indokolható határidőn belül értesíteni kell. Ez a határidő:

- szóbeli felelet esetében a felelet napján tanulmányi rendszerben való rögzítéssel,
- témazáró és egyéb írásbeli számonkérés eredményeit pedig a dolgozatok kiosztásának napján a tanulmányi rendszerben való rögzítéssel.

Törekedni kell arra, hogy a tanítási évben az értékelések során keletkezett érdemjegyek a legrövidebb időn belül rögzítésre kerüljenek a KRÉTA naplóban. A témazáró dolgozatok kijavítására a pedagógusoknak három hét áll rendelkezésükre, ezért az elektronikus naplóban az érdemjegyek rögzítésének határideje is három hét.

1.10. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanuló – beleértve az egyéni munkarenddel rendelkezőt is – az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy átvételtől az iskola igazgatója dönt. A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól kezdve gyakorolhatja.

Nem zárkózunk el más intézményekből érkező tanulók fogadásától. Az átvétel szabályai a következők:

- Az átvétel adminisztratív feltétele, hogy a tanuló életkora a köznevelési törvényben előírtaknak megfelelően, hogy kiskorú tanuló esetében a szülő írásban nyilatkozzon gyermeke iskolaváltoztatási szándékáról.
- A tanév során más oktatási intézményből átvételt kérő tanulók akkor csatlakozhatnak egy-egy osztályhoz, ha az adott osztály létszáma ezáltal nem haladja meg a maximálisan megengedett létszámot.
- Ha a tanítási év során hozzánk átjelentkező tanuló olyan általános iskolából érkezett, amelynek tantárgyi struktúrája megegyezik iskolánk tantárgyi struktúrájával, nincs szükség különbözeti vizsga letételére. A tanítási év során hozzánk átjelentkező tanulók minden más esetben különbözeti vizsgával vehetők át.
- Ha egy tanuló egy másik iskolatípusából jelentkezik, az intézményvezető egyéni elbírálás alapján dönt a különbözeti vizsga vagy az évfolyamismétlés szükségességéről.
- Döntése előtt az intézményvezető kikéri az érintett munkaközösség-vezető véleményét. Iskolaváltoztatási kérelem esetén bármelyik esetben a végső döntés az intézményvezetőé.
- Az átvételről szóló határozatban elő kell írni, hogy mely tantárgyakból és mikor kell különbözeti vizsgát tennie a tanulóknak. A határozatot meg kell küldeni a szülőnek, a tanulóknak, másolatát a törzslaphoz kell tenni, az eredeti példányt az irattárban kell elhelyezni.
 - Amennyiben a tanuló bizonyítványába beírt tantárgyak, azok óraszámai megegyeznek az átvevő iskola helyi tantervében szereplő tantárgyakkal és azok heti óraszámával, az átvételnek nincs akadálya
 - Amennyiben a tanuló nem tanult minden tantárgyat, amely az átvevő iskola helyi tantervében szerepel, akkor
 - ✓ különbözeti vizsgát tehet,
 - ✓ egyéni segítséget vehet igénybe a felkészüléshez
 - ✓ a különbözeti vizsga letételére türelmi időt biztosítunk számára
 - ✓ vagy az évfolyam megismétlésére kötelezzük

Az iskolaváltás egyéb szabályai

Az iskolaváltás jogával a tanulói jogviszonyban lévő diák élhet. Az iskolaváltás engedélyezéséhez a kérelmet az intézmény vezetőjéhez kell benyújtani.

Az átvételi kérelemhez be kell mutatni:

- személyazonosítására alkalmas, a jelentkező nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt,
- a jelentkező által elvégzett iskolai évfolyamokról kiállított bizonyítványt.

A tanuló átvételére – a (7) bekezdésben meghatározott kivétellel – a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az átvételi kérelemhez a 22. § (4) bekezdésében felsorolt iratokat kell mellékelni.

Az általános iskola első évfolyamára történő beiratkozáskor be kell mutatni a gyermek nevére kiállított személyazonosságot igazoló hatósági igazolványokat.

1.11. A tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

A továbbhaladás legfőbb kritériuma, hogy a tanuló az adott tanév végén minden tantárgyból legalább elégséges osztályzattal rendelkezzen. A nevelőtestület, azonban dönthet az egyes tanulók tovább haladásáról, akkor is, ha az adott ismeretkörben kevesebbet teljesített az átlagnál. Meghatározza azt az időpontot, amikor a tanulónak teljesíteni kell a továbbhaladás feltételét.

A javítóvizsgát minden év augusztus utolsó hetében szervezzük, melynek időpontjáról a szülőket és a tanulót 15 nappal korábban, írásban értesítjük.

Az egyéni munkarend, egyéni tanulmányi rend

A tankötelezettség főszabály szerint iskolába járással teljesíthető. A köznevelési jogszabályok azonban – a törvényben meghatározott feltételek együttes teljesülése esetén – lehetőséget biztosítanak arra, hogy egy tanuló felmentést kapjon a kötelező tanórai foglalkozások alól.

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre **egyéni munkarend** kérelmezhető.

Az egyéni munkarenddel rendelkezőt az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni, azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem.

A köznevelési intézményekben tanulók esetében 2019. szeptember 1. napjától a szülő/gyám kérésére az **Oktatási Hivatal engedélyezi** az egyéni munkarendet.

A tanulmányi követelményeket egy tanévnél rövidebb idő alatt is teljesítheti a tanuló helyi vizsgabizottság és külső vizsgálónök előtt. Ezek a tanulók az évfolyamoknak megfelelő tantárgyakból tesznek szóbeli és írásbeli vizsgát. A tanulmányi követelmények rövidebb idejű teljesítését nem szorgalmazzuk iskolánkban, ha mégis van ilyen kérvény, az engedélyezése egyéni elbírálás alapján történik és az intézmény igazgatója dönt.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantárgyi tantervben „A továbbhaladás feltételei” című fejezetekben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette. A követelmények teljesítését a pedagógusok a tanulók év közbeni tanulmányi munkája, illetve érdemjegyei alapján bírálják el. Minden évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a tovább haladáshoz.

A tanulók magasabb évfolyamra lépésének jóváhagyása a nevelőtestület jogkörébe tartozik, ezt a jogkört osztályozó értekezleten átruházott hatáskörként az osztályban tanító tanárok értekezlete gyakorolja.

- Ha a tanuló tanév végi osztályzata adott tantárgyból „elégtelen”, javítóvizsgát tehet, legfeljebb három tantárgyból. A javítóvizsgán bármely tantárgyból elért „elégtelen” osztályzat esetén, a tanuló tanévet ismételhet.
- Ha a tanuló tanév végi osztályzata háromnál több tantárgyból elégtelen tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja
- Ha a tanuló tantestületi határozat értelmében a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

2. Helyi tanterv

2.1. A választott kerettanterv megnevezése, ideértve bármely, a miniszter által kiadott vagy jóváhagyott kerettantervek közül választott kerettanterv megnevezését

Az iskola pedagógiai programjának részeként a köznevelésért felelős miniszter által kiadott kerettanterveket kiegészítve helyi tantervet készít. A helyi tantervben meg kell nevezni a köznevelésért felelős miniszter által kiadott kerettantervek közül választott kerettantervet.

Az intézmények számára a helyi tanterv készítéséhez a 2020-as NAT - a nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.4.) kormányrendelet – II. fejezete, az *Alapóraszámok tanulási területenként kétéves bontásban és A tanulók heti kötelező alapóraszámja és maximális óraszámja évfolyamonként* az irányadó.

2.1.1. A kerettantervek megnevezése, a képzési szerkezet

A Nemzeti alaptanterv a nevelési-oktatási folyamat egészét szabályzó dokumentum, amely műveltség területenként adja meg az elsajátítandó műveltség tartalmakat, fejlesztendő készségeket, képességeket, nevelési célokat. Erre épül a kerettanterv, ami egy köztes szabályzó a helyi tantervek és a NAT között. Helyi tanterveinket a kerettantervek alapján készítettük el.

A helyi sajátosságoknak, az iskola arculatának megfelelően kialakított, ám a kerettantervekben előírtakat figyelembe vevő tanterv a helyi tanterv.

Az intézményben a helyi tantervek készítését megalapozó kerettantervek a 2020-as NAT és az ahhoz illeszkedő tartalmi szabályozók között megjelent kerettantervek

- az általános iskola 1-4 évfolyamára
- az általános iskola 5-8 évfolyamára
- irányelvek és alapprogramok, az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja

Intézményünk köznevelési alapfeladatai a következők

- általános iskolai nevelés-oktatás
- alapfokú művészetoktatás

A képzési szerkezetnek megfelelő óratervek

Alapfeladat	Munkarend	Évfolyamok	Az óraterv jellege
általános iskolai nevelés-oktatás	nappali	1-4.	iskolarendszerű
általános iskolai nevelés-oktatás	nappali	5-8.	iskolarendszerű
alapfokú művészetoktatás (Irányelvek és alapprogramok)	nappali	Előképző 2 Alapfok (4) Továbbképző (4)	iskolarendszerű

2.1.2. Óratervek az általános iskolai nevelés-oktatásra

Az alsó tagozat (1–4. évfolyam) első két évében a szabályozás lehetővé teszi az ebben az életkorban különösen jelentős egyéni különbségek kezelését. A 3–4. évfolyamon erőteljesebbé válnak – a negyedik évfolyam végére már meghatározóak – az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok. A motiválás és a tanulásszervezés a Nat fejlesztési feladataiban is kifejeződő elvárásokra összpontosít.

Az alsó tagozat az alapfokú nevelés-oktatás első szakasza, az iskolába lépő kisgyermekben óvja és továbbfejleszti a megismerés, a megértés, valamint a tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot.

- Átvezeti a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.
- Fogékonnyá teszi saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a tágabb társadalom értékei iránt.
- Az iskola teret ad a gyermekek játék és mozgás iránti vágyának, segíti természetes fejlődését, érését.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal – fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít ki.

A felső tagozat (5–8. évfolyam) funkciója elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, készségegyüttesek és tudástartalmak megalapozásának a folytatása. A 7–8. évfolyam alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, azaz megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságuk, változékonyságuk növelése.

- **A Nat az első négy évfolyamot tekinti az első önálló képzési szakasznak.**
- **A Nat a második négy évfolyamot tekinti a második önálló képzési szakasznak.**

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (a továbbiakban: alapprogram) részét képező követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell.

A nevelés-oktatás megszervezése az általános iskolában

Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartsanak, továbbá hét órától tizennyolc óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről azzal, hogy tizenhat óra után a tanulók felügyeletét nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak láthatják el. Az általános iskola e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.

2.1.2.1. Óraterv az 1–4. évfolyam számára

Műveltségi területek	Tantárgyak	Évfolyamok			
		1.	2.	3.	4.
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1
Matematika	Matematika	4+1	4+1	4+1	4
Etika/Hit és erkölcsstan	Etika/Hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret			1	1
Idegen nyelv	Idegen nyelv				2+1
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2
	Vizuális kultúra	2	2	2	1
Technológia	Technika és tervezés	1	1	1	1
	Digitális kultúra			1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	5	5
Kötelező alapóraszám		22	22	22	23
Szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	2
Heti maximális óraszám*		24	24	24	25
Ebből szabadon tervezett órakeret		2	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom		1	1	1	1
Matematika		1	1	1	
Idegen nyelv					1
Maximális órakeret		24	24	24	25
Intézményi heti óraszám		24	24	24	25

*Kötelező alapóraszám + szabadon tervezhető órakeret

2.1.2.2. Óraterv az 5-8. évfolyam számára

Műveltségi területek	Tantárgyak	Évfolyamok			
		5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	4+1	4	3	3+1
Matematika	Matematika	4	4	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek	Történelem	2	2	2	2
	Állampolgári ismeretek				1
	Hon- és népismeret		+1*		
Etika/Hit és erkölcsstan	Etika/Hit és erkölcsstan	1	1	1	1
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	2	2		
	Kémia			1	2
	Fizika			1	2
	Biológia			2	1
	Földrajz			2	1
Idegen nyelv	Idegen nyelv	3	3+1	3	3

Művészetek	Ének-zene	2	1	1	1
	Vizuális kultúra	1	1	1	1
	Dráma és színház			+1*	
Technológia	Technika és tervezés	1	1	1	
	Digitális kultúra	1	1	1	1
Testnevelési és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	5	5	5
Közösségi nevelés	Osztályfőnöki	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám		27	26+1*	28+1*	28
Szabadon tervezhető órakeret		1	1	1	2
Heti maximális óraszám *		28	28	30	30
Ebből szabadon tervezett órakeret		1	2	2	2
Magyar nyelv és irodalom		1			1
Matematika				1	1
Idegen nyelv			1		
Hon- és népismeret			1*		
Dráma és színház				1*	
Maximális órakeret		28	28	30	30
Intézményi heti óraszám		28	28	30	30

*Kötelező alapóraszám + szabadon tervezhető órakeret

Megjegyzések az általános iskolai óratervekhez

- A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában, intézményi döntés alapján, az 5–8. évfolyamok egyikén kell tanítani. A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában az 5–8. évfolyamok egyikén kell tanítani.
- Az 5–8. évfolyam alapórszámai a hon- és népismeret, valamint a dráma és színház tantárgyak 1–1 tanórájával növekednek az intézményi döntés alapján meghatározott évfolyamokon.
- A hon- és népismeret tantárgy az 5–8. évfolyamok valamelyikén összesen egyéves időtartamban, heti egy órában a szabadon tervezhető órakeret terhére kötelezően választandó.
 - ✓ A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában a 6. évfolyamon tanítjuk.
 - ✓ A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában a 7. évfolyamon tanítjuk.
- A természettudomány tantárgyakat a 7-8. évfolyamon diszciplináris bontásban tanítjuk. Diszciplináris bontás esetében az egyes tantárgyak heti 3–3 órában taníthatók a két évfolyamra vetítve.
- A szabad órakeretet az alapórszámban biztosított tantárgyak óraszámának emelésére fordítottuk.
- A szabadon tervezhető órakeretet piros színnel jelöltük.

2.2. A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások

A cím folytatása: továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, órászáma

A kerettantervek által meghatározott óraszám felett kötelező tanórai foglalkozások

- ezeknek a foglalkozásoknak a célja a tananyagtartalom bővítése, amelynek forrása lehet a foglalkozások 10 %-os szabad órakerete,
- a kerettantervek általában a teljes tantárgyi óraszám 90%-át határozzák meg kötelező minimumként, a fennmaradó 10% a szabadon tervezhető keret, amelybe beépíthető a többlet tananyag,
- a kötelező tantárgyak heti órászámának megemelése is ezt a célt szolgálja, mert a kerettantervben szereplő tantárgyak megnövelt időkerete lehetőséget ad tananyagtartalom bővítésére is,
- a kötelező tanórai foglalkozások tananyagát a helyi tantárgyi tantervek tartalmazzák

A kerettantervek által meghatározott óraszám feletti nem kötelező tanórai foglalkozások

- Igény szerint, a fenntartó jóváhagyásával és támogatásával a kötelező heti órászám fölött is szervezünk az alapkészségek fejlesztésére, egyéni felzárkóztatásra, tehetséggondozásra, szakköröket, elsősorban a magyar nyelv és irodalom, matematika és tervezés és technika tantárgyakból.
- Ezen kívül tanulmányi kirándulások, versenyek, művészeti bemutatók, múzeum-, könyvtár- és színházlátogatások, valamint további szabadidős és sportfoglalkozások, túrák szervezhetők intézményünkben.

2.3. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

A Nemzeti alaptanterv lefekteti a köznevelés elvi és tartalmi alapjait és kereteit, azaz meghatározza az alpműveltség kötelezően közvetítendő tartalmait az alap- és középfokú oktatási intézmények számára.

A Nat-ban megfogalmazott elvek, célok, fejlesztési feladatok és műveltségi tartalmak a képzési szakasz sajátosságai szerint több változatban is kimunkált dokumentumokban, a kerettantervekben öltenek testet.

A Nat-ban megfogalmazottak alapján a kerettantervek határozzák meg a tanulás-tanítás folyamatában elsajátítandó fejlesztési követelményeket, továbbá az elvárt tudás mélységét, szervezettségét, és alapul szolgálnak a kimeneti követelmények meghatározásához.

A Nemzeti alaptanterv a köznevelés alapvető feladatait az alábbiakban határozza meg

- a nemzeti műveltség átadása, megőrzése,
- a hazai nemzetiségek kultúrájának átadása, megőrzése,

- az egyetemes kultúra közvetítése,
- az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése.

Az iskola helyi tantervei az alábbi általános elvárásoknak felelnek meg

- a bennük kifejeződő értékrendszer tükrözi a NAT-ban meghatározott közös értékeket,
- azonosíthatók bennük a NAT-ban megjelölt fejlesztési területek, nevelési célok,
- kulcskompetenciák és műveltségi tartalmak, továbbá a bennük foglaltak alkalmasak ezek fejlesztésére, követésére és értékelésére,
- biztosítják a felkészítést a központi felvételire és az érettségi vizsgák követelményeire,
- segítik a differenciált tanulást, a kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal való foglalkozást, a sajátos nevelési igényű tanulói csoportok fejlesztését,
- használatuk során érvényesülnek a tanulói, gyermeki jogok és a tanulási esélyegyenlőség,
- útmutatásokkal szolgálnak mind a kiemelt, mind az egyes műveltségi területekhez rendelt fejlesztési feladatok, mind pedig a műveltségi tartalmak teljesítéséhez,
- kellően nyitottak a továbbfejlesztésre, a célokhöz alkalmazkodó felhasználásra,
- az iskola arculatára jellemzően töltik meg tanítási-tanulási tartalommal és tevékenységekkel a rendelkezésünkre álló szabad időkeretet,

2.3.1. Az alsó tagozat kiemelt pedagógiai feladatai

1-2 évfolyamon

- fokozatosan átvezetjük a gyermeket az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe
- kezeljük az ebben az életkorban a tanulók között tapasztalható jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket, amelyben logopédus és fejlesztő pedagógus is segíti munkánkat,
- törődünk azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermek szociokulturális környezetéből vagy a szokásostól eltérő ütemű éréséből, fejlesztési szükségleteiből fakadhatnak.
- fontosnak tartjuk a tanulási módszerek kialakításának megalapozását
- feladatunk az iskolai fegyelem, figyelem és kötelességérzet kialakítása
- a fejlesztési feladatok érdekében gyakran alkalmazzuk a kooperatív tanítási-tanulási módszereket.
- hangsúlyt kap a szótagoló, elemző, összetevő olvasás-írás tanítása, ez megkönnyíti a helyesírás elsajátítását is.
- idegen nyelvet első osztálytól tanulnak a gyermekek, nagy hangsúlyt fektetünk a szóbeli játékos bevezető szakaszra.
- a délutáni szakkörökön, valamint a legkülönbözőbb sportkörökön intenzív tehetséggondozás és felzárkóztató munka folyik.

3-4. évfolyam

- az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok,
- fokozatosan előtérbe kerül a NAT elveiből következő motiválási és a tanulásszervezés folyamat , a belső motiváció kialakítása, elmélyítése, változatos tanulásszervezési formák alkalmazása,

- fejlesztjük a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozzuk a reális önértékelésüket,
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával, a mentális képességek célirányos fejlesztésével, az önálló tanulás és az önművelés alapozásával fejlesztjük tanulóinkat,
- fogékonnyá tesszük tanulóinkat a saját környezetük, a természet, a társas kapcsolatok majd a tágabb társadalom értékei iránt,
- mintákat adunk, magatartási normákat, szabályokat közvetítünk a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez,
- a tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekintjük irányadónak,
- támogatjuk az egyéni képességek kibontakozását, segítjük a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát,
- a teljesítmények növekedése érdekében a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont:
 - az életkori jellemzők figyelembevétele, az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása
 - a kreativitás fejlesztése,
 - az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés,
 - a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése,
 - személyre szóló, fejlesztő értékelésük

2.3.2. A felső tagozat kiemelt pedagógiai feladatai

Az alapfokú nevelés-oktatás felső tagozatos szakasza szervesen folytatja az alsó tagozatos szakasz nevelő-oktató munkáját. Ez a szakasz a készségek és képességek fejlesztésével olyan pedagógiai munkát igényel, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás és nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a tanulók életének és tevékenységének számos más színtere, fóruma is.

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

5-6. évfolyam

- elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása, kulcskompetenciák megalapozása folyik,
- a szaktanárok mellett fejlesztőpedagógus segíti a tervszerű pedagógiai munkát,
- az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésére fektetjük a fő hangsúlyt, igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz,
- cél a tanulói tudás megalapozása, az együttműködési készség fejlesztése, az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítése,

- az egészséges életvitel kialakításához megfelelő gyakorlati jellegű egészségneveléssel kívánunk hozzájárulni ,
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont az életkori jellemzők figyelembevétele,
- az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása.

7-8- évfolyam

- ezeken az évfolyamokon a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az egész életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása történik,
- kiemelt feladat a tanulók pályaválasztásra, pályaorientációra való felkészítése, amely munkát a nevelési tanácsadó szakemberei is segítik,
- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait,
- a mozgásigény kielégítésével, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésével, a koncentráció és a relaxáció képességének alapozásához járunk hozzá,
- segítenünk kell, hogy tanuló fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaorientációra

2.3.3. Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban.

Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek.

Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

A tanulási stratégiák megválasztásában a taneszközök használatában kitüntetett szempont az életkori sajátosságok figyelembe vétele.

- A 6-10 éves gyermekek első sorban tapasztalati úton szerzik ismereteiket, biztosítani kell számukra a felfedezés lehetőségét, a kreativitásfejlesztését.
- Fejlődésüket folyamatosan nyomon kell követni, és alkalmazandó számukra a személyre szóló, fejlesztő értékelés.
- A tanulás elengedhetetlen feltétele a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek és készségek elsajátítása.

- Az iskola valamennyi nevelőjének feladata, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését saját szaktárgyainak témái iránt, útba igazítsa őket a téma szerkezetével, elsajátításával kapcsolatban, tanítsa tanulni a gyerekeket.
- A tanulás elengedhetetlen feltétele az olvasási képesség megfelelő szintjének elérése, valamint az eredményes tanulás módszereinek technikáinak elsajátítása, gyakoroltatása, mely a következőket foglalja magában:
 - az alapképességek kialakítása (az értő olvasás, az íráskészség, a számfogalom fejlesztése),
 - az előzetes tudás és tapasztalatok mozgósítása,
 - az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítése,
 - a csoportos tanulás módszerei, a kooperatív csoportmunka,
 - az emlékezet erősítése, célszerű rögzítési módszerek kialakítása,
 - a gondolkodási kultúra művelése,
 - az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása,
 - az élethosszig tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- A tanulás fontos színtere és eszköze az iskola könyvtára és informatikai bázisa. Az önálló ismeretszerzés érdekében a tanulóknak el kell sajátítaniuk a könyvtári ismeretszerzés technikáját, módszereit - mind a nyomtatott dokumentumok, mind az elektronikus dokumentumok használatával.
- A tanulók ismerjék meg a könyvtárban való keresés módját, a keresést, támogató eszközöket, főbb dokumentumfajtákat.
- Sajátítsák el az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technológiáját, az interneten való keresés stratégiáját, és alakuljon ki bennük a rendszerezett tudás megszerzésének és átadásának képessége.
- A tanulási folyamatot jelentősen átalakítja az informatikai eszközök és elektronikus oktatási segédanyagok használata.

Tanulási környezet

- **A tanulás közvetlen helyszíneként használt helyiségeket** (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára.
- Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon **IKT és digitális eszközöket** (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.
- A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata – a közös célt szem előtt tartva – a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul.
- **A tanulók értékelését** egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.

- **A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele** kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.
- Fontos, hogy **a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek**, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden intézményvezető és pedagógus állandó felelőssége.
- Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témnapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

Az anyanyelvi nevelés fontossága

- A tanulás sikere nagymértékben függ az anyanyelv elsajátításának szintjétől. Ezért kiemelten kezeljük az anyanyelv oktatásának valamennyi területét, különösképpen a szövegértés fontosságát és a kommunikációs képesség fejlesztését.
- Az anyanyelv szóbeli és írásbeli használatának (a helyesírás készségének) olyan szintű elsajátíttatása, amely jól működő eszköze, és nem akadálya a tantárgyak megértésének. - A tantárgyi ismeretszerzés gazdag tanulási források révén valósuljon meg. A tankönyv mellett egyéb taneszköz felhasználása is elengedhetetlen.

Egyénre szabott tanulási lehetőségek

- Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.
- Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse.
- E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez.
- Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos.
- Különösen fontos, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

2.4. Választható tantárgyak és foglalkozások, továbbá ezek esetében a pedagógusválasztás szabályai

Intézményünk oktatási feladatának ellátásánál a kötelező tanórai, a választható tanórai és a tanórán kívüli foglalkozásokkal együttesen kell számolnunk. Az oktatás feladatait elsősorban a kötelező tanítási órák maximális kihasználásával kell megoldani. Biztosítjuk a csoportbontásokat - idegen nyelv, digitális kultúra és technika és tervezés tantárgyakból.

Lehetőséget adnunk a tanulási nehézségekkel küzdő tanulók felzárkóztatására (magyar, matematika, idegen nyelv korrepetálás).

A tanórán kívüli foglalkozások egyik része a tehetséggondozást, a továbbtanulásra felkészülést szolgálja. Másik része az iskolai ünnepek, műsorok, rendezvények színvonalas megtartása céljából szerveződik (szakkörök). A foglalkozások bizonyos része a tanulók sportolását szolgálja.

A tanórán kívüli foglalkozásokat az iskola vezetősége hirdeti meg minden tanév elején, megjelölve a foglalkozást vezető pedagógust, mely esetén nincs választási lehetőség.

Választható, nem kötelező tanórai foglalkozások

Az iskola a tanulók érdeklődése, igénye szerint nem kötelező (választható) tanórai foglalkozásokat szervez, felzárkóztatás, fejlesztés, tehetséggondozás, konzultáció, speciális, illetve kiegészítő ismeretek átadása céljából.

A tanuló szabadon választhat a tanórán kívüli nem kötelező foglalkozások közül. A választott szakköri vagy egyéb foglalkozás év közben nem mondható le, nem változtatható.

A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak – kiskorú tanuló esetén a szülőnek – írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.

A heti időkeret az egyes évfolyamok, osztályok, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható.

Az iskola az alábbi tanórán kívüli foglalkozásokat biztosítja a tanulók részére:

- tantárgyi, szakmai szakkörök,
- versenyekre felkészítő foglalkozások,
- felzárkóztató és tehetségfejlesztő foglalkozások,
- iskolai sportkör

Egyéb szabályok a tantárgyválasztással kapcsolatosan

- Az általános iskolákban a választható tantárgyak között szerepel még a hit- és erkölcsstan. Amennyiben a tanuló nem etika tantárgyat szeretne tanulni, akkor van lehetősége helyette a hit- és erkölcsstan választására.

- A szülők a tanév elején írásban nyilatkoznak a választható tantárgyakról, foglalkozásokról, mint például hit- és erkölcsan vagy etika, szakkörök, énekkar.
- Az idegen nyelv megválasztását az iskola vezetője csak a rendelkezésre álló nyelvtanári személyi állomány lehetőségeinek figyelembevételével engedélyezheti

Az etika tantárgy oktatását az iskola pedagógusai végzik, míg a hitoktatást az egyházak képviselői. A leendő elsős gyermekek szülei beiratkozáskor nyilatkoznak választásukról.

A szülő önkéntes írásbeli hozzájárulással nyilatkozik az iskolának arról, hogy Etika vagy Hit- és erkölcsan órát választ-e a gyermeke számára, valamint ha Hit- és erkölcsan választásakor melyik egyház által megszervezett Hit- és erkölcsan órán vesz részt a gyermek. Ha a szülő nem tesz írásbeli nyilatkozatot, akkor a gyermek Etika oktatáson fog részt venni.

A választható tantárgyakat a szülő tanév közben nem változtathatja meg. Tanév végén átjelentkeztetheti gyermekét másik csoportba, ha szándékát május 20-ig írásban közli az igazgatóval, és hit és erkölcsan oktatás esetében az érintett egyház képviselőjével.

A tanórán kívüli foglalkozásokra való tanulói jelentkezés önkéntes. A tanórán kívüli foglalkozásokra a tanulónak az adott tanév elején kell jelentkeznie, és a jelentkezés egy tanévre szól.

Tanórán kívüli foglalkozások:

- napközi, tanulószoba,
- szakkör,
- sportkör

A napközi otthonba és a tanulószobai foglalkozásra történő felvétel a szülő írásbeli kérésére történik.

A pedagógusválasztás szabályai

Az általános iskolai nevelés-oktatás keretében nem vezetjük be a tanulók által történő pedagógusválasztást. A csoportok kialakítása, a pedagógusok beosztása az intézményvezető hatásköre. Bár a szülők jelezhetik igényüket, a döntésnél az iskola a szakmai szempontokat, a pedagógusok leterheltségét és a csoportok arányos létszámát veszi figyelembe.

2.5. A tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése és értékelése csak világosan megfogalmazott követelmények alapján lehetséges. Az ismeretek számonkérése nem nélkülözheti a folyamatosságot. A Nemzeti alaptanterv és a tantárgyi kerettantervek, az azok alapján elkészített helyi tantárgyi tantervek tartalmazzák a követelményeket. Ezek jelentik a számonkérés alapját minden intézményben.

2.5.1. Az ellenőrzés és értékelés általános elvei és követelményei

Az értékelés szempontsora a tantárgyak követelményrendszerén alapszik. A pedagógus a tanulók teljesítményét a tanítási év során rendszeresen érdemjegyekkel értékeli. A tantárgyi értékelés és osztályozás, valamint a naplóba történő bejegyzése a szaktanár kötelessége.

- Az ellenőrzés, értékelés, osztályozás a pedagógiai tevékenység szerves része, melynek jelentős szerepe van a személyiség fejlesztésében: ösztönzést ad, fejleszt a felelősségérzetet és önértékelő képességet, önnevelésre készítet.
- Az objektív, igazságos értékelés - osztályozás előfeltétele a világosan megfogalmazott és következetesen érvényesített követelményrendszer. Az értékelést a tanulót önmaga teljesítményéhez, egyéni képességeihez is viszonyítani kell.
- Az értékelés, osztályozás a tanulókat egyénileg is segíti abban, hogy a tőlük elvárható maximumot nyújtsák, akár elismerő, akár elmarasztaló, legyen igazságos és a bizalomra építő.

Követelményrendszerünk fontosabb elvei

- Csak az iskola helyi tantervében elfogadott tananyagot követeljük meg.
- A követelmények megállapításánál figyelembe vesszük az életkori sajátosságokat, beépítjük a tanulócsoportok és az egyes tanulók képességeit, a tanuláshoz való hozzáállást.
- A követelmények megfogalmazása során összhangot teremtünk az egyes tantárgyak között.
- A követelmények betartásának célja nem az elriasztás, hanem az igényesség elvét tartjuk fontosnak.

Sokrétű követelményrendszerünket a nevelési és az oktatási feladatoknak megfelelően tantárgyi, magatartási és szorgalmi egységekre bonthatjuk.

- A tantárgyi követelményeket a NAT alapján iskolánk helyi tanterve tartalmazza. A tantárgyi megmértetés tanórai és tanórán kívüli követelményeit az egyes tantárgyi tantervekben foglalmaztuk meg. A tanév elején közölt elvárásokon, a tanév során nem változtatunk, ezáltal biztosítjuk a következetességet és a kiszámíthatóságot.
- A magatartási követelményeket alapvetően az intézmény keresztény nevelési elvei és értékrendje határozza meg.
- A szorgalmi követelmények - a diákoknak a tanuláshoz, munkához való viszonyát fejezik ki

Az a célunk, hogy diákjaink fegyelmezettek legyenek és igyekezzünk őket úgy nevelni, szeretni, hogy szabadnak érezzék magukat. Azt érezzék, hogy a fejlődőképes embert szeretjük bennük, és abban segítünk, hogy az ehhez vezető utat megtalálják.

Az értékelés alapelvei

- folyamatosságot biztosítson,
- személyre szóló legyen,
- fejlesztő, ösztönző jellegű legyen,
- ne legyen megtorló, fegyelmező jellegű,
- az iskolai és munkaközösségi követelményrendszerre épüljön,
- biztosítsa a szóbeli és írásbeli értékelés egészséges arányát,
- legyen tárgyyszerű (melyek az erős pontok, melyek a gyengeségek, hogyan lehetséges a javítás),
- félelemmentes légkörben történjen.

2.5.2. Az ellenőrzési és értékelési módok diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékozódó jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

- Az értékelés folyamatos megfigyelésen alapul. Mindig a gyermek érdekében a fejlesztés és megerősítés szándékával történik.
- Az ellenőrzés formái tantárgytól, tananyagtól, az oktatási céltól, a tanulók egyéniségétől és számos más tényezőtől függően rendkívül változatosak. Érvényesíteni kell a szóbeliség primátusát.
- A tanulói teljesítmény értékelésekor visszajelzést kapunk és adunk a tanítás-tanulás eredményéről (cél ---> tanítási-tanulási folyamat ---> eredmény; visszajelzés: a tanuló felé, a tanítási-tanulási folyamatra, a célrendszerre).
- Az értékelés változatos módszereit használjuk:
 - diagnosztikus és formatív (formáló-segítő értékelés, alakító, a folyamatba beiktatott, a tanuló számára pontos eligazítást nyújtó),
 - szummatív (lezáró-összegző, nagyobb egységek végén megejtett értékelés és minősítés).
- Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.
- Általános iskola felső tagozatától alkalmazzuk a beszámoltatás korszerű módszereit (prezentáció, projektmunka), tehetséggondozásban a tanulói portfólió készítésének és értékelésének módszerét.
- Csak azt értékeljük (osztályozzuk), amit korábban megtanítottunk és meggyőződünk az elsajátításáról.
- Az értékelés legyen folyamatos, igazságos, körültekintő, következetes, humánus (egyévre szóló).
- Igyekezzünk egyértelműen megfogalmazni a követelményeket és az értékelési módszereket az egyes tantárgyakban. A tanuló tudja és értse milyen teljesítményt és milyen irányú fejlődést várunk el tőle.
- A tanuló értékelése a tanév során ne legyen mechanikus művelet. A záró osztályzat tükrözze a tanuló évközi szerepléseit. Értékelje az igyekezetet, vegye figyelembe a teljesítmény változásának irányát.
- A tanév végi értékelés az egész éves szorgalmi időszak alatt nyújtott teljesítményen alapuljon!

- A tanulók tantárgyi teljesítményét a tárgyat tanító pedagógus ellenőrzi, értékeli, osztályozza - teljes jogkörrel és felelősséggel.
- A tanulók minél többféle tevékenységét értékeljük, de ne minden tevékenységét és ne mindig osztályozzuk.
- Az ellenőrzés terjedjen ki az írásbeli házi feladatra, a füzetvezetésre is.
- Használjuk fel a tanulók véleményét egymás feleletéről a sajátos tanulási módszerek, követelmények tudatosítása érdekében.
- A jól megválasztott értékelési szempontok nagy segítséget nyújtanak a tanulók önellenőrző, önértékelő képességének kialakításában.
- Az év végi osztályzatnak értékállóknak kell lennie. Ezért győződjünk meg az eredményességről – a belső értékelési rendszeren kívül - külső felmérésekkel, vizsgálatokkal is.

A gyermek szülőjének joga és kötelessége gyermeke tanulmányi előmenetelét figyelemmel kísérni. A pedagógus feladata folyamatosan informálni a szülőt a tanuló teljesítményéről.

2.5.3. Az értékelésnél alkalmazott módszerek

Értékelési mód	Az értékelési módszer szerepe
Diagnosztikus	• Alapvető funkciója, hogy a tanárt informálja a tanuló felkészültségéről. • Alkalmazzuk tanítási év elején vagy egy új témakör felvétele előtt a tanulók előzetes ismereteinek felmérésére. • Az értékelés nem jár érdemjeggyel.
Formatív	• Feladata az, hogy visszajelzést kapjon a tanuló arról, hol tart, mit tud, és mit nem tud, vagyis segítse a tanuló önértékelését. • Az értékelés nem jár érdemjeggyel.
Szummatív	• Feladata, hogy összegezze, lezárja a tanulási ciklust, tehát a folyamat végén alkalmazzuk.

Az ellenőrzés formái

Szóbeli	Írásbeli	Gyakorlati
• szóbeli felelet • javító vizsga • osztályozó vizsga • különbözeti vizsga • kiselőadás	• írásbeli felelet • témazáró dolgozat • házi dolgozat	• projektmunka

Személyes, szóbeli értékelés történik

- a tanítási órákon a tanár folyamatosan megerősít, korrigál, segít, tanácsot ad,
- a tanár megragadja a tanórán kívüli lehetőségeket is,
- a szaktanárok által az évközi érdemjegyek és az osztályzatok megállapításakor,
- a fogadóórákon,
- a szülői értekezleteken az osztályfőnök által,
- az osztályfőnök az osztályban tanító tanárok véleményét is közvetíti a magatartás- és szorgalomjegyek kapcsán,

- az osztályfőnök által a naplók felülvizsgálatakor,
- az iskola által szervezett programok értékelésekor (kirándulás, színházlátogatás, iskolai műsorok, vetélkedők stb. kapcsán),
- a tantestület előtt (szélsőséges esetekben),
- az igazgató vagy igazgatóhelyettesek által (kiemelkedő eredmények, illetve fegyelmi vétségek kapcsán),
- szöveges értékelés: a szaktanár vagy az osztályfőnök által szükség esetén (kiemelkedő teljesítmények, illetve problémás tanulók).

Az értékelés - osztályozás a hagyományos ötös fokozatú rendszerben történik: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1). Az egyes fokozatok tartalmát a tantervi követelmények határozzák meg.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.

A szorgalmi időben kapott osztályzatokat, értékelést bejegyezzük az elektronikus naplóba. A szülő a kapott belépési kóddal rendszeresen tájékozódik az elektronikus napló bejegyzéseiről.

Az érdemjegyek tartalma

Érdemjegyek	Értékelés tartalma
5 (jeles)	Kiemelkedő tárgyi tudás, szabatos megfogalmazás, képesség az önálló ismeretszerzésre, tananyagfeldolgozásra, tanórai aktivitás jellemzi tanulmányi munkáját. Az osztályban már feldolgozott tananyagról szóban és írásban bármikor kiválóan és helyes magyarsággal számot tud adni, annak helye és önálló alkalmazásában nehézsége nincs, kötelességtudása társaira jótékony hatású. Amennyiben a tanuló osztályzata mindkét félévben valamennyi érdemjegye jeles, a tanuló szaktárgyi dicséretben részesülhet.
4 (jó)	A tanulónak megfelelő a tárgyi tudása, a tananyag összefüggéseit érti, jó szintű a kifejezőképessége, az önálló ismeretszerzésre való képessége, tanórai aktivitása. A már feldolgozott tananyagról szóban és írásban számot tud adni és azt kisebb segítséggel helyesen alkalmazni is tudja, kifejezőképességében csak kisebb hiányosságok fordulnak elő, de tanulmányi kötelezettségeinek teljesítéséről kellő bizonyítékot nyújt.
3 (közepes)	Bizonytalan tudás, egyenetlen teljesítmény és aktivitás, önállótlanság, a beszámoltatások alkalmával tanári segítség igénylése, hiányos fűzetvezetés, kifogásolható külalak jellemzi a közepes rendű tanulót. Önálló tanulásra, ismeretszerzésre csak segítséggel képes, ismereteiről nem tud összefüggő szöveg formájában számot adni.
2 (elégséges)	A tanuló tudása töredékes, a tananyag összefüggéseit nem képes megérteni, ismereteinek alkalmazásában önállótlan, fűzetvezetése tanulását nem segíti. Számonkérések alkalmával jelentős segítséget igényel, csak kérdésekre válaszolva tud ismereteiről számot adni.
1 (elégtelen)	A tanuló tudása nagyon hiányos, a tovább haladásához nem elegendő.

	A tanév végi osztályzat az egész tanévben nyújtott teljesítményt minősíti. Az osztályzat az érdemjegyeken alapul, melyek közül a témazáró dolgozatok a félévi és év végi dolgozatok súlyozottan számítanak. Ügyelünk arra, hogy a félév és a tanév során szerzett érdemjegyek számtani átlaga alapján állapítjuk meg a félévi és év végi érdemjegyet.
--	---

Az értékelés rendje az 1-4. évfolyamon témazáró dolgozat, osztályozó és javítóvizsga esetén:

Értékhatár %-ban	Érdemjegy	1.évfolyamon és 2.évfolyam 1.félévében
90 %-tól	Jeles	Kiválóan megfelelt
80 %-tól	Jó	Jól megfelelt
67 %-tól	Közepes	Megfelelően teljesített
51 %-tól	Elégséges	
50 % alatt	Elégtelen	Felzárkóztatásra szorul

Az értékelés rendje 5-8. évfolyamon a témazáró, valamint a javító és az osztályozó vizsgákon:

Témazárón	Érdemjegy	Javító és osztályozó vizsgán
90%-tól	Jeles	85%-tól
75%-tól	Jó	70%-tól
60%-tól	Közepes	50%-tól
40%-tól	Elégséges	30%-tól
40 % alatt	Elégtelen	30 % alatt

A fenti százalékoktól a pedagógus a számonkért tananyag nehézségi fokától függően, saját belátása szerint, eltérhet.

A félévi és év végi minősítés - osztályozás – megállapítása a következő

- Az érdemjegyek alapján számtani átlagot határozzunk meg.
- A témazáró dolgozatok eredményeit súlyozottan, két érdemjegyként vesszük figyelembe.
- Ha a számított átlag több mint öt tizeddel tér el az egésztől, akkor felfelé kerekítünk.

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló

- kiválóan teljesített
- jól teljesített
- megfelelően teljesített vagy
- felzárkóztatásra szorul.

Ha a tanuló felzárkóztatásra szorul minősítést, kap, a szülő bevonásával kell értékelnünk a tanuló teljesítményét. Fel kell tárnunk a tanuló fejlődését, haladását, akadályozó tényezőket és javaslatot kell tenni az azok megszüntetéséhez szükséges intézkedésekre. Egyéni fejlesztési tervet kell kidolgozni.

2.5.4. A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítése

A nevelőtestület állapítja meg a magatartás és szorgalom minősítésének elveit, amelyeket a tanév elején a tanulókkal és a szülőkkel meg is ismertetnek. A tanulók magatartásának és szorgalmának minősítésében az osztály közössége, valamint az osztályban tanító pedagógusok is részt vesznek. A magatartás és szorgalom minősítésénél a következő szempontokat vesszük figyelembe

A magatartás minősítésének elvei
• a tanuló magaviselete tanítási órákon, egyéb foglalkozásokon, szünetben, • a tanuló viszonya a közösséghez, • a tanuló tanuláshoz, munkához való viszonya, • a tanulókra vonatkozó jogszabályok, belső szabályok (házi rend) betartása, • személyiségjegyek és azok változásai, • viselkedési normák, az általános emberi értékek elfogadása, • a félév folyamán milyen elismerési, illetve elmarasztalási formákban részesült.
A magatartás értékelésének négy fokozata van: példás, jó, változó, rossz.
A szorgalom minősítésének elvei
• a tanulmányi követelmények képességekhez viszonyított teljesítése, folyamatossága • kötelességtudat, • érdeklődés, aktivitás, önként vállalt feladatok, • az önálló ismeretszerzésre való törekvés.
A szorgalom értékelésének négy fokozata van: példás, jó, változó, hanyag

2.6. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A csoportbontások és egyéb foglalkozások szervezése az iskolánk pedagógiai programjának részeként, az elfogadott tantárgyfelosztás, a szakmai színvonal növelése és a differenciálás céljával történik.

A csoportbontás elvei: tanulói készség, képesség, érdeklődés, szülők igényei. A bontásokat az éves munkatervben megfogalmazott pedagógiai célok, szempontok szerint alkalmazzuk. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A csoportbontások és foglalkozások szervezésének kulcsfontosságú elvei a következők:

Minőség és hatékonyság	A bontások elsődleges célja a pedagógiai munka színvonalának emelése, a tananyag jobb elsajátítása.
Differenciálás	Lehetőséget biztosít a tanulók képességeihez igazodó oktatásra (tehetséggondozás, felzárkóztatás).

Tantárgyfelosztás alapja	A csoportbontásokat a jóváhagyott tantárgyfelosztás keretében, az óraszámok függvényében alakítják ki.
Szakmai prioritások	Általában az idegen nyelvek, digitális kultúra és technika tantárgyaknál jellemző, ahol a kisebb csoportos létszám előnyt jelent
Egyéb foglalkozások	Tanórán kívüli tevékenységek (szakkörök, énekkar, sportkörök, felkészítők) szervezése a tanulók érdeklődése és a tanári kapacitás alapján.
Dokumentáció	A lehetőségeket minden évben a pedagógiai program részeként, a márciusi időszakban hirdetik meg.

A csoportbontásnak egyaránt szolgálnia kell a tehetséggondozás és a felzárkóztatás céljait. A pedagógiai programban leírtak és a kiemelt nevelés-oktatási területeink illetve a helyi adottságainkat (szaktantermek férőhelye) figyelembe véve a következő tantárgyaknál alkalmazunk csoportbontást:

Tantárgyak	Évfolyamok	Megjegyzések
Magyar nyelv és irodalom	7-8.	az osztálylétszámok függvényében
Matematika	7-8.	az osztálylétszámok függvényében
Idegen nyelv	4-8.	
Technika és tervezés	4-7.	
Digitális kultúra	3-8.	

A magyar nyelv és irodalom, a matematika tantárgyakat 7-8. évfolyamon azért tanítjuk csoportbontásban, hogy segítsük ezzel a felvételire, a továbbtanulásra való felkészülést.

A csoportbontás az elfogadott tantárgyfelosztás alapján lehetséges. A megfelelő színvonalú munka elengedhetetlen feltétele, hogy kis létszámú csoportokban oktathassunk több tantárgyat. A tanulók tanulócsoportokba való sorolását minden tanév első tanítási napján ismertetik az osztályfőnökök és a szaktanárok, ezután nincs lehetőség csoportok közötti átkerülésre, kivéve alapos indok esetén.

A tanórán kívüli egyéb foglalkozások igénybevételének lehetősége

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 4.§ 5. pontja értelmében „*egyéb foglalkozás: a tanórákon kívüli egyéni vagy csoportos, pedagógiai tartalmú foglalkozás, amely a tanulók fejlődését szolgálja*”

Az egyéb foglalkozások (tanórán kívüli egyéni vagy csoportos pedagógiai tartalmú foglalkozások) keretén belül biztosítjuk tanulóinknak a komplex nevelés megvalósulását, a tehetséggondozást, felzárkóztatást és különböző szabadidős tevékenységeket. Ide sorolhatók a napközi és a tanulószoba, a szakkörök, tehetséggondozó foglalkozások.

Szaktanári vélemény, tanuló igény, illetve szülői kérés esetén a tanulók differenciált foglalkozáson pótolhatják eseti, illetve szaktárgyi lemaradásukat.

Az adott szaktárgy iránt kiemelten érdeklődő tanulók számára szakköröket és tehetséggondozó foglalkozásokat biztosítunk.

Az egyéb foglalkozás

- kapcsolódik az iskola oktatási, nevelési folyamatához, de lehetőséget ad új ismeretekmegszerzésére is,
- segíti a képességek szerinti fejlesztést, elmélyítve a meglévő ismereteket vagy épp kialakítja azokat,
- biztosítja tanulóink mozgás- és játékgigényének kielégítését,
- lehetővé teszi az aktív művelődést (könyvtárhasználat),
- fejleszti a társas – közösségi kapcsolatokat, ezáltal új élményekkel gazdagít,

2.7. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag

A településeken élő nemzetiségek kultúrájának megismertetése abból a célból történhet, hogy:

- a tanulók tanulják meg kezelni azt a sokszínűséget és különbözőséget, mellyel a közösségekben találkozhatnak,
- olyan készségek kifejlesztése, melyek a különféle kultúrákkal és kulturális csoportokkal való együttműködést megalapozzák.

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiségek kultúrájának megismerése több síkon is történhet. A településeken élő nemzetiségek kultúrája megismertetésének szinterei lehetnek

- Tanítási órákon: történelem, ének-zene, magyar nyelv és irodalom, honismeret és osztályfőnöki órán.
- Tanórán kívüli tevékenységeken: részvétel a nemzetiségek által szervezett nemzetiségi napokon hagyományőrző rendezvényeken (például iskolai fellépésekkel), szabadidős programokon. (Káposztafeszt, tojásfutás, rétesevés, honismereti vetélkedő, stb.)

Településünkön nem jellemző, hogy nemzetiségek élnek, így ennek a fejezetnek a részletes kidolgozása nem releváns.

2.8. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek, programok, tevékenységek

2.8.1. Egészségnevelési elvek, programok

Az egészségnevelés célja, hogy elősegítse az egészséggel, betegséggel kapcsolatos ismeretek elsajátítását, az egészséges életmód értékeinek megismertetését és azok elfogadását. Az egészségnevelés a prevenciónak nagyon fontos eszköze. Az egészségügyi alapellátásban az egészségnevelésnek és a tanácsadásnak voltaképpen az emberek egészséggel-betegséggel kapcsolatos minden problémájára ki kell terjednie. A tevékenység nem csak az orvosi rendelőben és a tanácsadóban folyjon, hanem az iskolában is.

Az iskolai nevelés feladata, hogy olyan szokásrendszert alakítson ki növendékeinél, amely egészséges természettel ruházza fel őket.

Az egészségnevelés egy nagy terület, amelynek szintere a tanórai és a tanórán kívüli időszakra egyaránt jellemző.

A tanórák keretében folytatott egészségnevelő tevékenység célja, hogy a tanulók

- értsék az egészséges életmód fogalmát
- kialakítani bennük az egészséges életmód iránti fogékonyságot
- meg tudják különböztetni a káros és egészséges környezeti és életmódbeli hatásokat
- ismerjék az egészséget károsító szokások élettani hatásait
- ismerjék az egészségük érdekében megvalósítható életviteli változtatások módjait és lehetőségeit

Az egészségnevelés az általános személyiségformálásnak is fontos része. Napjaink egyik kedvezőtlen jellemzője a család szocializációs szerepének csökkenése. A tanulók jelentős része él csonka családban így a szülők részben vagy egészben áthárítják a nevelési kérdéseket az iskolára. A nevelési-oktatási intézmények is érzékelik, hogy a nevelési feladatokból túl sok hárul rájuk. A tanulók gyakran tekintenek úgy az egészségnevelésre, mint olyan ismeretekre, amely korukból fakadóan távol áll tőlük.

2.8.1.1. Az egészségnevelés elsődleges feladatai

- A tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel rendelkezzenek egészségük megőrzése érdekében
- Tanulóinknak bemutatjuk az egészséges életmód megőrzésére szolgáló tevékenységeket
- Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának tanórai és tanórán kívüli foglalkozásának feladata
- Elősegíteni a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését
- Együttműködési formák kialakítása egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, valamint a szülők és diákok között.
- Az egészségnevelés területén, az iskolának a megelőzésben vannak leginkább lehetőségei

2.8.1.2. Megelőzés szerepe az egészségnevelésben

Az elsődleges megelőzés a betegségeket előidéző tényezők korai felismerésére és elkerülésére irányuló tevékenység:

- egészséges táplálkozás
- a szabadidő aktív eltöltése
- egészséges, biztonságos környezet kialakítása
- egészségkárosító magatartásformák elkerülése

A másodlagos prevenció a már meglévő betegségek hatásainak kezelése a korai felismerés révén. Elsősorban a megfelelő szakemberhez irányítást jelent ez az intézmény számára.

2.8.1.3. Az egészségnevelés területei, tevékenységei, programok

Iskolánk fő törekvése az egészségnevelés keretében, hogy olyan szokások alakuljanak ki a tanulóknál, amelyek pozitívan befolyásolják az életmódjukat. Ennek megvalósításában nagy szerepe van a pedagógusok képzettségének, pozitív attitűdjének, az alkalmazott pedagógiai

módszereknek, valamint a tanulók belső motiváltságának. A gyerekek elfogadó magatartásának kialakításában az otthoni nevelésnek is nagy szerepe van, így az egészségnevelés sikere az iskola és a szülő kommunikációján, együttműködésén is múlik.

Az egészségnevelés területei

- a mozgás, a táplálkozás
- az élvezeti szerek és kábítószeres hatások
- a higiénés szokások
- a szabadidős tevékenységek, szabadidő hasznos eltöltésének lehetőségei
- a szexuális magatartás
- biztonságos környezet
- egészségneveléshez kapcsolódó intézmények

Az egészséges életmódra nevelésben kiemelt szerepük van a biológia szakos pedagógusoknak. Az osztályfőnökökkel együttműködve alakítsák ki a helyes tanulói magatartást. Az egészséges életmód, életszemlélet az iskola valamennyi tevékenységébe be kell épüln.

Feladatok

- A tanulónak legyen megfelelő önismeretük, szervezetük felépítéséről és működéséről, egészségi állapotokról. Ennek alapvető színtere a biológia óra.
- Az egészséges életmód egyik fő eleme a rendszeres testmozgás. Fontos kialakítani a tanulóban a mindennapos testmozgás igényét. Ennek érdekében biológia órán ismerjék meg a tanuló a testmozgás élettani hatásait. A testnevelés órákon az elméleti ismereteket, gyakorlati megvalósítással szükséges kiegészíteni.
- Ismerjék a serdülőkorban és az ifjúkorban bennük lejátszódó élettani folyamatokat és változásokat, a testi higiénia fontosságát.
- Rendelkezzenek megfelelő ismeretekkel a leggyakoribb vírusos és bakteriális betegségek kialakulásáról és gyógyításáról.
- A barátság, a párkapcsolatok, a családi életre nevelés, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben kiemelt téma.
- A szenvedélybetegségek elkerülése kiemelt fontosságú. Iskolánk a prevencióra helyezi a hangsúlyt a dohányzás és alkoholfogyasztás visszaszorításában, a kábítószermentes életmód kialakításában. Ennek fő színtere az osztályfőnöki óra.
- Ismerjék a tanuló a gyógyszerek, a mosó-, tisztítószeres, kozmetikumok, mérgező gyom- és kerti növények, gyomirtáshoz, rovarirtáshoz, járműápoláshoz használt anyagok használatával kapcsolatos szabályokat, veszélyeztető tényezőket. Ismerjék a tanuló a mérgezés általános tüneteit.
- Tudatosítani kell a tanulóban a rendszertelen étkezés, az egyoldalú táplálkozás, divatdiéták követéséből származó veszélyeket.
- Az egészségfejlesztés szemléletének elsajátítása együttműködést kíván az iskolán kívüli egészségügyi-, prevenció- valamint civil szervezetekkel.

Mindennapos testnevelés

Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban, azokban az osztályokban és azokon a tanítási napokon, amelyeken közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést legalább napi egy testnevelésóra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra váltható ki a

sportról szóló törvény szerinti igazolt sportolói jogviszonyban álló versenyző tanuló kérelme alapján – versenyengedély birtokában – a sportszervezet keretei között szervezett edzéstáogatás igazolásával, amennyiben a testnevelésórát közismereti tanóra nem előzi meg vagy nem követi.

Követelmények az egészségre nevelésben

- Személyi és környezet higiénia nevelés.
- Egészséges táplálkozásra nevelés /korszerű táplálkozás, a táplálkozás napi és évszakos ritmusa, megfelelő étkezési szokások kialakítása, étkezés higiénája, esztétikája, társas jellege, eltérő táplálkozási sajátosságokra nevelés/.
- Egészséges és rendszeres testmozgásra nevelés, sport életszükségletté tétele, a mozgás örömszerző funkciója, állóképesség egyéni fejlesztése.
- Baleset megelőzésre, betegségek elkerülésére, az egészség megóvására nevelés, felkészítés balesetveszélyes helyzetek felismerésére, elkerülésére az iskolában, a háztartásban, a közlekedésben. Elsősegély nyújtási ismeretek elsajátítása.
- Beteggyógyításra, a gyógyulásba vetett bizalomra nevelés.
- Szenvedélybetegség elleni küzdelemre való felkészítés.

2.8.1.4. Egészségnevelési tevékenységek az iskolában

- **Egészségtudatos magatartás** készség szintjére emelése, előadások szervezése a következő témákban: Egészségmegőrzés, cselekvés. Családtervezés, Megbetegedések, betegségek napjainkban és azok megelőzése. A bőr. Napozás, szolárium használata. Egészséges táplálkozás. Táplálkozási zavarok (anorexia, bulimia)
- **Társas kapcsolatok, közösségi élet:** Azonosság, másság, avagy mindenki másképp egyforma! Sztereotípiák, előítéletek, diszkrimináció.
- **A drogproblémáról őszintén!** A kábítószeres felosztása hatásmechanizmusuk alapján. Kockázatvállalás, kortárs csoport nyomásának kezelése.
- **Veszély felismerése:** Segítségkérés. A beavatkozás lehetőségei. Segítő szervezetek, kapcsolat felvétel.
- **Szenvedélybetegségek:** A drogfüggőség fázisai (kísérletezés, aktív fázis, megszálottság, kiégés). Visszaélés, drogkarrier, tolerancia fogalmának kialakítása. Felelősségre, értékkövetésre és közvetítésre nevelés. Alternatívák a drogfogyasztás megelőzésére. (Sport, kultúra, zene, klubfoglalkozások, drogmentes diszkók)
- **Bűn, bűncselekmény:** Bűnmegelőzés, a droghasználat egyéni és társadalmi következményei, hatályos jogszabályok, a törvények értelmezése.
- **Életünk válsághelyzetei:** Mindennapi félelmeink, szorongásaink, kudarcaink és sikereink. Problémamegoldás, konfliktuskezelés, kritikai gondolkodás, hatékony kommunikáció. Stressz-oldó technikák alkalmazása.
- **A jelen és jövőkép:** A múlt (tapasztalatok, tradíciók, örökség) és a jövő (szándékok, célok) jelentőségének számbavétele. Tapasztalataink feldolgozása. Értékrend, önérték, önbizalom, határozottság. A jelenközpontú, valóságtisztelő beállítottság kialakítása. Pályaválasztás, munkába állás lehetőségei.

2.8.2. Környezeti nevelési elvek, programok

A környezeti nevelés a természet és a tőle függő emberi társadalom és az épített környezet harmóniájának megőrzését, fenntartását, és fenntartható fejlődésének feltételeit célozza. Feladata a természetet, a társadalmi környezetet és az embert tisztelő szokásrendszer tudományos, érzelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.

Az ilyen módon felfogott környezeti nevelés eredményességéhez olyan célokra van szükség, amelynek alapján a pedagógiai munka úgy szervezhető meg, hogy a tanulóknak személyes tapasztalatok megszerzésére, élmények átélésére, a környezet egészére vonatkozó ismeretek elsajátítására legyen lehetősége. Ezeknek a sajátos nevelési, tanulási helyzeteknek, színtereknek és tanulásszervezési módoknak a biztosítása, a programadás szintjén, az egész nevelőtestület feladata.

A természet-környezet védelme nélkül nem beszélhetünk egészséges emberi életről sem, mivel az ember a természet része. A környezet és az egészség egymástól el nem választható fogalmak. Az ember által okozott környezetszennyezés károsan hat vissza a saját szervezetének működésére. Iskolánk feladata, hogy diákjaink megfelelő szemlélettel rendelkezzenek, a természet- és a környezet- és ezzel együtt saját egészségük védelmének témaköreiben.

Az iskolánkban folyó környezeti nevelés átfogó célja, a szűkebb és tágabb környezetével szemben igényes, annak társadalmi, esztétikai és biológiai értékeit felismerni képes, a környezeti problémák iránt fogékony, a környezetükért felelős, hitelesen tájékoztatott, önállóan tájékozódni és cselekedni képes emberek nevelése. El kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a természeti és társadalmi fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét, olyan ökológiai kultúrával rendelkezzenek, amelynek alapján későbbi felnőttkori döntéseikben a környezetkímélő magatartásmintákat képviseljének.

2.8.2.1. A környezeti nevelés jelentősége, céljai

Általános környezeti nevelési céljaink

- A tanulók váljanak érzékennyé környezetük állapota iránt. Legyenek képesek a környezet természeti és ember alkotta értékeinek megőrzésére
- Alakuljon ki bennük pozitív jövőkép, amely elősegíti a környezettudatos életvitel és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások megerősödését.
- A környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó alapelv.
- A tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak.
- Ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.
- Életmódjukban a természeti- és a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Hosszú távú környezeti nevelési célok és feladatok

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus szemléletmód kialakítása
- fenntarthatóságra nevelés
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia kialakítása
- a környezettudatos magatartás és életvitel segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek feltárása
- ismeretek és jártasságok kialakítása, amelyek segítségével képesek lesznek megelőzni az egészségügyi problémákat,
- helyzetfelismerés, ok–okozati összefüggések
- problémamegoldó gondolkodás, döntésképeség
- globális összefüggések megértése
- létminőség választásához szükséges értékek, viselkedési normák kialakítása
- a családi életre nevelés fejlesztése
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztése

Rövid távú környezeti nevelési célok és feladatok

- A környezeti nevelés az oktatás és nevelés valamennyi területén jelenjen meg.
- Természeti – épített – szociális környezetünk ismerete, óvása, fejlesztése.
- Helyi értékek és problémák feltérképezése, helyi célok megfogalmazása (pl. öreg fák megóvása, faültetés, madárvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság stb.)
- A szülőkkel, az iskola környezetében élőkkel a kommunikáció fejlesztése.
- Tantárgyközi kapcsolatok építése, hogy a tanulók egységben lássák az egy témához tartozó ismereteket.
- A pedagógusok, a felnőtt dolgozók és a szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői.

2.8.2.2. A környezeti nevelés színterei, tevékenységei. A Farm, mint élő tanterem

A környezeti nevelés kiemelt fejlesztési feladat iskolánkban, melynek alapját a farm és az élményalapú foglalkozások képezik. Célunk, hogy az iskolai oktatás valamennyi elemét áthassa ez a gyakorlati megközelítés, erősítve a tantárgyközi kapcsolatokat, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, és elősegítve a tanulók személyiségének fejlődését egy valós, működő környezetben.

A farmalapú környezeti nevelés célja

A farmalapú környezeti nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának és fenntartható életvitelének kialakulását, mindezt közvetlen tapasztalatokon keresztül. A farm, mint élő tanterem, lehetővé teszi, hogy a felnövekvő nemzedék ne csak elméletben, hanem gyakorlatban is megértse és megtapasztalja a környezeti összefüggéseket,

képes legyen a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését. Kiemelten fontosnak tartjuk a "játszva tanulás" elvét, ahol a farm mindennapi tevékenységei inspirálják a felfedezést és a tudás elsajátítását.

A környezeti nevelés színterei az iskolában és a farmon:

A farm és a kultúrkert: Ez a központi helyszín szolgál oktatási és bemutatási célokat. Itt történik a farmgazdaság működtetése, ahol a diákok közvetlenül részt vesznek a növénytermesztésben, állatgondozásban, komposztálásban és más, a fenntartható gazdálkodáshoz kapcsolódó feladatokban.

Minden tantárgy tanórai foglalkozásai a farmon keresztül: A farm tevékenységei beépülnek a tanórákba.

- **Biológia és kémia:** Növények növekedésének megfigyelése, talajvizsgálatok, ökológiai rendszerek tanulmányozása.
- **Matematika:** Terméshozam számítása, területszámítás, költségvetés készítése.
- **Történelem és földrajz:** Hagyományos gazdálkodási módszerek, regionális mezőgazdaság, élelmiszerlánc.
- **Magyar nyelv és irodalom:** tantárgyak alkalmazása, választható élménypedagógiai módszerrel.
- **Technika és tervezés, környezetismeret, természettudomány:** Kertészeti eszközök használata, élelmiszer-feldolgozás, energiatakarékos megoldások.
- **Nem hagyományos tanórai foglalkozások:** Erdei iskola, témnapok, projekttanítás és más komplex, tantárgyközi foglalkozások, melyek a farmra és a természetre fókuszálnak.
- **Tanórán kívüli foglalkozások:** Szakkörök (pl. kertész szakkör, állatbarát kör), táborok (pl. farmtábor), rendezvények (pl. szüreti fesztivál, aratóünnep), versenyek, melyek mind a farm témájához kapcsolódnak.
- **Hazai és nemzetközi együttműködések:** Más iskolákkal, állami és civil szervezetekkel, cégekkel való partnerség a környezettudatos és farmalapú oktatás fejlesztése érdekében.
- **Az iskola környezettudatos működése:** A farmon szerzett tapasztalatokat az iskola mindennapi működésébe is beépítjük (pl. szelektív hulladékgyűjtés, energiatakarékosság), ezzel is erősítve a példamutatást.

A farmalapú környezeti nevelés tartalmi elemei

A tanulók kapcsolódjanak be közvetlen környezetük, azaz a farm és környékének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén a farm mindennapi kihívásai során.

A környezeti nevelés céljaként megfogalmazott fenntartható fejlődés, környezettudatos magatartás előmozdításához elengedhetetlen, hogy az általános iskola befejezésekor a diákok megértsék, saját életükre alkalmazni tudják az alábbi fogalmakat, melyeket a farmon keresztül teszünk érthetővé és megtapasztalhatóvá:

- **Fenntartható fejlődés:** A farm működtetésén keresztül a diákok megtapasztalják, hogyan elégíthetők ki a jelenlegi generációk szükségletei (élelmiszer, energia) anélkül, hogy a jövő nemzedékek lehetőségeit veszélyeztetnék.
- **A növekedés korlátai:** A farmgazdálkodás során szembesülnek a természeti erőforrások (víz, termőföld) véges voltával és a tudatos gazdálkodás szükségességével.
- **Alapvető emberi szükségletek:** A farm példáján keresztül vizsgáljuk az élelmiszer-biztonság, az egészséges táplálkozás és a természetközeli életmód fontosságát.
- **Az elővigyázatosság elve:** A természeti folyamatokba való beavatkozás következményeinek megértése a növényvédelem, talajművelés és állattartás során.

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai a farmon keresztül:

A tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel kialakulásának elősegítése a farm mindennapi gyakorlatában, a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása.

A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel, amelyekre a farmon szerzett gyakorlat alapján tesznek szert.

A tanulók megismerkednek

- a környezet fogalmával, a farm, mint ökológiai rendszerrel,
- a földi rendszer egységével, a farm, mint a globális rendszer része,
- a környezetszennyezés formáival és hatásaival, a farmon felmerülő kihívásokon keresztül (pl. vízszennyezés, talajerózió),
- a környezetvédelem lehetőségeivel, a farmon alkalmazott fenntartható gyakorlatok (pl. biogazdálkodás, komposztálás),
- lakóhelyünk természeti értékeivel, a farm körüli flóra és fauna megismerésével. lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival, a farm helyi ökológiai szerepével.

A farmalapú környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásának feladata, ahol a “játszva tanulás” elve folyamatosan érvényesül.

Rendszerszemléletre nevelés a farmon

A tanulókat képessé kell tenni arra, hogy a tanórán szerzett ismereteket össze tudják kapcsolni az élet valós ügyeivel, melyeket a farm mindennapi működése prezentál. Célunk, hogy önmaguk lássák meg a problémákat, azok összefüggéseit (pl. időjárás hatása a termésre, állatok gondozása és táplálkozása közötti kapcsolat), és önmaguk keressék az arra adható válaszokat. Ennek során el kell jutni odáig, hogy a tanulók képesek legyenek megérteni a fejlődés és környezet kérdéseinek összefüggő rendszerét a farm, mint komplex ökoszisztéma megfigyelésén keresztül. Feladatunk az alternatív, problémamegoldó gondolkodás elsajátítása a farm gyakorlatában

A farmon felmerülő gyakorlati problémák (pl. kártevők elleni védekezés, öntözési megoldások, terménytárolás) lehetőséget adnak a diákoknak az alternatív és kreatív problémamegoldó gondolkodás fejlesztésére, miközben fenntartható és környezetbarát megoldásokat keresnek.

Természetközeli és környezettudatos tevékenységek:

- **Farm és kultúrkert üzemeltetése oktatási és bemutatási céllal:** A diákok aktív részesei a vetéstől a betakarításig, az állatok gondozásától a termékek feldolgozásáig minden lépésnek.
- **Természetközeli, farmalapú életmód módszertanának alkalmazása és oktatása:** Gyakorlati képzés a fenntartható önellátásról, a helyi élelmiszer-termelésről és a környezetkímélő technológiákról.
- **Környezet- és természetvédelmi programok szervezése:** A farmon és környékén szervezett madárgyűrűzés, faültetés, pataktisztítás stb.
- **Környezettudatosság fejlesztése:** Interaktív workshopok, bemutatók a hulladékcsökkentésről, energiatakarékosságról, víztakarékosságról.
- **Fenntartható életmód népszerűsítése:** A farm, mint modell szolgál a közösség számára a fenntartható életmód bemutatására és inspirálására.
- **Természetjáró és erdei iskolai programok szervezése:** A farm környéki természeti értékek felfedezése, túrázás, tájékozódási ismeretek elsajátítása.

2.9. A gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

2.9.1. Az esélyegyenlőséget szolgáló céljaink

Intézményünk integráló jellegű intézmény. Vállaljuk mind a különleges bánásmódot igénylő, mind a hátrányos helyzetű (HH), ill. halmozottan hátrányos helyzetű (HHH) tanulók integrált nevelését-oktatását. Az esélyegyenlőség biztosításával az alábbi célokat szeretnénk elérni:

Általános célok

- Intézményi szinten az összetartó, szolidáris, hátrányos megkülönböztéstől mentes iskola működése
- Az együttműködések megtartása, fejlesztése a hátrányos/halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók érdekében az iskola komplex tevékenységrendszerében
- Az egyenlő bánásmód biztosítása a hátrányos helyzetű tanulók számára
- A szociális háló működtetése, a mindenkori jogszabályoknak megfelelő juttatásokhoz való hozzájutás biztosítása
- A tervezett esélyegyenlőségi célok elérése érdekében kommunikációs terv elkészítése.
- A minőségi nevelés-oktatás biztosításával a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók oktatási és társadalmi integrációjának támogatása
- A közoktatási intézmény alapidokumentumainak módosítása az esélyegyenlőségi programnak. Ez az előírt véleményezési körök teljesítésével szolgálja az érintettek tájékoztatást, a tervek széles körű megismertetését.

Szakmai célok

- Az egyenlő bánásmód elvének teljes körű érvényesülése a minőségelvű nevelő-oktató munkában.
- A partnerség további építése, bővítése és kapcsolattartás a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

- A köznevelési intézmény tartalmi szabályozó dokumentumainak áttekintése és az esélyegyenlőségi szempontok koherenciájának megteremtése.
- A pedagógusok szakmai képzettségének további emelése a módszertani kultúrát, tanítási gyakorlatot megújító, kompetencia alapú oktatás elterjesztésével.
- A tehetséggondozás folyamatában a hátrányos helyzetű tanulók részvételi arányának szinten tartása lehetséges növelése szakköri munkában, megyei/országos tanulmányi versenyeken, az iskolán kívüli segítő programokba.

Infrastrukturális fejlesztés céljai

- A kötelező taneszköz jegyzékben előírt felszerelések beszerzésének folytatása az ütemezésnek megfelelően, az elhasznált, elvavult eszközök folyamatos cseréje
- Az infrastrukturális fejlesztések, felújítások bővítések, korszerűsítések folytatása.

2.9.2. Feladataink, intézkedések az esélyegyenlőség érdekében

Évenkénti feladatok

- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók adatainak pontosítása egyeztetése, domináns területeken bontása és elemzése különös tekintettel a tanévvégi eredményekre.
- Gyermekvédelmi felelősök felkészítése az esélyegyenlőségi programból adódó feladatokra
- A 8. évfolyamos tanulók továbbtanulási mutatóinak elemző értékelése
- A lemorzsolódás adatainak elemzése
- Intézményi továbbképzési tervek megvalósulásának vizsgálata
- Együttműködések felülvizsgálata a társszervezetekkel, társadalmi és civil szervezetekkel.
- Az intézmény tartalmi szabályozó dokumentumainak áttekintése és az esélyegyenlőségi szempontok koherenciájának megteremtése

Középtávú feladatok

- A kompetencia alapú oktatás-nevelés elterjesztésének támogatása az intézmény egészében felmenő rendszerben.
- A partneri kapcsolatok további építése, bővítése és kapcsolattartás a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.
- A pedagógusok szakmai továbbképzése, a módszertani képzettség pedagógiai kultúra növelése a bázis intézményi szerep megtartásával
- A hátrányos helyzetű és tehetséges tanulók segítőprogramokhoz való csatlakozásának támogatása
- Az időben megkezdett fejlesztés biztosítja a gyermekek eredményes iskolai munkáját, a sajátos nevelési igényű, részképesség zavarral küzdő gyermekek fejlesztését.

Hosszú távú feladatok

- A fent jelzett célok megvalósítása a napi munka részeként pedagógiai gyakorlattá válik, az intézmény teljes körű befogadó szemlélettel rendelkezik
- A tehetséggondozás folyamatában a hátrányos helyzetű tanulók részvételi arányának szinten tartása lehetséges növelése művészetoktatásban, szakkörökben, megyei/országos tanulmányi versenyeken
- Akadálymentesítés a köznevelési intézményben.

- A kötelező taneszköz jegyzékben előírt felszerelések beszerzésének folytatása az ütemezésnek megfelelően, az elhasznált, elvavult eszközök folyamatos cseréje
- Az infrastrukturális fejlesztések, felújítások bővítések, korszerűsítések folytatása.
- A szociális háló működtetése, a mindenkor jogszabályoknak megfelelő juttatásokhoz való hozzájárulás biztosítása

2.10. A tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

2.10.1. A tanuló jutalmazása

Az a tanuló, aki munkáját képességeihez mérten kiemelkedően végzi, aki kitartó szorgalmat, vagy példamutató magatartást tanúsít, a sport, a művészetek vagy tantárgyi versenyeken kimagasló eredményt ér el, hozzájárul az intézmény jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez, dicséretben, illetve jutalomban részesül.

A tanulók jutalmazásának elvei, formái

- Az iskola dicséretben részesíti azt a tanulót, aki képességeihez mérten kiemelkedő munkát végez, példamutató magatartást tanúsít, közösségi munkát végez.
- Tanulói közösséget csoportos dicséretben vagy jutalomban lehet részesíteni.
- A jutalmazás formáit intézményünk házirendje tartalmazza.

A jutalmazások formái

Egyéni jutalmazások

- **osztályfőnöki dicséret:** odaítéléséről az osztályfőnök dönt, adható több dicséret alapján, vagy egyszeri közösségi munkáért;
- **szaktanári dicséret:** odaítélését a szaktanár határozza meg. Adható az adott tantárgyban elért versenyeredményekért, kutató-, vagy sorozatos gyűjtőmunkáért és folyamatos kiemelkedő tanulmányi munkáért, szakköri, szertárosi, stb. munkáért;
- **igazgatói dicséret:** kiemelkedő tanulmányi, kulturális eredményért, városi, megyei I-III., országos versenyen elért I-X. helyezetteknek, valamint sportteljesítményért és minden más esetben, amikor a tanuló kiemelkedő teljesítményt nyújt.
- **nevelőtestületi dicséret:** a nevelőtestület döntése alapján kiemelkedő tanulmányi munkáért és példamutató magatartásért a tanév végén adható. Az ilyen dicséretben részesített tanuló a tanév végén kitűnő vagy jeles eredményt ér el.
- **tantárgyi dicséret:** félévkor és évvégén a szaktanár döntése alapján kiváló teljesítményt nyújtó diáknak adható. A dicséretet a naplóban és a tájékoztatóban az érdemjegy mellé bejegyzett „d” betűvel jelezzük, a bizonyítványban, törzskönyvben szöveges bejegyzést alkalmazunk.
- **kiváló tanuló díj:** Az a tanuló, aki 8 éven keresztül kiemelkedő teljesítményt ért el vagy a közösségért végzett tevékenysége kimagasló „Kiváló Tanuló díjban” részesül, melyet az értékelő napon kell átadni. A díj odaítélésében a nevelőtestület dönt.

A jutalom lehet:

- könyvjutalom,

- tárgyjutalom,
- elismerő oklevél.

Az osztályfőnök javaslata alapján a tantestület dönt a fenti jutalmak odaítéléséről az alábbi elért eredmények alapján:

- kiemelkedő tanulmányi eredmény,
- példamutató szorgalom
- versenyeken, pályázatokon való eredményes részvétel,
- az iskola érdekében végzett tevékenység,
- kiemelkedő sporttevékenység.

Az egész tanévben példamutató magatartást és kiemelkedő tanulmányi teljesítményt nyújtó tanulók az alábbi elismerésben részesülnek:

- szaktárgyi dicséret, mely tantárgyanként a szóveges értékelés során is bejegyzésre kerül,
- nevelőtestületi dicséret - a bizonyítványba, törzskönyvbe bejegyzésre kerül
- a dicséretet írásba foglalva a szülő tudomására kell hozni.
- az elismerő okleveleket, jutalmakat az iskola közössége előtt kell átadni.

Csoportos jutalmazás

Csoportos jutalmazás lehet a jutalomkirándulás, kulturális rendezvények csoportos megtekintése.

A jutalmak odaítéléséről - a pedagógusok és az osztályközösség javaslatának meghallgatása után – a nevelőtestület dönt.

2.10.2. A tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez kapcsolódó elvek

Az értékelés folyamata

- Az osztályfőnökök havonta értékelik a tanulók magatartását és szorgalmát, kikérve a szaktanárok, osztályközösség véleményét.
- Félévkor és év végén – az osztályzatok, a szaktanárok és az osztályközösség véleményének figyelembevételével – az osztályfőnök érdemjegyet javasol.
- A magatartás és szorgalom osztályzatokról a félévi és év végi osztályozó konferencia dönt.

A magatartás értékelése

- A tanulók magatartásának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2) minősítést használjuk.
- A tanulók magatartását az első évfolyamon a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve a bizonyítványba bejegyzi.
- A második-nyolcadik évfolyamon a tanuló magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.
- A magatartás félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek és a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.
- A félévi és év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Iskolánkban a magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki
• a házirendet betartja, • a tanórán és a tanórán kívül példamutatóan, kulturáltan viselkedik, • kötelességtudó, feladatait teljesíti, • önként vállal feladatokat, és azokat teljesíti, • tiszteletudó, • társaival, nevelőivel, a felnőttekkel szemben udvariasan, előzékenyen, segítőkészen viselkedik, • az osztály és az iskolai közösség életében aktívan részt vesz, • óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet,
Jó (4) az a tanuló, aki
• a házirendet betartja, • tanórán vagy a tanórán kívüli foglalkozásokon kulturáltan viselkedik, • feladatait a tőle elvárható módon teljesíti, • feladatokat önként nem, vagy ritkán vállal, de a rábízott feladatokat teljesíti, • a közösségek munkájába csak felkérésre, biztatásra vesz részt,
Változó (3) az a tanuló, aki
• az iskolai házirend előírásait nem minden esetben tartja be, • a tanórán, vagy a tanórán kívül többször fegyelmezetlenül viselkedik, • feladatait nem minden esetben teljesíti, • előfordul, hogy társaival, a felnőttekkel szemben udvariatlan, durva, • a közösség, az iskola szabályaihoz nehezen alkalmazkodik, • igazolatlanul mulasztott, • több írásos figyelmeztetése, intése, megrovása van,
Rossz (2) az a tanuló, aki
• a házirend előírásait sorozatosan megsérti, • feladatait egyáltalán nem vagy csak ritkán teljesíti, • magatartása fegyelmezetlen, rendetlen, • társaival, a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlan, durván viselkedik, • viselkedése az iskolai nevelést, oktatást akadályozza, sérti más tanuló jogait, • több alkalommal igazolatlanul mulaszt, • több írásos figyelmeztetése, intése, megrovása van,

A magatartás elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

A szorgalom értékelése

- A tanulók szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2) minősítést használjuk.

- Az első - nyolcadik évfolyamon a tanuló szorgalmát az osztályfőnök az érdemjegyek, az órai és otthoni munka alapján (a képességek figyelembe vételével) és a nevelőtestület véleményének meghallgatásával állapítja meg.
- Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt a minősítésről.
- A félévi és az év végi minősítést az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.

Az iskolában a szorgalom értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Példás (5) az a tanuló, aki
• képességeinek megfelelő, egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt, • tanulmányi feladatait minden tantárgyból rendszeresen elvégzi, • a tanórákon aktív, szívesen vállal többlet feladatokat is, és azokat elvégzi, • munkavégzése pontos, megbízható, • a tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken önként részt vesz, • taneszközei tiszták, rendesek, és ezeket a tanítási órákra mindig elhozza.
Jó (4) az a tanuló, aki
• képességeinek megfelelő, viszonylag egyenletes tanulmányi teljesítményt nyújt; • rendszeresen, megbízhatóan dolgozik; • a tanórákon többnyire aktív, • többlet feladatot, tanórán kívüli foglalkozásokon vagy versenyeken való részvételt önként nem vagy ritkán vállal, de az ilyen jellegű megbízatást teljesíti; • taneszközei tiszták, rendezettek.
Változó (3) az a tanuló, aki
• tanulmányi eredménye elmarad képességeitől, • tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti, • felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik, • érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja, • önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.
Hanyag (2) az a tanuló, aki
• képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében, • az előírt követelményeknek csak minimális szinten felel meg, • tanulmányi munkájában megbízhatatlan, figyelmetlen, • feladatait többnyire nem végzi el, • felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek, • a tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül, • félévi vagy év végi osztályzata valamely tantárgyból elégtelen.

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

2.11. Az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

A tanulók értékelése és minősítése folyamatos ellenőrzés és értékelés során valósul meg. A motiváció erősítése és az aktivitás növelése érdekében szükségesnek tartjuk az önként vállalt többletfeladatok pozitív értékelését.

A hibák önálló megkeresésével és kijavításával a tanulók önellenőrzési képességének kialakítását segítjük: a saját és társaik feleletének, szóbeli és írásbeli munkájának értékelésével az önértékelő képességüket fejlesztjük.

A tantárgyhoz való hozzáállásból vagy hanyagságból eredő mulasztásokat, amelyek megakadályozzák a gyermek képességének fejlesztését (pl. rendszeresen nem hoz felszerelést órára, nem vesz részt a közös tanórai munkában, stb.) beszámítjuk a tantárgyi értékelésbe.

A számonkérés formái

- szóbeli,
- írásbeli,
- gyakorlati,
- informatikai eszközökkel.

Szóbeli beszámoltatás

Lehetőség szerint minél gyakrabban, melynek célja a kommunikációs készség fejlesztése, az önbizalom erősítése, szövegértés-szövegalkotás kompetencia fejlesztése. Formái: az adott tantárgy jellegének megfelelőek.

Írásbeli beszámoltatás

- Írásbeli felelet, melynek tartalma: egy-egy tananyagrész.
- Témazáró dolgozat
 - **A témazáró dolgozat tartalma:** a tantárgy egy összefüggő, több tanóra anyagát magában foglaló része
 - **A témazáró célja:** a gyakorlás és összefoglalás után a téma lezárása, a megszerzett tudás ellenőrzése és mérése.
 - **A témazáróval kapcsolatos szabályok**
 - egy héttel korábban be kell jelenteni,
 - egy nap legfeljebb két témazáró íratható,
 - a megírás tervezett időpontját a naplóban előre jelezni kell,
 - két héten belül ki kell javítani,
 - érdemjegye meghatározó a félévi, év végi értékelésben.

Gyakorlati munka

- Rajz órán, technika órán és egyéb tanórákon készített produktum: rajz, vizuális munka, térbeli modell, plakát.

- IKT munka - IKT eszközökkel készített tanulói prezentációk, képgyűjtemények, felhívó plakátok, hírek, képek készítése, gyűjteménybe rendezése, képes, mozgófilm, multimédiás produktum

Az értékelés korlátai

- hatodik órában a tanulókkal témazáró dolgozat nem íratható
- egy napon két témazáró dolgozatnál több nem íratható
- az SNI tanuló, és a részképesség zavarral küzdő gyerekek esetében a számonkérés csak a szakvéleményben foglaltak alapján történhet

A beszámoltatás követelményei

- A tanuló tantárgyi munkáját a pedagógus értékeli, és ötfokozatú skálán havonta legalább egy érdemjeggyel minősít, ha a heti tanítási órák száma legalább három. Ennél kevesebb heti óraszám mellett félévente legyen legalább három érdemjegye a tanulónak.
- Az érdemjegyet az értékeléskor a tanulóval közli, bevezeti az elektronikus naplóba.
- A szaktanár által az elektronikus naplóba beírt érdemjegyet a szülő azonnal láthatja.
- A szaktanár köteles a tanuló írásbeli feladatát egy héten belül kijavítani és értékelni.
- A dolgozatírások időpontját egy héttel előre a tanulókkal közölni kell.
- Egy napon belül legfeljebb két témazáró dolgozatot írhatnak a tanulók.
- A pedagógus a tanulóval rendszeresen értékeli a tanulmányi munka eredményeit és hibáit, útmutatást ad a szükséges változtatásokra. Figyelemmel kíséri a tanuló munkájának alakulását és szükség esetén korrekciót javasol. A tanulmányi munka javítása érdekében a szülő (gondviselő) együttműködését kéri.
- Helytelen és szabálytalan, - a digitális naplóba nem is lehet - féljegyeket, alá vagy fölé húzott jegyeket írni.

2.12. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az otthoni felkészülés a tanulási folyamat elengedhetetlen része. Legfontosabb jellemzője a rendszeresség, az alaposság, a céltudatosság kell, hogy legyen. Az ezzel kapcsolatos nevelési feladat annak elérése, hogy diákjaink belássák ennek igazságát, és törekedjenek minél teljesebb elérésére.

2.12.1. Az otthoni felkészülés szerepe

- a tanórákon tanult ismeretek bevétele, azok gyakorlatban való alkalmazása,
- a következő tananyagegység vagy tanóra előkészítése,
- az összefüggések felismerésének gyakorlása,
- a problémamegoldó készség fejlesztése,
- az önellenőrzés, valamint a saját teljesítmény- és tudásszint reális mérési igényének kialakítása,
- felkészülés a tanórai számonkérés, a tudásszint mérés különböző formáira,
- az önálló ismeretszerzés és alkalmazás készségének kialakítása tanulóinknál,
- általában az adott műveltségterület, tantárgycsoport vagy tantárgy céljai között meghatározott készségek és képességek fejlesztése.

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása,
- a tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.
- a szóbeli és írásbeli házi feladatok, mennyiségének meghatározásánál figyelembe kell venni az életkori sajátosságokat. A fokozatosság elvét kell alkalmazni.

2.12.2 Az otthoni felkészülés formái

- Az előző tanóra vagy több tanórából álló egység során feldolgozott elméleti anyag megtanulása az iskolai oktatás során tanári irányítással elkészített füzetbeli vázlat, az órán elvégzett feladatok és a tankönyv segítségével.
- Az elméleti tananyaghoz kapcsolódó, a szaktanár által megszabott gyakorló feladatok írásbeli megoldása (kötelező házi feladat).
- Nagyobb, hosszabb felkészülést igénylő, pontos tanári szempontsorról, formai és tartalmi megkötésekkel ellátott írásos feladat (házi dolgozat).
- A szaktanár által ajánlott gyakorló feladatok részbeni vagy teljes írásbeli megoldása (ajánlott házi feladat).
- A diák által önállóan választott, a tananyaghoz kapcsolódó feladatok elvégzése, önálló, belső motivációjú ismeretszerzés (szorgalmi házi feladat).
- Felkészülés tanórai önálló kiselőadásra szaktanári szempontok és szakirodalom alapján.
- Átfogó komplex ismétlés az addig tanult elméleti és gyakorlati ismeretek felhasználásával és kiegészítésével témazáró nagydolgozat vagy vizsga előtt.

A felkészülési formák alkalmazása, azok gyakorisága az adott tantárgy jellegétől is függenek.

2.12.3 Az otthoni felkészülés iskolai előkészítése, eredményességének segítése

- Tanulás-módszertani ismeretek nyújtása szakórákon és osztályfőnöki órákon, vagy tanulás-módszertani foglalkozásokon.
- Kommunikációs, szövegértési és szövegalkotási, információ-feldolgozó ismeretek átadása és képességfejlesztés - elsősorban magyar nyelvi órákon.
- Speciális tanulási módszerbeli tájékoztató minden újonnan belépő tantárgy esetén. Ez a későbbiek során különösen tanárváltás, vagy a követelmények radikális változása, valamint új felkészülési formák első alkalmazása esetén felelevenítendő, megismétlendő, kiegészítendő.
- Az otthoni felkészülés formáinak gyakoroltatása a szakórákon és korrepetáló, felzárkóztató foglalkozásokon.
- A szaktanár minden tanóra végén pontosan meghatározza az otthoni tanulásra feladott tananyagot, az írásbeli feladatokat, tisztázza jellegüket (pl. kötelező vagy ajánlott), rögzíti azok elvégzésének határidejét, értékelésük, számonkérésük módját.
- A szaktanár minden otthoni felkészülési forma esetén feldolgozási szempontokat ad ki, formai, tartalmi követelményeket és javaslatokat tesz.

2.12.4. Az otthoni felkészülés ellenőrzése

- A számonkérés különböző formáit, az ellenőrzés-értékelés fejezet tartalmazza.
- A kötelező házi feladat elvégzését osztályszinten az óra elején ellenőrizzük. Ennek funkciója az esetleges problémák megbeszélése, a jó megoldások elismerése, kiemelése.
- Ha a tanuló a kötelező házi feladatot nem készítette el, azt a szaktanár által meghatározott határidőre pótolnia kell, vagy a házi feladat tananyagából tudásáról a tanórán kell számot adnia.
- A házi dolgozat értékelésének elvei megegyeznek az órai írásbeli számonkéréssel.
- Ajánlott házi feladatot, szorgalmi feladatot, kiselőadást csak abban az esetben osztályozunk, ha azt a tanuló külön kéri, illetve, ha annak nehézségi foka megfelel a tantárgy követelményszintjének, valamint, ha az osztályozás tényét előre jeleztük a tanulók felé. Szóbeli értékelést azonban minden esetben adunk.

2.12.5. Az otthoni felkészülés koordinációja

A feladatok kijelölésénél törekedni kell arra, hogy az otthoni felkészülés időtartama átlagos képességű, rendszeresen tanuló diákok esetén összesen ne haladja meg a napi 2-3 órát. Az átlagosnál több időt igénylő feladatok kiadásakor azok elvégzésére hosszabb határidőt kell adni, a határidőn belül kiadott egyéb feladatok mennyiségét úgy szabva meg, hogy a napi felkészülési idő ne növekedjen.

Az órarend összeállításánál - az objektív lehetőségek figyelembevételével - a nagyobb és kisebb otthoni felkészülést igénylő tantárgyak tanítási napok közötti egyenletes elosztására törekszünk. A tanárok dolgozataik idejét koordinálják a tanulók egyenletes terhelése végett. Tanév elején az osztályfőnök órarendelemzés alapján javaslatot tesz a tanulóknak otthoni felkészülésük egyenletes heti elosztására. Javaslatát a szülőkkel is egyeztetni.

A napi összes maximális felkészülési idő figyelemmel kísérése az osztályban tanító szaktanárok, szülők és az osztály tanulmányi felelősének jelzései alapján az osztályfőnök feladata.

Ha az osztályfőnök tudomására jut, hogy valamely tantárgynál olyan hirtelen, de elkerülhetetlen feladatmennyiség-növekedés következett be, amely a napi összes maximális felkészülési időt 3 óra fölé növelné, a feladatok átmeneti mérséklése érdekében konzultációt kezdeményez más, az osztályban tanító szaktanárokkal.

A hétvége pihenésre fordíthatósága érdekében pénteken csak annyi feladatot adunk ki, amelynek mennyisége nem haladja meg egy átlagos hétköznapi terhelését. Ugyanígy járunk el hosszabb tanítási szünet esetén is.

2.12.6. Az otthoni felkészüléshez előírt házi feladatok meghatározása az általános iskolában

Az általános iskolában a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- a házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása
- az első-negyedik évfolyamon tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot
- az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot
- a tanulók eredményes felkészülése érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

2.12.7.Eljárásrend a házi feladat szabályozására

A házi feladat lehet szóbeli és írásbeli házi feladat, azokon belül lehet kötelező és szorgalmi házi feladat.

Kötelező házi feladat	
Szóbeli házi feladat	Tananyaghoz kapcsolódóan lehet adni • Kötelező olvasmány, melyet a magyar nyelv és irodalom tanterv évfolyamonként megjelöl • Tananyaghoz kapcsolódó, az ismeretek elmélyítését szolgáló szemelvények, ajánlott irodalom • Memoriterek – melyet a szaktárgyi tanterv megjelöl
Írásbeli házi feladat	• Tankönyv, munkafüzet, feladatgyűjtemény, iskolai füzet, tanító – tanár által kijelölt feladatainak megoldása • Tananyag szerves részét képező fogalmazások, írásbeli elemzések, gyűjtőmunkák elkészítése.
Általános rendelkezések a kötelező házi feladatra vonatkozóan	
• A szóbeli és írásbeli házi feladat mindenkor szervesen kapcsolódjon a tanóra tananyagához, témájához • Célja minden esetben a tanórán szerzett ismeretek megszilárdítása, elmélyítése és a tantárgyi készségek begyakorlása legyen • Az írásbeli házi feladat mennyisége átlagosan fél óránál több felkészülést ne követeljen a tanulótól • Hétvégén (péntekről – hétfőre) a tanulóknak írásbeli házi feladatuk ne legyen • A házi feladatot elmulasztók a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű elmarasztalásban részesülnek (fekete pont, ellenőrzőbe – naplóba történő beírás, a házi feladat pótlása stb.)	
Szorgalmi (házi) feladat	
Szóbeli szorgalmi	• Vállalt kiselőadás a tananyaghoz kapcsolódva • Ajánlott olvasmány – melynek a jegyzékét a magyar nyelv és irodalom tanterv megjelöl évfolyamonként

	• Házi és felmenő versenyekre való felkészülés
Írásbeli szorgalmi	• Képességek fejlődését, tehetség fejlesztését, kibontakozását elősegítő feladatok megoldása • Levelezős és felmenő rendszerű feladatok megoldása • Írásbeli pályamunkák készítése
Általános rendelkezések szorgalmi (házi) feladatra vonatkozóan	
• Szóbeli és írásbeli szorgalmi feladat a tantárgyi követelményeken felüli teljesítményt célozza. Hozzájárul a tanuló széleskörű tájékozottságához. • Szaktanár ajánlása, motivációja alapján a tanuló önkéntes vállalása. • A szorgalmi feladat mennyisége: a tanuló teherbírásán és kitartásán is múlik, más-más elvárás lehet egyénenként, óvakodjunk, hogy túl sok feladat adásával a tanuló kedvét ne veszítse el. • Szorgalmi feladat gyakorisága: a tanulók elfoglaltságát figyelembe véve történjen, átlagosan havonta egy-két alkalommal adjunk, kivétel a verseny felkészülés időszaka • Pedagógiai szempontból szükséges a szorgalmi feladat megoldásához plusz tanári segítség nyújtása. • A szorgalmi munkát minden esetben: ✓ ellenőrizzük, értékeljük (az igazi pedagógiai értéke akkor van, ha ez a közösség előtt történik) ✓ az érdemi szorgalmi munkát jutalmazzuk (a tanuló a tanító és a szaktanár által kidolgozott rendszerű jutalomban részesüljön)	

2.13. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

*„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze, nem csak szeretik, hanem olyannak szeretik, amilyen ...”
(Hermann Alice)*

Pedagógiai munkánk eredményeképpen jövőképünkben olyan tanulók élnek, akik sikeresen elvégzik a 8 évfolyamos általános iskolát és sikeresen tudnak majd felvételi vizsgát tenni a középiskolába. Ezzel a megszerzett kompetenciák birtokában egyéni képességeikhez mértén sikeres, boldog felnőttek lesznek, akik céltudatosan alakítják életüket, jól kezelik konfliktusaikat, és motiváltak az egész életen át tartó tanulásra.

Munkánkat a tanulók személyiségének fejlesztése, a partnerség elve, a pedagógiai módszerek sokszínűsége jellemzi.

Az intézményben folyó nevelő-oktató munkát áthatja a gyermekközpontú szemlélet, melynek lényege: hozzásegíteni a felnövekvő embert ahhoz, hogy azzá váljon, akivé lehet. Ehhez biztosítjuk azokat a kedvező körülményeket, amelyekben minden individuum ki tudja bontakoztatni önmagát.

Iskolánk olyan légkört nyújt diákjai számára, amely révén megtapasztalhatják: az iskola nem kényszerek világa, hanem a felszabadult tanulás színtere, ahol pedagógus és diák egyaránt biztonságban és jól érzi magát. A tanítási folyamatban alkalmazott módszerek (kooperatív technikák, csoportmunka, kutatómunkák stb.) segítségével tanulóink megélhetik az önálló ismeretszerzés örömeit.

Célunk, hogy az iskolánkba járó gyerekek szülei – mint megrendelők – elégedettek legyenek az intézmény szolgáltatásaival. A család és az iskola értékrendje szeretnénk, ha közel azonos lenne. Az általunk fontosnak tartott gyermeki jellemvonások a szülői elvárásokkal is találkoznak.

Nevelő-oktató munkánkban a farm, mint élő környezet, úgynevezett tanterem jelenik meg, amellyel célunk, hogy tanulóink a gyakorlatban is közel kerüljenek az élő környezethez.

Hitvallásunk és egyben útravaló is tanulóinknak, hogy intézményünkben egy életre szóló ajándékot kapnak azzal, hogy stabil tudással hagyják itt az általános iskolát. Korunkban már nem elegendő, ha egy diák a tanórákon kifogástalanul tevékenykedik és követi az előírt viselkedésmintákat. Az életben küzdelem, verseny vár rájuk, amire fel kell őket készíteni.

Nevelőtestületünk minden tagja azért dolgozik, hogy önmagukban bízni tudó, egészséges, képességeiknek és adottságaiknak megfelelően teljesítő tanulók kerüljenek ki iskolánkából. Törekszünk az előítélet-mentesség, a tolerancia, vallási, világnézeti semlegesség megtartására és megtanítására.

2.14. Témahetek, projektnapok

A nevelési-oktatási intézmény a munkatervében meghatározott módon részt vehet a témahetekhez, témánaphoz kapcsolódó programokon, továbbá a tantervben előírt, az adott témával összefüggő tanítási órákat, valamint egyéb foglalkozásokat a témahét, témnap keretében megszervezheti.

A nevelőtestület és az igazgató döntése alapján iskolánkban tervezünk alkalmazni sajátos pedagógiai módszereket, beleértve a témnapokat, témaheteket és a projektoktatást is. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül a probléma megoldása és az összefüggések feltárása útján. Témahetek, projektnapok a felső tagozaton kerül alkalmazásra.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (4) bekezdése szerint projektoktatást lehetővé tevő témahetek és témnapok programjaiba bekapcsolódunk. Ezek a következők:

- „PÉNZ7” pénzügyi és vállalkozói témahét
- Digitális Témahét
- Fenntarthatósági Témahét

Ezekon kívül tervezünk projektnapokat a függőségek kialakulásáról, amelynek keretében elsősorban arra kínálunk megoldásokat tanulóinknak, hogyan előzzék meg a káros szenvedélyek kialakulását.

Ha függőségekről beszélünk, akkor elsősorban a drog, az alkohol, a cigaretta vagy az internet függőségről esik szó. De ugyanúgy függőségnek számít a vásárlási, a munka, vagy az evési függőség is.

Tervezünk minden évben projektnapokat a pénzügyi tervezés, az internetes világ biztonsága, az egészséges étkezés és a jó testi kondíció témában is.

A témanapok időpontjait a tanév rendjéről szóló rendelet és annak alapján a munkatervünk tartalmazza. A témanapokkal kapcsolatosan a diákönkormányzattal is egyeztetünk.

II. AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

„A képzőművészet, a mozgásművészet, a népművészet, a zene, az irodalom, a művészet megannyi ága alkalmas arra, hogy képet adjon a világ másik oldaláról, arról az érzéki és szellemi háttérrel, amely az ösztönös gyökerek, a természet és lélek, a tudat és tudattalan közötti szakadék áthidalását jelenti.”

(Orgovány Anikó)

1. Bevezető

Az Nkt. 46.§ (3) bekezdése alapján

„A gyermeknek, a tanulónak joga, hogy

a) képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelésben és oktatásban részesüljön, képességeit figyelembe véve – az e törvény 2. § (1) bekezdésében meghatározott jogát szabadon érvényesítve – továbbtanuljon, továbbá alapfokú művészetoktatásban vegyen részt tehetségének felismerése és fejlesztése érdekében,”

A nemzeti köznevelésről szóló törvény alapján az alapfokú művészeti iskola feladata a tanuló képességeinek, érdeklődésének, adottságainak megfelelő nevelés és oktatás biztosítása, mely lehetővé teszi, hogy a tanuló képességeinek kibontakoztatása, személyiségének fejlesztése, tehetségének felismerése és kibontakoztatása érdekében alapfokú művészetoktatásban vegyen részt.

Az alapfokú művészetoktatás megalapozza a művészi kifejezőkészséget, elősegíti a szakmai orientációt, a szakirányú továbbtanulást. A művészetoktatás fontos szerepet tölt be a nemzeti hagyományok, a nemzeti értékek megőrzésében, a különböző kultúrák iránti nyitottság kialakításában, a kortárs művészetértő befogadásában.

Az alapfokú művészeti iskola jelentős esélyteremtő szerepet vállal a végzettség nélküli korai iskolaelhagyás csökkentésében, az integráció támogatásában, a tanulási, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermekek, a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű tanulók fejlesztésében. Színteret és a művészeti ágaknak megfelelő szakmai környezetet biztosít a tanulók továbbtanulási esélyeinek növeléséhez, életminőségük javulásához.

A művészetoktatás tantervi programja az oktatás szerkezetéhez igazodva előképző, alapfokú és továbbképző évfolyamokból álló, legfeljebb 12 éves program.

A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 9.§ szerint az alapfokú művészeti iskola a helyi tantervét az Alapfokú művészetoktatás alapprogramja alapján készíti el, vagy az ily módon készített tantervek közül választ, és azt építi be helyi tantervként a pedagógiai programjába.

Az alapfokú művészeti iskola pedagógiai programja a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 7. § (1) bekezdésben foglaltakon kívül meghatározza

a) az iskola nevelési programján belül az egyes művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszerét,

b) az iskola helyi tantervén belül

- az egyes tanszakok, ezen belül a tantárgyak általános fejlesztési követelményeit,
- a művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményeit és témaköreit.

Általános iskolánk mellett működik az alapfokú művészeti iskola, így iskolánk olyan iskola, amely a művészeti nevelésen keresztül fejleszti a diákok érzelmi intelligenciáját, önkifejezését és közösségi érzését.

Iskolánk pedagógiai programjának nevelési programjának egyes fejezetei az alapfokú művészetoktatás nevelési követelményeinek is megfelelnek.

Az alapfokú művészetoktatás pedagógiai programja ez egészíti ki és az alapfokú művészetoktatás helyi tantervét tartalmazza.

A tananyagtartalmat – a tantervi programban meghatározott keretek és a pedagógiai program előírásai alapján – az iskola tanszaki munkaközösségei és a pedagógusok határozzák meg, amit a tematikus tervekben vagy tanmenetekben rögzítenek. A tantervi program és követelmény különböző életkorban teljesíthető, a tananyagtartalom mélységét a pedagógus a csoport életkor és képesség szerinti összetételének megfelelően határozza meg.

A művészetoktatás a köznevelés feladatkörén belül lehetőséget teremt

- a művészeti ágak és a partnerintézmények közötti együttműködésre (konstruktív pedagógia a projekt módszer, a kooperatív és a kollaboratív munkaforma tematikus közösségi alkalom révén), valamint
- kulturális és pedagógiai együttműködést biztosít más intézményekkel, településekkel, önkormányzatokkal, annak érdekében, hogy a művészeti nevelés minél több gyermek, tanuló számára elérhető legyen, valamint a művészetoktatás eredményei minél szélesebb körben hasznosuljanak.

A művészeti iskola kultúrákövetítő szerepvállalása, társadalmi felelősségvállalása és jó gyakorlatainak átadása révén hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók minél eredményesebben vegyenek részt ismereteik megszerzésében, gyarapításában, tudásuk és tehetségük komplex kibontásában.

2. Az alapfokú művészeti iskola nevelési programja

2.1. Alapelvek az alapfokú művészetoktatásban

- A magyar művészetoktatás olyan értékközvetítő pedagógiát képvisel, amely a személyiség sokoldalú fejlesztésére, az egyéni képességek feltárására és differenciált fejlesztésére irányul.
- Az értékközvetítéshez kreatív alkotói folyamat társul, amely új értékek létrehozását eredményezi.
- A művészetoktatás tantervi programja a művészeti nevelés és oktatás tapasztalataira, az új szaktudományos és módszertani ismeretekre, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés

nemzetközileg is elismert gyakorlatára, valamint a korszerű pedagógiai elvárások rendszerére épül.

- A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztéséhez, a személyiség sokoldalú fejlesztéséhez.
- A tantervi programok megvalósítására a holisztikus szemlélet, az élménypedagógiai irányultság és a gyakorlatorientáltság jellemző.
- A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretek és tapasztalatok gazdagítását a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a tanuló életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.
- A tananyag a különböző művészeti területek azon alapvető tartalmait foglalja magába, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a zene-, a tánc-, a képző- és iparművészeti, a színművészeti és bábművészeti, valamint a cirkuszművészeti műveltség megalapozásához, a különböző kompetenciák fejlesztéséhez. A tananyag feldolgozását a kompetenciafejlesztő szemlélet jellemzi, amely négy kulcsterületre fókuszál: ismeretre (kognitív kompetencia), képességre (személyes kompetencia) és attitűdre (társas-szociális kompetencia), valamint a mindezek fejlesztését megvalósító módszer-kompetenciára.
 - A magyar alapfokú művészetoktatás a NAT által meghatározott nevelési célok megvalósítását támogató, iskolarendszerű képzési forma. A tantervi szabályozás rugalmassága lehetővé teszi az integrált oktatás-nevelés megvalósítását, továbbá hozzájárul a NAT-ban meghatározott kulcskompetenciák fejlesztéséhez, de különösen a *kreativitás, önkifejezés és kulturális tudatosság kulcskompetenciák* fejlesztése kerül a képzés középpontjába.
- A tanulási folyamatok megújításának érdekében az információs és kommunikációs technika használata lehetőséget ad arra, hogy a pedagógiai innovációk transzferhatása érvényesüljön. Ezzel lehetőséget biztosít az egyéni nevelésre, a differenciált fejlesztésre, ami a komplex személyiségfejlesztés alapja.
- A digitális pedagógia alkalmazásának lehetősége új utat teremt az egymással való együttműködésre, a tudásmegosztásra, szem előtt tartva a digitalizáció mentális és egészségi hatásait is.
- A magyar művészetoktatás tevékenységrendszere kortárs közösségek létrehozását generálja, amelyek kulturális szerepvállalásuk révén jelentős értéket képviselnek, és elősegítik a társadalmi együttműködést.

2.2. Az alapfokú művészetoktatás célja

- képességfejlesztés (a személyiséget alkotó és szakspecifikus képességek kompetenciaalapú fejlesztése) a művészeti ág eszközzrendszerével és formanyelvével, az élménypedagógia módszereivel
- a tanuló megismerése, a személyiség integrációjának támogatása, a kulcskompetenciák fejlesztése
- értékközvetítés, értékmegőrzés, új értékek létrehozása, művészeti tudatosság kialakítása
- a tanulói tevékenység középpontba állítása, a felfedező tanulás támogatása
- az önkifejezés, a kreatív alkotóképesség és a kommunikáció fejlesztése
- a mérlegelő gondolkodás képességének alakítása
- a magyar és egyetemes kulturális hagyományok átörökítése, a nemzeti identitás erősítése

- kortárs közösségek létrehozása, a társas együttműködés, az érzelmi intelligencia és az empátia fejlesztése
- a különböző nemzeti vagy etnikai kisebbség kulturális értékeinek elismerése
- a tehetségek azonosítása, fejlesztése és gondozása, a pályaaorientáció segítése
- a tehetségek bemutatása szakmai fórumokon, rendezvényeken, versenyeken
- esélyteremtés, a szociokulturális hátrányok csökkentése
- egészséges életmód igényének kialakítása, fenntarthatóságra nevelés
- művészeti irányzatok, stílusok és a kortárs művészet megismertetése
- alkotói és előadó-művészeti tevékenységek színvonalas megvalósítása, közzététele
- a digitális térben rejlő lehetőségek kihasználása a tanulók felelősségteljes közreműködésével

2.3.Az alapfokú művészeti nevelés-oktatás szerepe a tanulók személyiségfejlesztésében

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét, a személyiség integrációjának segítségét, támogatja a képességek aktiválását, fejleszti a tehetség kibontakoztatásának képességét is.

A rendszeresen átélt pozitív, cselekvő élmények alakítják ki azon emberi személyiségtulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészeti tevékenységek során vagy a munkában az eredményesség összetevői.

A művészeti tevékenységek hozzájárulnak az érzékelés és észlelés érzékenységének, a kifejezés árnyaltságának fejlesztéséhez. A művészeti nevelés biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját, melynek során a tanulók közvetlenül átélhetik a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben, táncművészetben, képző- és iparművészetben, a színművészetben és bábművészetben, valamint a cirkuszművészetben ötvöződnek.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség. Megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az alkotómunka iránti igényét.

Az egyéni és a csoportos foglalkozások segítik a szociális érzékenység, az együttműködési készség kialakulását, a felmerülő problémákra való rugalmas reagálás képességét, és előmozdítják az infokommunikációs eszközök célszerű használatát.

A nemzetiséghez tartozókat segíti abban, hogy megtalálják és vállalják identitásukat, őrizték hagyományaikat, jelenítsék meg értékeiket, erősítve ezzel is a közösséghez való kötődésüket.

A művészeti nevelés megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az eredményes szereplés összetevői.

A művészeti nevelés az alkotó típusú tevékenységek megismertetése által járul hozzá az akarati, az alkotó-alakító cselekvőképesség fejlesztéséhez.

2.4. Művészeti nevelésünk-oktatásunk általános célja és funkciója

- A művészeti nevelés lehetővé teszi a zene/képzőművészet iránt érdeklődő, fogékony tanulók képességeinek fejlesztését, jártasságokat alakít ki bizonyos szakterületeken, és gyakoroltatja azokat.
- Az életkori sajátosságok figyelembevételével, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, gyarapítja ismereteiket, fejleszti a zenei/képzőművészeti műveltség megalapozásához szükséges kompetenciákat.
- Művészi értékeket ad át, törekszik az egyetemes kultúra és a nemzeti, népi hagyományok értékeinek megőrzésére, ezáltal gazdagítja az érzelmi életet, a szabadidő tartalmas felhasználására ösztönöz, teljesebbé teszi a személyiséget.

Intézményünk

- a tehetséggondozás időszakát nem bizonyos életkorhoz köti, hanem teljes folyamatként kezeli, bár a 10 éves korig terjedő időszakot, mint előkészítő és alapozó szakaszt tartja a legfontosabbnak,
- biztosítja a megfelelő és szakszerű képzést,
- a zenei pályára, versenyekre, fesztiválokra készülő növendékek számára emelt óraszámban biztosítja a felkészülést,
- támogatja a szaktanárok kapcsolatfelvételét és kapcsolattartását a művészeti közép- és felsőfokú intézmények szakembereivel,
- lehetőséget teremt nemzetközi szereplésekre, szakmai utakra,
- fontos a növendékek zeneirodalmi, elméleti és hangszeres tudásának komplex kezelésére, a szellemi fejlődés, az intelligencia sokoldalú megközelítésére.

A művészet minden ágazata a valóság megismerésének sajátos formája, fontos nevelőeszköz

- Elősegíti az élet értékeinek, szépségeinek felfedezését, kellemessé teszi az emberi környezetet, gondolatokat, érzéseket örökít meg a hangok, a színek csodálatos harmóniáin keresztül.
- A hétköznapiak fölé emeli az embert, feleletet keres az élet nagy kérdéseire, s teszi ezt konkrét módon, érzéki benyomások, élmények alapján.
- A lélek teljességét adományozza az abban elmélyülőnek.

Mindezen remények, célok valóra váltása jelentheti a nyugodt, kiegyensúlyozott ifjú generáció felnővekedését, mely által nemcsak országunkban, hanem világszerte békésebb, emberibb, egymást jobban megértő környezet teremthető körülöttünk.

Rohanó világunkban, ahol a gyermekek számára az érték nem mindig megfelelő tartalommal bír, az alapfokú művészetoktatásban dolgozó pedagógusaink olyan pedagógiai alapelveket képviselnek, mint:

- a művészetek embernevelő, érték közvetítő szerepe,
- a tanulói személyiség kibontakoztatása,
- az egyéni képességek figyelembe vétele, fejlesztése,
- a példamutatással való nevelés.

A foglalkozások során ezeket figyelembe véve törekszünk arra, hogy a tananyag gyakorlati elsajátítása mellett, a tanulók egész személyiségét fejlesszük. Igyekszünk olyan közeget teremteni számukra, ahol a művészetek, a zene szeretete természetes.

2.5. Intézményünk pedagógiai alapelvei és céljai a művészeti nevelés-oktatásban

Művészeti nevelő-oktató munkánk általános alapelvei

- megalapozni és fejleszteni a zenei/képzőművészeti műveltséget és kifejezőkészséget,
- a zene/képzőművészet sajátos eszközeinek segítségével nevelni és kibontakoztatni a személyiséget,
- felismerni, kibontakoztatni és gondozni a kiemelkedő képességű növendékek tehetségét, és felkészíteni őket a továbbtanulásra,
- képessé tegyük a tanulókat más amatőr együttesekben való részvételre,
- felkelteni a zenei/képzőművészeti élet eseményei iránti érdeklődést,
- cserekapcsolatokat építeni és ápolni.

Meghatározó alapelveink

- Iskolánk alapelve kettős, egyrészt a tehetséges tanulók művészeti pályára irányítása, másrészt művészeteket szerető közönség nevelése.
- A harmonikus személyiségfejlődés érdekében a gondolkodási képességeket, az érzelmi-akaratit jellemzőket, a testi és lelki egészséget egyaránt gondozzuk.
- Pedagógusainkkal szembeni elvárás a szakmai alázat, a mesterségbeli tudás tisztelete, személyes példamutatás az élet minden területén.
- A társadalmi elvárás teljesítmény-centrikus, ami a továbbtanulást, a felvételi pontokat, a versenyhelyezéseket értékeli. Ezekről az elvárásokról az iskola nem tudja és nem is akarja függetleníteni magát, ezért kiemelt figyelmet fordítunk a tehetséggondozásra.
- A teljesítmény-centrikus szemlélet azonban nem szabad, hogy túlsúlyba kerüljön, mert az veszélyeztetné a gyermek-központú iskola megvalósulását.
- A kiemelkedő képességű gyermekek oktatása mellett nagy energiákat fordítunk az átlagos képességűekkel való foglalkozásra, amely a művészetek megszerettetését, a műveltség iránti igény felkeltését és erősítését, a művészetekkel folytatott személyiségformálást jelenti.
- A tanulók otthoni munkájának a befolyásolását nagymértékben segíthetik – vagy hátráltathatják – a szülők. Ezért a tanár-szülő kapcsolat jelentősége messze túlnő a szülői értekezletek, fogadóórák, ünnepségek, hangversenyek keretein, és állandó, a gyermek nevelését, formálását célzó munkakapcsolattá kell válnia.
- Ezen célok elérésére az a heti 4-6 óra, amelyet a tanulók az iskolánkban töltenek, nem elegendő. Ezért az első órától kezdve arra törekszünk, hogy a növendékekkel kialakítandó szoros kapcsolat olyan „távírányítást” tegyen lehetővé, hogy ne csak otthoni gyakorlásra tudjuk készíteni növendékeinket – bár ez sem kis feladat -, hanem a fenti célok megvalósítását szolgáló állandó szokásokat is képesek legyünk kialakítani bennük.

- A művészetoktatásunk olyan érték közvetítő pedagógiát képvisel, amely a személyiség sokoldalú fejlesztésére, az egyéni képességek feltárására és differenciált fejlesztésére irányul. Az érték közvetítéshez kreatív alkotói folyamat társul, amely új értékek létrehozását eredményezi.
- Tantervi programunk a művészeti nevelés és oktatás tapasztalataira, az új szaktudományos és módszertani ismeretekre, a művészetpedagógiai és művészetpszichológiai kutatások eredményeire, a magyar művészeti nevelés nemzetközileg is elismert gyakorlatára, valamint a korszerű pedagógiai elvárások rendszerére épül, megvalósítására a holisztikus szemlélet és az élménypedagógiai irányultság, valamint a gyakorlatorientáltság a jellemző.
- A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretek és tapasztalatok gazdagítását a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a tanuló életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

Pedagógiai céljaink

- A művészetek iránt érdeklődő tanulók számára biztosítani készségeik, képességeik fejlesztését, alkotó és önkifejező képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását.
- Az alapfokú művészeti oktatásban olyan fejlesztő pedagógiát képviselni, amelyben a hangsúly a követelmények teljesítésével történő képesség- és személyiségfejlesztésen van.
- A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást a személyiségformálás eszközeiként kezeli, ezért követelményeinket a gyermek életkori fejlődési jellemzőihez igazítjuk.
- A választott tanszakon belüli speciális művészeti ismeretek átadása.
- Az alkotó munkával együtt, a pozitív élmények segítségével a harmonikus, érzelmgazdag, kreatív személyiség kialakítása, a kultúra iránti nyitott magatartás, az esztétikai érzékenység megerősítése.
- Mindazok a gyermekek és fiatalok, akik iskolánkba kerülnek, megszeressék a művészi zenét, megtanuljanak hangszeren játszani, szeressék meg a képzőművészetet, a színjátszást, a néptáncot.
- A tanulók érjék el azt a maximumot, amelyre saját képességeik alapján képesek, és harmonikus, kiegyensúlyozott személyiséggé válnak.
- Fejlett érzelmi kultúrára tegyenek szert, sokoldalú társas kapcsolatok kialakítására, fenntartására váljanak képessé.

2.6. Az alapfokú művészetoktatás során fejlesztendő kompetenciák

A művészetoktatás során kialakítandó, megerősítendő és fejlesztendő ismeretek, képességek, attitűdök rendszerének alapvető elemei, amelyekre a fejlesztési célok irányulnak.

Személyes és társas kompetenciák			
• érzelmi és kognitív tényezők			
Szociális kompetenciák			
• együttműködés, kommunikáció, konfliktuskezelés, szabálykövetés, felelősségvállalás, kezdeményezés			
Szakmai kompetenciák			

• a művészeti ág tevékenységrendszeréhez kapcsolódó szakmaspecifikus képességek
Módszerkompetenciák
• mérlegelő gondolkodás, problémamegoldás, munkamódszer, munkastílus

2.7. Felvétel a művészeti képzésre

A művészeti iskolába jelentkező tanulók felvételi meghallgatáson vesznek részt. Ennek célja, hogy megismerjük a jelentkezők alapvető képességeit a választott szakra való alkalmasságot és érettséget.

- A felvételi meghallgatás anyaga: - beszélgetés, - hallás,- ritmus,- ügyesség,- mozgáskoordinációs vizsgát.
- A beszélgetés során váljon ismertté a jelentkező motivációja, értelmi és érzelmi fejlettsége, a zenei, mozgás, ügyességi feladatok megoldása során a javítási készség szintje.
- A felvételi meghallgatásokat az adott tanszak vezetője irányítja a tanszak tanárainak bevonásával. A művészeti iskolában a tankötelezettséget teljesíteni nem lehet, az iskola látogatása fakultatív.
- A tanulói jogviszony a beiratkozással jön létre. A növendékeknek minden tanév végén újra be kell iratkozniuk a következő évfolyamra.

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja (a továbbiakban: alapprogram) részét képező követelmények és tantervi programok tartalmazzák azokat a követelményszinteket és feltételeket, amelyet minden alapfokú művészeti iskolának teljesítenie, biztosítania kell.

2.8. A művészeti alapvizsga és záróvizsga

A tanulói teljesítmények és a jogszabályban rögzített normák összehasonlítására alkalmas kritériumrendszer az oktatás szakaszainak határain. A sikeres alapfokú művészeti vizsga a továbbhaladás feltétele, a művészeti záróvizsga a 12 éves képzés ünnepélyes záróeseménye. Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga a tanév végi vizsgával – tanév végi bemutatóval együtt is megszervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A tanuló az alapfokú és továbbképző tanulmányi szakaszok végén művészeti alap- és záróvizsgát tehet. A továbbképző évfolyamain az a tanuló tanulhat tovább, aki sikeres művészeti alapvizsgát tett. A vizsga eljárásrendjét, módját, a vizsgafeladatokat az iskola határozza meg a helyi tanterv részeként.

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

- **Művészeti alapvizsgára** az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
- **Művészeti záróvizsgára** az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett. Az alapvizsga és a záróvizsga az adott tanév végi vizsgával összevontan is megszervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

- A művészeti alapvizsga és záróvizsga követelményeit, az erre épülő konkrét vizsgafeladatokat az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével kell meghatározni.
- Amennyiben elméleti tantárgyból is kötelező vizsgát tenni, az iskola a helyi szabályozása szerint határozza meg, hogy az írásban vagy szóban történik.
- Az alapvizsga és záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírálgató legyen a tanuló felkészültsége és tudása.
- A művészeti alapvizsga és záróvizsga feladatait a vizsgabizottság elnöke hagyja jóvá; amennyiben az nem felel meg a követelményeknek, átdolgoztathatja.
- A vizsga tantárgyait a művészeti ágak és ezen belül a tanszakok főtárgyai és kötelező tantárgyai, illetve az alap- vagy záróvizsgáig tanított választható tárgyai alkotják.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

Mentesülhet az adott tantárgyból a művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen a versenyfelhívásban nevesített helyezést, teljesítményt, szintet ért el.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga minősítése

A tanuló teljesítményét a művészeti alapvizsgán és a záróvizsgán vizsgatantárgyanként külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

A művészeti alapvizsga, illetve záróvizsga eredményét a vizsgatantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a gyakorlati tantárgyból kapott osztályzat, két gyakorlati tantárgy esetén a főtárgy osztályzata a döntő.

- **Eredményes művészeti alapvizsgát**, illetve záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsgatantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- **Sikertelen a művészeti alapvizsga**, illetve a záróvizsga, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.
- **Javító vizsgát** sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsgatantárgyból kell tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

3. Az egyes művészeti ágak oktatásának cél- és feladatrendszer

Az intézmény alapító okirata alapján két művészeti ágban folytat alapfokú művészeti oktatást:

- Képző és iparművészet
- Zeneművészet

Művészeti ág	Tanszakok	Választható
Képző és iparművészet	Grafika és festészet	

Zeneművészet	Fafűvós	furulya, fuvola, klarinét, oboa, szaxofon
	Rézfűvós	trombita, kürt, harsona, tenorkürt, baritonkürt, tuba

3.1. A képző- és iparművészet művészeti ág

3.1.1. A képző- és iparművészet műfajának célrendszere és funkciói

Az alapfokú képző- és iparművészet oktatásának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a látás és a képzelet finomításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

- Az alapfokú művészetoktatás tantervi programja és követelménye lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság alakítására, a látás kiművelésére.
- A tantervi program és követelmény tematikája bővíti a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező-, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek finomítják a kézügyességet, technikai érzékenységet, valamint erős motivációs bázist teremtenek, melyek fejlesztik az érzelmek, gondolatok, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.
- Az alkotótevékenység a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, alakítja készségeiket.
- A vizuális művészeti oktatás megismerteti a tanulókkal az adott tanszak sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait.
- A képzés célja az is, hogy a múlt értékeit megismertesse és tovább éltesse, segítsen a hagyománytisztelet megteremtésében.

A jogszabályi kereteknek megfelelően, a program alapján az iskola maximum 4 évfolyam összevonásával alakíthat ki helyi tantervet.

A program integrált óraszervezési lehetőséget biztosít arra, hogy a főtárgy órakeretéhez közvetlenül kapcsolódhasson valamely kötelező tantárgy tananyagának elsajátítása, feldolgozása. A tanuló mindkét tantárgyból osztályzatot kap, és a helyi tantervben rögzített vizsgafeladatok szerint tehet művészeti alapvizsgát, illetve művészeti záróvizsgát.

3.1.2. A képző- és iparművészet műfaj oktatásfejlesztési követelményei

Bemeneti kompetenciák: iskolai előképzettség nem szükséges

Kiemelt kompetenciák az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás területén

Az alkotótevékenység a kiemelt kompetenciaterületeken a személyiség fejlesztését, az önkifejezés kibontakoztatását segíti, olyan tulajdonságegyüttest alakít ki, amely lehetővé teszi a kultúra közvetítését, a változó élethelyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást, a problémafelismerést és problémamegoldást.

Szakmai kompetenciák
• a környezet által közvetített üzenetek befogadása és értelmezése • tervezési-alkotási készség • kreativitás • vizuális gondolkodás és kifejezőkészség • manuális és digitális eszközhasználati készség • igényesség, esztétikai érzékenység • intuíció és ötletgazdagság • problémaérzékenység, reflektivitás
Személyes és társas kompetenciák
• nyitottság • fejlődőképesség • önállóság • önkifejezés képessége • kezdeményezőkézség • empátikus készség, tolerancia • interaktivitás (személyközi kapcsolatok aktivitása, kooperáció) • együttműködési készség
Módszerkompetenciák
• figyelem, összpontosítás • gyakorlatias feladatértelmezés • ismeretek helyén való alkalmazása • módszeres munkavégzés

A képző- és iparművészet műfaj oktatásának sajátosságai

- **Tevékenységek központúság** – a vizuális tananyag tartalmak, feladatok különböző gyakorlati tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan való feldolgozása, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját.
- **Feladattudatosság** – egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését.
- **Alkotói magatartás** – amelyben fontos szerepet kap az önállóság, a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és a problémamegoldás képessége.
- **Komplexitás** – amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti és médiaművészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak között.
- **Folyamatszerűség** – amely az egyes feladatok következetes végig vitelében és szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben valósul meg.
- **Kreatív cselekvőképesség** – melynek fontos elemei a témák kibontása során a kísérletezőkedv, a lényeglátás, a szituativitás, a döntésképeség és a nézőpontváltás.
- **Interaktivitás és együttműködés** – mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és az innovációt.

- **Tantárgyi integráció** – amely a különböző műveltségterületek alkotómunkában való megjelenítését, feldolgozását célozza.

3.1.3. A képző- és iparművészet műfaj képzési szerkezete

A tanszakok a következők

képzőművészeti	A képző- és iparművészet műfaj közös tanszaka • az előképző 1–2. évfolyamokon és • az alapfok 1–3. évfolyamain
• fém- és zománcműves • fotó és film tanszak • grafika és festészet • környezet és kézműveskultúra • szobrászat és kerámia • textil- és bőrműves	A képző- és iparművészet műfaj hat egyedi szakmai tanszaka az alapfok 4. évfolyamától a továbbképző 10. évfolyamáig

Az előképző, az alapfok és a továbbképző évfolyamok tantárgyi felépítése

Tantárgycsoport	Képzési szakasz	Évfolyamok	Tantárgy
Főtárgy	Előképző	1-2.	Alkotójátékok
	Alapfok	1-3.	Rajz-festés alapjai
Kötelező tárgy	Alapfok	1-6.	Vizuális alkotótárgy
	Továbbképző	7-10.	

Főtárgyak az egyedi szakmai tanszakokon

Tanszak	Képzési szakasz	Évfolyam	Tantárgy
Fém- és zománcműves	Alapfok	4-6.	fém- és zománcműves műhelygyakorlat
	Továbbképző	10. évfolyamig	
Fotó és film	Alapfok	4-6.	fotó és film műhelygyakorlat
	Továbbképző	10. évfolyamig	
Grafika és festészet	Alapfok	4-6.	grafika és festészet műhelygyakorlat
	Továbbképző	10. évfolyamig	
Környezet- és kézműves kultúra	Alapfok	4-6.	környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat
	Továbbképző	10. évfolyamig	
Szobrászat és kerámia	Alapfok	4-6.	szobrászat és kerámia műhelygyakorlat
	Továbbképző	10. évfolyamig	
Textil- és bőrműves	Alapfok	4-6.	textil- és bőrműves műhelygyakorlat
	Továbbképző	10. évfolyamig	

Választható tantárgyak

- Előképző 1–2. és az alapképző 1–2. évfolyam / **népi játékok**

- Alapfok 3–6. és továbbképző 7–10. évfolyam / **művészettörténet**

Az intézményben a választott tanszak: a **grafika és festészet**

3.1.4. Óratervek a Képző- és iparművészet műfajhoz

Tanszakok		Képzőművészeti tanszak					Egyedi szakmai tanszakok						
Évfolyamok		Előképző (E)		Alapfok évfolyamok (A)						Továbbképző évfolyamok (T)			
		(1.)	(2.)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgyak	<i>Alkotójátékok</i>	2–4	2–4										
	<i>Rajz-festés alapjai</i>			2	2	2							
	<i>Tanszaki műhely-gyakorlat</i>						2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tárgy	<i>Vizuális alkotógyakorlat</i>			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tantárgyak	<i>Népi játékok vagy más tantárgy</i>	(2)	(2)	(2)	(2)								
	<i>Művészet-történet</i>					(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)	(1-2)
Összes tanóra:		2-(4)	2-(4)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)	4-(6)

Megjegyzések

- A tanítási órák időtartama: 45 perc
- Az „Összes tanóra” rovatban az első szám a heti minimális óraszámot jelöli, a második szám a szakmai program megvalósítása során az egyéni, páros, kis és nagy csoportos tehetséggondozás számára is időkeretet biztosít.
- Az összevont osztályok működéséből következően, valamint az integrált órászervezés lehetőségét figyelembe véve a tanéven belül a tantárgyi óraszámok átcsoportosíthatók.
- A tanuló az iskolában rendelkezésre álló lehetőségeken belül, a heti 6 órás időkeretben jelentkezhet más választható tantárgy képzésére is a képző- és iparművészeti ág, illetve más művészeti ág tantárgyai közül.

3.1.5. A képző- és iparművészet tanszak tantárgyai és azok fejlesztési követelményei

A képző- és iparművészet műfaj tantárgyai és azok rövid tartalma

Alkotójátékok	Az előképző komplex művészeti tantárgya, mely sokszínű fejlesztő tevékenységre ad lehetőséget. Az alkotótevékenység során a legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a tanulók képzelőerejének, kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását.
Vizuális alkotógyakorlat	A tantárgy a képző- és iparművészet, a kézműves tárgyformálás és a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál. Feladata a vizuális eszköztár, az alkotói formanyelv kialakítása, gazdagítása változatos kreatív feladatsorokon keresztül.
Rajz-festés alapjai	A tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.
Műhelygyakorlat	A tanszakonként különböző műhelygyakorlat tantárgy lehetővé teszi az ősi, a hagyományos és a kortárs képző- és iparművészeti, valamint médiaművészeti szakirányú tevékenységek megismerését, elsajátítását. A tanuló – a helyi intézményi lehetőségektől függően – a tanszaki műhelygyakorlatok közül érdeklődésének és képességének megfelelően választ.
Népi játékok (választható tantárgy)	Az előképző 1–2. és az alapfok 1–2. évfolyamának komplex tantárgya. A magyar népművészet hagyományaira épülő, sokszínű, alkotójátékokra ad lehetőséget. A különféle anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermeki kreativitás kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását, valamint a mesterségek hagyományos technikai ismereteinek gyakorlati megismertetésére szolgál.
Művészettörténet (választható tantárgy)	A tantárgy elméleti és gyakorlati feladatokon keresztül megismerteti a tanulót a művészet társadalomban betöltött szerepével, lehetővé teszi az egyes művészettörténeti korok, stílusirányzatok megértését és elemzését az őskortól napjainkig. Az adott történeti kor és a kortárs művészet szellemi, társadalmi hátterének, jelentős alkotásainak bemutatásával és feldolgozásával elősegíti a stílusérzék, az önálló tájékozódás képességét, megalapozza az ismeretszerzés igényét.

3.1.6. A képző- és iparművészet műfaj tantárgyai és azok fejlesztési követelményei

3.1.6.1. Alkotójátékok

A **tantárgy célja** bátorítást, támogatást adni a vizuális kifejezési módok kipróbálásához, gyakorlásához, lehetővé tenni az érzékelés, a befogadó- és alkotókészség fejlesztését. A tantárgy a művészettel való játékos ismerkedésen keresztül hozzájárul a pozitív lelki tulajdonságok gyarapításához, az esztétikai érzékenység és nyitottság kialakításához.

A **tantárgy feladata** az alkotói képességek előhívása, kibontakoztatása komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységeken keresztül.

Fejlesztési feladatok E/1–2. évfolyam

- A képzelet felszabadítása a játékos alkotómunka folyamatában
- Az önkifejezés változatos formáinak kibontakoztatása
- A kreatív tevékenységek támogatása
- A finommotorikus mozgások – szem-kéz koordináció fejlesztése
- Élményalapú alkotás és memóriafejlesztés
- A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) élményanyagának képi, plasztikai feldolgozása
- Térbeli tájékozódás – a természeti és tárgyi környezet felfedezése
- A kézműves tevékenységek iránti érdeklődés felkeltése
- A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, alkotótechnikák megismertetése
- Kapcsolódás más műveltségterületekhez

Tananyag E/1–2. évfolyam

- A síkbeli és a plasztikus és konstruáló alkotás alapvető anyagai, eszközei, technikái
- Mesék, történetek, dramatikus játékok, vizuális ábrázolás
- Személyes élmény, elképzelés megjelenítése változatos módon
- Eltérő méretű, anyagú alkotások készítése síkban és térben
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

3.1.6.2. Vizuális alkotógyakorlat

A **tantárgy célja** a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális kifejezőkészség és manuális készségek fejlesztésével.

A **tantárgy feladata** a tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotófolyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. A tantárgy feladata még az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a különböző műveltségterületek ismereteinek feldolgozása az alkotótevékenységekben. A gyakorlati munka során a tanulók megismerik és betartják a baleset-, munka-, környezet- és tűzvédelmi szabályokat.

Alapfok 1. évfolyam

Fejlesztési feladatok A/1. évfolyam

- A környezet érzékelésére, látványára és jelenségeire nyitott, kíváncsi, felfedező szemlélet kialakítása

- Az alapvető képzőművészeti és kézműves technikák használatának elsajátítása játékos tevékenységeken keresztül
- A fantáziának, a személyes kibontakozásnak teret adó, élményteremtő alkotótevékenység motiválása
- A tanuló figyelmének, leleményességének fejlesztése más művészeti területek inspiráló bekapcsolásával

Tananyag A/1. évfolyam

- A síkbeli, a plasztikus és konstruáló alkotás alapvető anyagai, eszközei, technikái
- Mesék, történetek tovább szövése, dramatikus játékok, vizuális ábrázolás
- Személyes élmény, elképzelés megjelenítése változatos módon és különböző anyagokkal, eszközökkel
- Eltérő méretű, anyagú alkotások készítése síkban és térben
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

Alapfok 2. évfolyam

Fejlesztési feladatok / vizuális alkotógyakorlat tantárgy A/2. évfolyam

- A környezet és önmaguk jellemzőire fókuszáló nyitott, kíváncsi figyelem és szemlélet fejlesztése
- A feladatokhoz szükséges vizuális és kézműves műfajok lényeges módszereinek, fogásainak használata
- A személyes kibontakozásnak, fantáziának, emlékezetnek és a rugalmas viszonyulásoknak teret adó alkotótevékenység motiválása
- A környezet által közvetített üzenetek, hatások iránt fogékony figyelem fejlesztése

Tananyag / vizuális alkotógyakorlat tantárgy A/2. évfolyam

- A megjelenítés, ábrázolás és tárgyalkotás sajátosságai, alapvető anyagai, eszközei, technikái
- A vizuális kifejezési nyelv bátor használata
- Különböző méretű, anyagú és műfajú alkotások készítése
- Hagyományok, kortárs jelenségek, épített környezet és művészettörténet inspirációs forrásként való használata
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

Alapfok 3. évfolyam

Fejlesztési feladatok / vizuális alkotógyakorlat tantárgy A/3. évfolyam

- A környezet, a művészeti alkotások jellemzőire és önmaguk megismerésére fókuszáló figyelem finomítása
- Az egyéni és csoportos munkához szükséges alkotói és technikai ismeret és készség fejlesztése
- A képi emlékezet és a képzelet gazdagítása
- A vizuális kifejezés, az esztétikai érzékenység és az alkotókészség fejlesztése

Tananyag / vizuális alkotógyakorlat tantárgy A/3. évfolyam

- Ábrázolási és tárgyalkotási ismeretek, gyakorlatok
- Különböző képzőművészeti és kézműves technikák
- Tartalmak, témák változatos nézőpontú megközelítése, feldolgozása és megjelenítése
- Népművészeti, klasszikus és kortárs vizuális művészeti példák inspiratív beemelése az alkotótevékenységbe
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

Alapfok 4. évfolyam

Fejlesztési feladatok A/4. évfolyam

- A célzatos megfigyelés és a látványértelmező képesség fejlesztése

- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek felismerése
- A vizuális nyelvrendszer alapvető elemeinek tudatos használata
- A tárgyalás és a vizuális művészet megjelenítési lehetőségeinek felismerése
- A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek továbbfejlesztése
- A más műveltségterületekről származó inspirációk bátor használata

Tananyag A/4. évfolyam

- A látvány, érzés, gondolat megfigyelése, értelmezése, rögzítése
- Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök, gyakorlatok.
- Formák, színek, anyagok és méretek célzatos használata
- A népművészeti, a klasszikus és kortárs vizuális művészeti példák inspiratív beemelése az alkotótevékenységbe
- Témák és tartalmak különböző szempontú megközelítéséből származó meglátások megfogalmazása
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

Alapfok 5. évfolyam

Fejlesztési feladatok A/5. évfolyam

- Az emberi és a természeti környezet tudatos megfigyeléseinek, tapasztalatainak vizuális megjelenítése
- A látás és a látványértelmező képesség pontosítása, fejlesztése
- A látvány utáni ábrázolás alapvető törvényszerűségeinek tudatosítása
- A tárgyalás, a vizuális művészeti tevékenységek körének bővítése
- A vizuális kifejezőeszközök használatának fejlesztése

Tananyag A/5. évfolyam

- A látvány pontos megfigyelése, ábrázolása
- Különböző képző- és vizuális művészeti, tárgyalás, konstruáló technikák és gyakorlatok
- Hagyományos és új médiumok használata
- Az előképek megismerése, feldolgozása
- Témák és tartalmak különböző szempontú vizsgálata, feldolgozása különféle műfajokban
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

Alapfok 6. évfolyam

Fejlesztési feladatok A/6. évfolyam

- A látvány ábrázolása kapcsán a megismert megjelenítési módok és a személyes elképzelések összehangolása
- A környezet, a karakterek jellegzetességeinek tudatos megfigyelése, megjelenítése
- A stílus- és arányérzék finomítása, a kompozíció, a szín és az előadásmód továbbfejlesztése
- A tárgyalás, a vizuális alkotótevékenységek technikáinak, eszköztárának adekvát használata
- A képi, vizuális műveltség bővítése

Tananyag A/6. évfolyam

- Látvány, érzés, gondolat és koncepció megjelenítése a grafika, festészet és plasztika eszközeivel
- Környezet építményeinek, tárgyainak több szempontú vizsgálata, megjelenítése
- A hagyományos és kortárs vizuális és tárgyalás módszerek, technikák és szemlélet
- Témák, tartalmak, üzenetek eltérő fókuszú megközelítése és különböző műfajú inspirációk felhasználása az árnyalt megjelenítés érdekében
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a vizuális művészetek technikai és műfaji sajátosságait, tanult alkotói eljárásait
- a kép- és tárgyalakítás alapvető lépéseit, tanult módszereit
- a sík és plasztikus alkotás alapvető törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit, különböző eljárásait
- a vizuális művészetek jelentős klasszikus és kortárs alkotóját, jellemző műveiket
- a legfontosabb balesetvédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- a látvány és a jelenségek megragadására, visszaadására
- a képi ábrázolás tanult térbeli, szintani, kompozíciós ismereteinek, szabályainak alkalmazására
- munkájához inspirációkat, motívumokat gyűjteni és vázlatokat, terveket készíteni
- a tárgyalakítás, a téri, plasztikus konstruálás során a tanult elméleti, gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások elkészítésére
- a különböző műfajú műalkotások értő, inspiratív befogadására, és a más műveltségterületről származó ismeretek felhasználására alkotótévékenysége során
- az eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

Továbbképző 7. évfolyam

Fejlesztési feladatok T/7. évfolyam

- A tanult művészeti kifejezőeszközök önálló, tudatos alkalmazása
- A vizuális érzékelés és visszatükrözés képességének finomítása
- A konstruáló, plasztikai és a síkművészeti technikák magabiztos használata
- Az elvont gondolkodás, az analízis-szintetizáló képesség kialakítása
- Az ábrázolási konvenciók megismerése, elsajátítása

Tananyag T/7. évfolyam

- A látvány pontos megfigyelése, értelmezése, leképezése
- A vizuális információk megértése, átírása, felhasználása
- A képi gondolkodás, vizuális absztrakció és a felbontás-sűrítés mint alkotói eszköz
- A gondolat, téma kibontása – variációk, sorozatok, tárgye gyűttesek létrehozása
- A jelentés, a mondanivaló és a kifejezési eszközök közötti kapcsolat feltárása, kísérletezés
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

Továbbképző 8. évfolyam

Fejlesztési feladatok T/8. évfolyam

- A geometrikus és természeti formák, tárgycsoportok, portrék, figurák ábrázolása
- A térbeliség, plaszticitás, perspektíva, a szerkezeti kapcsolódások és az anatómia szabályai
- Különböző vizuális kifejezési eszközök tudatos, önálló használata
- A feladatok problémaérzékeny megközelítése, megoldása

Tananyag T/8. évfolyam

- Az ábrázolás, vizuális kifejezés lehetőségei, szabályai, törvényszerűségei
- Formák, szerkezetek vizsgálata, anatómiai ismeretek
- A természeti jelenségek, formák vizuális átírása
- Az anyagszerűség, a fény megjelenítése
- A tér megjelenítésének eszközei, lehetőségei
- A korszakokra, alkotókra jellemző stílusjegyek
- Érzések, gondolatok, koncepciók vizuális megjelenítésének módjai
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

Továbbképző 9. évfolyam

Fejlesztési feladatok T/9. évfolyam

- A megfigyelés és a látványértelmezés tudatos használata az önkifejezés érdekében
- Az emberi alak és a természeti környezet jellemzőinek felismerése
- A vizuális ismeretek, jártasságok elmélyítése
- A mérlegelő véleményformálás igényének és képességének kialakítása

Tananyag T/9. évfolyam

- A környezet- és tárgykultúra vizuális vonatkozásai
- A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggései
- A külső környezet látványa, a plein air festés gyakorlata
- Látvány és tartalom átértelmezése, újragondolása a különböző műfajokban
- Kapcsolódás a fotó, a film és az elektronikus művészetek kínálta vizuális világhoz
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

Továbbképző 10. évfolyam

Fejlesztési feladatok T/10. évfolyam

- A látvány és az absztrakció kapcsolatának feltárása
- A figura és a környezet viszonyának tudatos, értelmező vizsgálata, ábrázolása
- A vizuális ismeretek, jártasságok elmélyítése, tapasztalatok összegzése
- Önálló, egyéni koncepciók létrehozásának, interdiszciplináris megvalósításának támogatása

Tananyag T/10. évfolyam

- A környezet, a tér és a tárgy egymáshoz való viszonya, személyes felvetések vizuális megfogalmazása
- A rendeltetés, a szerkezet, a tartalom és a vizuális megjelenés összefüggései
- A látvány újraértelmezése a nézőpont, képkivágás és a személyes nézőpont segítségével
- A különböző műfajok, stílusok, technikák, eljárások kínálta lehetőségek használata
- Eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a legjelentősebb klasszikus és kortárs hazai és nemzetközi vizuális művészeti törekvéseket és alkotásokat
- a sík- és térbeli művek, alkotássorozatok létrehozásának módjait
- pontos arányokat és karaktereket rögzítő rajzok, plastikák készítésének lehetőségeit
- a fény-árnyék viszonyok törvényszerűségeit
- a művészeti anatómia alapvető szabályait
- a munkabiztonsági és környezetvédelmi előírásokat

A tanuló legyen képes:

- eligazodni a művészettörténet jelentős korstílusai között
- felismerni a népi kultúra jellegzetes tárgyait, anyagait, technikáit
- adott látvány, tárgy, táj, portré és figura elemző értelmezésére, változatos vizuális megjelenítésére
- vizuális művészeti ismereteinek, tapasztalatainak alkotó felhasználására
- konkrét és elvont tartalmak hagyományos képi, plastikai és kortárs műfajú megjelenítéseire
- témák önálló feldolgozására, koncepciók megfogalmazására, kivitelezésére
- a saját és mások alkotásainak elemző vizsgálatára
- a biztonsági és balesetvédelmi előírások betartására

3.1.6.3. Rajz-festés alapjai

A tantárgy célja a személyiség és a környezet vizuális fókuszú megközelítése, érzékeny, nyitott szemlélet kialakítása, a képi világ, a fantázia kibontakoztatása és a valósággal való összekapcsolása. A rácsodálkozó felismerések támogatása, a rugalmasság, a lelemény és az egyéni képzelet felszabadítása a szokatlan nézőpontok és más művészetek, műveltségterületek tartalmainak meglepő társításával és beemeléssel összeállított feladatok, projektek és kerettörténetek segítségével.

A tantárgy feladata előkészíteni, megalapozni a művészi igényű szakmai munkát, fejleszteni a képi kifejezéshez szükséges képességeket, megismertetni az ábrázolás különféle módjait. Változatos, az intézményi sajátosságokhoz illeszkedő felfedező- és alkotófolyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez.

Alapfok 1.évfolyam

Fejlesztési feladatok A/I. évfolyam

- A környezet jellemzőire fókuszáló figyelem és nyitott szemlélet kialakítása
- Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedezése
- A rajzi és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése
- A személyes megnyilvánulásoknak, emlékeknek teret adó örömteli alkotótevékenység motiválása más művészeti ágak bekapcsolásával

Tananyag A/I. évfolyam

- Rajzi és festési ismeretek, technikák (grafit, színes ceruza, filctoll, vizes bázisú festékek)
- A vonal megjelenési formái
- A szín szerepe az érzelmek, a hangulat kifejezésében
- A forma, folt létrehozásának lehetőségei
- A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának alapjai
- A nyomhagyás egyszerű technikái
- Képi elemek elrendezésének alapjai
- A személyes élmény, elképzelés megjelenítése
- Eszközhasználati és balesetvédelmi ismeretek

Követelmény A/I. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében
- a forma, folt jelentését és létrehozásának lehetőségeit
- a nyomhagyás egyszerű technikáit
- a képi elemek elrendezésének alapjait

Legyen képes:

- a képi ábrázolás különféle eszközeinek, technikáinak alkalmazására
- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére
- az érzelmek vonallal, színnel történő kifejezésére
- forma, folt tudatos létrehozására, felhasználására
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására
- élményalapú képalkotásra
- a fantázia és a valóság képeinek feldolgozására
- tematikus gyűjtemény létrehozására
- eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

Alapfok 2. évfolyam

Fejlesztési feladatok A/2. évfolyam

- A környezet és az alkotások jellemzőire fókuszáló figyelem és emlékezet fejlesztése
- A rajzi és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése
- A színnel, formákkal, léptékkal, kompozícióval kapcsolatos élményszerű tapasztalatok gazdagítása
- A személyes megnyilvánulásoknak, fantáziának teret adó alkotótevékenység motiválása

Tananyag A/2. évfolyam

- Rajzi és festési ismeretek, technikák (porpasztell, kollázs, papírdúc)
- A formák megfigyelése térben és síkban
- A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben
- Színek és tulajdonságok, lelki minőségek
- Forma- és felületkontrasztok létrehozása
- A minta szerepe a környezetben és a tárgyakon
- A kiemelés lehetőségei
- Történetek, mesék karaktereinek, jeleneinek ábrázolása
- Eszközhasználati és balesetvédelmi ismeretek

Követelmény A/2. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a vonalak térképző lehetőségét
- a szín és minta szerepét, hatását a tárgyakon
- felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit
- a kiemelés szerepét, módjait

Legyen képes:

- a képi ábrázolás különféle megközelítéseinek megvalósítására
- a formák lényeges jellemzőinek megragadására
- a lelki minőségek, tulajdonságok, karakterek kifejezésére
- felület, textúra kontrasztok létrehozására
- képalkotás során a kiválasztott elemek hangsúlyozására
- eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

Alapfok 3. évfolyam

Fejlesztési feladatok A/3. évfolyam

- A környezet, önmaguk és az alkotások jellemzőire fókuszáló figyelem és emlékezet finomítása
- A rajzi és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése
- A színnel, körvonallal, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása
- A személyes megnyilvánulásnak, eredeti ötleteknek teret adó alkotótevékenység motiválása a szokatlanság bekapcsolásával

Tananyag A/3. évfolyam

- Rajzi és festési ismeretek, technikák (olajpasztell, tempera, monotípiák)
- A mozgás, változás megfigyelése
- A színek egymáshoz való viszonya
- A forma, folt és textúra kifejező használata
- Minták, motívumok alkotásokon, építményeken
- Kompozíciós variációk
- Eszközhasználati és balesetvédelmi ismeretek

Követelmény / rajz-festés alapjai tantárgy A/3

A tanuló ismerje:

- a mozgás, változás kifejezésének lehetőségeit
- a színek egymáshoz való viszonyát
- a színek érzelmi minőségét
- a színharmóniakat, színkontrasztokat

Legyen képes:

- a képi ábrázolás változatos formáinak megvalósítására
- a vonal, forma, folt, felület, szín és textúra kifejező használatára
- minták egyedi alkalmazására
- a kompozíciós variációk, képsorok készítésére
- eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

3.1.6.4. Népi játékok (választható tantárgy)

A népművészet műfaj *népi játékok tantárgya* az óratervtáblázatban szerepeltetett példa a kiegészítő tantárgy felvételének lehetőségére, amelyet a Képző- és iparművészet ágon az Előképző 1–2. és az Alapképző 1–2. évfolyamon, az iskolai lehetőségektől függően választhatnak a tanulók.

A Képzőművészet műfaj tanulói számára a *népi játék tantárgy* **nem jár vizsgakötelezettséggel**.

A választható tantárgyi program a népművészet műfaj főtárgy leírásának Előképző 1–2. és Alapképző 1–2. évfolyamával azonos.

Az alapfokú művészeti iskoláknak – a népi játékok tantárgyhoz hasonlóan – a heti maximális órakeret figyelembevételével lehetőségük van más művészeti tantárgy felvételére a választható tantárgyak körébe, illetve a csoportlétszámok függvényében biztosíthatják egyes tanulók részvételét a választott tantárgy foglalkozásain.

3.1.6.5. Művészettörténet (választható tantárgy)

A tantárgy célja a tanuló érdeklődésének felkeltése és nyitottá tétele a műalkotások által nyújtott tartalmak és vizuális élmény befogadására. A tanuló kifejezőképességének fejlesztése az egyéni és közös műelemzéseken át és az egyes korok legfontosabb jellemzőinek megismerésén keresztül. Célja továbbá a művészettörténet emléanyagában való eligazodás elősegítése, műalkotások megismertetése és az új ismeretek beépítése a tanuló munkájába.

A tantárgy feladata a művészet társadalomban betöltött szerepének bemutatása, az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek összehasonlítása. Feladata a kortárs művészet bemutatása, a művészeti ágak kapcsolatának érzékeltetése. Az önálló tájékozódás képességének, az ismeretszerzés igényének kialakítása. Jelentős műemlékek, múzeumok, gyűjtemények, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség mélyítése. A témakörök bevezetésekor a tanulók megismerkednek az adott korszak szellemi, történelmi és társadalmi háttérével, és a művészettörténet jelentős alkotóinak alkotásaival az őskortól napjainkig.

A tantárgy oktatása szorosan kötődik az alapfokú művészeti képzés programjához, a vizuális alkotógyakorlattal, valamint a műhelygyakorlatok tananyagtartalmával párhuzamosan nyújt ismereteket, ugyanakkor kapcsolatot keres a társművészetek felé.

A tantárgy tanítása szabadon választható, de tartalma szervesen beépíthető a többi tantárgy nevelési-oktatási folyamatába.

Alapfok 3. évfolyam

Fejlesztési feladatok A/3. évfolyam

- A tanuló érdeklődésének felkeltése a műalkotások által nyújtott vizuális élmény befogadására
- Közösén végzett műelemzéseken keresztül a művészet korszakaira jellemző legfontosabb stílusjegyek megismertetése

Tananyag A/3. évfolyam

- Bevezetés:
- Őskor – a művészetek kezdetei:
- Az ókori Mezopotámia művészete:
- Az ókori Egyiptom művészete:
- Az Európán kívüli ősi kultúrák művészete:
- Kréta és Mükéné művészete:
- Az ókori görög művészet:

Követelmény A/3. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit
- a tanult művészeti korok legjellemzőbb alkotásait

Legyen képes:

- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi áttekintésére
- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek felismerésére
- a tanult korszakok és kultúrák legjellemzőbb műtárgyainak rövid szóbeli elemzésére

Alapfok 4. évfolyam

Fejlesztési feladatok A/4. évfolyam

- A tanuló szóbeli kifejezőképességének fejlesztése a műelemzéseken keresztül
- A tanuló ismerje meg az ábrázolási és kifejezési módok tanulmányozása által az anyagok, műfajok, technikák és eljárások alapfogalmait

Tananyag A/4. évfolyam

- Etruszk és ókori római művészet:
- Ókeresztény és bizánci művészet:
- A népvándorlás korának művészete:
- A román kor művészete
- A gótika művészete:

Követelmény A/4. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit, alapfogalmakat
- az ókori római kortól a gótikáig a stílusok magyarországi vonatkozásait, megjelenési formáit

Legyen képes:

- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendi és térbeli áttekintésére
- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra jellemző stílusjegyek és technikák felismerésére
- a megismert alapvető művészeti anyagok és eljárások megnevezésére

Alapfok 5. évfolyam

Fejlesztési feladatok A/5. évfolyam

- Az egyes művészettörténeti korok jellemző stílusjegyeinek szóbeli bemutatása

A tanuló figyelmének felkeltése a korábbi művészettörténeti korok hatására a későbbi korszakokban

Tananyag A/5. évfolyam

- A reneszánsz művészet:
- A barokk és a rokokó művészete:
- Művészet a 19. században:

Követelmény A/5. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti korok, korszakok főbb stílusjegyeit
- a művészettörténeti korok, korszakok legkiemelkedőbb alkotóit és jellemző alkotásait
- a reneszánsztól a realizmusig terjedő korszakok változásainak jellemző törvényszerűségeit

Legyen képes:

- a megismert művészettörténeti korok, korszakok, stílusok időrendi áttekintésére
- az egyes művészettörténeti korokra, korszakokra, stílusokra jellemző stílusjegyek felismerésére és szóbeli bemutatására
- műalkotásokat szóban és írásban elemezni tartalmi és formai szempontokból

Alapfok 6. évfolyam

Fejlesztési feladatok A/6. évfolyam

- A tanuló szóbeli kifejező- és érvelési képességének fejlesztése
- A műelemzések során a stílusok és stílusirányzatok jellemzőinek és kölcsönhatásainak kiemelése
- A 20. század művészi és társadalmi problémáinak, kérdésfelvetéseinek megértésére való törekvés az avantgárd stílusirányzatok egy-egy jellemző műalkotásának kiemelésével, közös elemzésével

Tananyag A/6. évfolyam

- Az impresszionizmus és posztimpresszionizmus:
- Szecesszió:
- A 20. század első felének avantgárd irányzatai:
- Ipari formatervezés / dizájn:
- Vizsgadolgozat készítése:

Követelmény A/6. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a tanult művészettörténeti stílusok és stílusirányzatok főbb stílusjegyeit, jellemzőit
- a 19. század vége és 20. század első felének legmeghatározóbb alkotóit és legjellemzőbb alkotásait
- az egyes stílusirányzatok jellemző technikáit és kifejezési módjait

Legyen képes:

- a megismert művészettörténeti stílusirányzatok összehasonlítására és kölcsönhatásainak kiemelésére
- befogadni a modern művészet kísérletező jelenségeit
- művészeti, esztétikai élmények kifejtésére szóban, írásban és kompozíciós formai és szintani vázlatokban

Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a megismert művészettörténeti korok, korszakok időrendjét
- a művészettörténeti korok, korszakok, stílusok és stílusirányzatok főbb stílusjegyeit és legkiemelkedőbb alkotóit, alkotásait
- a műalkotások elemzésének szempontrendszerét

Legyen képes:

- az egyes művészettörténeti korok felismerésére a jellemző stílusjegyek alapján
- műalkotásokat elemezni a megismert műelemzési szempontok szerint
- művészeti, esztétikai élmények felidézésére szóban, írásban és kompozíciós formai és szintani vázlatokban

Továbbképző évfolyamok (T/7–10. évfolyamok)**Továbbképző 7. évfolyam****Fejlesztési feladatok T/7. évfolyam**

- A már megismert művészettörténeti korok, stílusok és stílusirányzatok új összefüggésbe helyezése, formanyelvük és stílusjegyeik vizsgálata
- A művészeti ágak kapcsolatának bemutatása
- Műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával a különböző kultúrák és a szűkebb környezet iránti elkötelezettség kialakítása

Tananyag T/7. évfolyam

- Természetközeli népek, népcsoportok művészete egykor és ma:
- A természetközeli népek, népcsoportok kultúrájának hatása a művészetre:
- Népművészet:
- A városi folklór:
- Műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresése, kiállítások látogatása
(javasolt tantárgyi órák összevonásával):

Követelmény T/7. évfolyam**A tanuló ismerje:**

- tárgy- és környezetkultúra alkotásait – a tanult különböző természetközeli népek, népcsoportok tárgykultúrájának jellemző példáit
- a közvetlen lakókörnyezetében található múzeumokat, gyűjteményeket, kiállítótereket

Legyen képes:

- feltárni a különböző művészeti jelenségek, összefüggések mögött húzódó kapcsolatrendszereket
- különböző tárlatok látogatása alapján egyéni meglátásait mások számára is egyértelműen megfogalmazni

Továbbképző 8. évfolyam**Fejlesztési feladatok T/8. évfolyam**

- A már megismert művészettörténeti, művészeti jelenségek új összefüggésbe helyezése, azok formanyelvének és stílusjegyeinek vizsgálata és összehasonlító elemzések végzése
- Az antik görög–római művészet a későbbi európai kultúrára gyakorolt hatásának megismertetése
- Műemlékek, múzeumok, gyűjtemények felkeresésével, kiállítások látogatásával a szűkebb környezet iránti elkötelezettség mélyítése

Tananyag T/8. évfolyam

- Az ókori görög–római művészet hatása a későbbi korok művészetére:
- Reneszánsz – az antikvitás újjászületése:
- Barokk művészet térhódítása Európában:
- Klasszicizmus alapjai, jellemzői és hatása:

Követelmény T/8. évfolyam

A tanuló ismerje:

- az antik görög–római művészet hatását a későbbi európai kultúrára
- a megismert művészettörténeti korok, korszakok legfontosabb alkotóit és alkotásait
- szűkebb környezetének műemlékeit, múzeumait, gyűjteményeit

Legyen képes:

- összefüggések megértésére a különböző korok és a műalkotások kapcsolatában
- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével

Továbbképző 9. évfolyam

Fejlesztési feladatok T/9. évfolyam

- A művészettörténet és a vallástörténet kapcsolatának feltárása
- A műalkotásokban megjelenő vallási szimbólumok értelmezése

Tananyag T/9. évfolyam

- Ókori kultúrák vallásai és hatásai a művészetre:
- Európán kívüli világvallások hatásai a művészetre:
- Európa művészete:

Követelmény T/9. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a főbb vallásokat a művészettörténet szempontjából
- a kereszténység történetét, szimbólumait, helyét, szerepét az európai kultúrában

Legyen képes:

- tájékozódni a vallástörténet és a művészettörténet nagy korszakaiban
- önálló, alkotó szellemű elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével

Továbbképző 10. évfolyam

Fejlesztési feladatok T/10. évfolyam

- A 19–20. századi művészet összefüggéseinek értelmezése
Az avantgárd, a neoavantgárd és a posztmodern tendenciák áttekintése, jellemzői és céljai, kiemelt kortárs művészek és alkotások megismerése
- Művészet és kommunikáció, alkotó és befogadó viszonyrendszerének értelmezése
- Magyarországi kortárs művészek alkotásainak megismerése, egyéni és közös elemzése

Tananyag T/10. évfolyam

- Realizmustól az impresszionizmusig:
- Az impresszionizmustól a posztimpresszionizmusig:
- A szecesszió jellemzői, összművészeti stílusjegyei:
- A fotó és film kialakulása és hatása a képzőművészetre:
- Kreatív tárgyszervezés / ipari formatervezés / dizájn:
- A 20. század első felének avantgárd irányzatai és összefüggéseik:
- A 20. század második felének képzőművészeti irányzatai:
- Posztmodern tendenciák az 1980-as évektől napjainkig:

- Vizsgadolgozat készítése:

Követelmény T/10. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a 19–20. századi művészet stílusait, stílusirányzatait, összefüggéseit
- a magyarországi kortárs művészet legmeghatározóbb példáit

Legyen képes:

- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző kortárs művészeti példák, műalkotások segítségével
- önálló, alkotó szellemű műelemzésre, vélemények ütköztetésére, vitakészsége fejlesztésével más nézetek, vélemények megértésére, elfogadására

Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a művészettörténeti korok, stílusok és stílusirányzatok lényeges sajátosságait a legfontosabb alkotók és a legjellemzőbb alkotások tükrében
- a műelemzés szempontrendszerét
- a lakókörnyezetében lévő állandó és időszakos kiállítóhelyeket, gyűjteményeket, múzeumokat

A tanuló legyen képes:

- tájékozódni a művészettörténet nagy korszakaiban, stílusában, a 20. század stílusirányzataiban és napjaink kortárs művészetében
- felismerni koronként a jellemző alkotásokat, stílusjegyeket
- összehasonlító elemzéseket végezni jellemző példák, műalkotások segítségével
- összefüggések megértésére a kor és a műalkotások kapcsolatában
- művészeti, esztétikai élmények felidézésére szóban, írásban és kompozíciós formai és szintani vázlatokban – egyéni és csoportmunkában
- önálló, alkotói szellemű műelemzésre, vélemények ütköztetésére és elfogadására

3.1.6.6. Grafika és festészet műhelygyakorlat

3.1.6.6.1. A grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy célja, feladata, fejlesztési követelményei

A grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy célja a személyiség és a külvilág vizuális fókuszú megközelítése, érzékeny, nyitott és reflektív szemlélet kialakítása, a képi világ, a fantázia és a képi gondolkodás kibontakoztatása, valósággal való összekapcsolása szokatlan megközelítésű multidiszciplináris feladatsorok, projekt témák segítségével.

A műhelygyakorlat feladata olyan általános és speciális képességek, attitűdök fejlesztése, ismeretek átadása, melyek segítik a művészi igényű szakmai munkát és az önálló, kifejező alkotások létrehozását. A tantárgy feladata változatos, az intézményi sajátosságokhoz illeszkedő felfedező- és alkotófolyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló véleményalkotáshoz, alkotói-tervezői gondolkodásmód kibontakozásához, az önálló kreatív tevékenységekhez.

Alapfokú évfolyamok (A/4–6. évfolyam)

Alapfok 4. évfolyam

Fejlesztési feladatok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/4. évfolyam

- Az alkotómunkához szükséges tudatos és kísérletező eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése
- A vizuális kifejezés eszközeinek, lehetőségeinek felismerése és célszerű alkalmazása
- Az esztétikai érzékenység és kifejezőkészség fejlesztése
- Az önálló és koncentrált alkotói attitűd kialakítása

Tananyag / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/4. évfolyam

- Grafika és festészeti ismeretek, technikai, műfaji sajátosságok (tus, pác, szén, kollázs, vegyes technika)
- A fény szerepe (fekete-fehér, sötét-világos, hideg-meleg kontraszt)
- Anyag- és nyomtatási kísérletek (faktúra, textúra, monotípiák, magasnyomás)
- Képi kifejezőnyelv gazdagítása (kiemelés-elhagyás, redukálás, jelalkotás, léptékváltás, kontrasztok)
- Műalkotások és nem vizuális ismeretek/tartalmak inspiratív használata
- Eszközhasználati és balesetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/4. évfolyam

Kifejezés – érzés, gondolat

- Ritmust kifejező vizuális lehetőségek (szabályosan, szabálytalanul visszatérő, ismétlődő változás megjelenítése vonal, folt, jel variációkkal)
- Valós és kitalált karakterek, tulajdonságok megjelenítése különböző vizuális eszközökkel (szén, tus, pác, kollázs)
- Érzések, gondolatok kifejezése képi elemek tudatos rendezésével, kompozíciójával

Szín – fény

- Játék a fénnel, árnyékkal (lámpák, vetítők, természetes fény, ellenfény)
- A fény és a sötét által ihletett tartalmak (mítoszok, legendák, személyiségek, szituációk)
- A színek és hatásuk megfigyelése, megjelenítése eltérő fényviszonyoknál (hangulat, figyelemfelhívás)
- A fekete szín használata (fekete-fehér kontraszt, fekete tér, fekete tárgy)
- Szürkétől a feketéig – grafikában és festészetben
- Monokróm festés

Jel – kép – írás

- Egyedi jelek, monogramok (mondák, mesék, irodalmi művek szereplőinek)
- Betűkarakterek, embléma, piktogram tervezése (különböző cégeknek, ismert irodalmi alakok helyszíneinek, tevékenységeinek)
- A környezet látványából kiragadott részlet felnagyítása motívummá, mintává alakítása, felhasználása alkotásnál (rovarok, csigatészta, gemkapocs, magok, repedések)

Tér – játék – környezet

- A környezet tárgyainak átrendezésével nyitott és zárt terek létrehozása adott céllal (rejtőzködés, megfigyelés, pihenés, átjutás, barátkozás, megbeszélés)
- Rendhagyó térképek készítése (hang-, taktilis, hőterképek, drón-, műholdfelvételek)
- Eltérő méretű, hangulatú, szerkezetű valós vagy elképzelt terek megjelenítése (grafika, festészet, kevert technika / üvegpalota, mosogatógép, mechanikus óra, tüdő belseje, labirintus, katedrális)

Képlabor – képalkotás – kísérletezés

- Felületképzési, nyomtatási kísérletek (faktúra, textúra nyomatok, magasnyomás, frottázs, kollázs)
- Felületkontrasztok létrehozása a grafika és festés eszközeivel (tus, pác, szén, olajpasztell, akvarell)
- Ösztönös és tudatos képalkotás (gesztusok, kiemelés-elhagyás, szabályosság-szabálytalanság)
- Különböző technikák vegyítése, kísérletezések (grafit, szén, akvarell, tus, talált anyagok/tárgyak, fotók)
- Illusztráció készítése (vers, történet, gondolat)

Inspiráció – reflexió – projektötletek

- Művek közelebbről, szubjektív érzések, gondolatok megfogalmazása

- Képzőművészeti alkotások szereplőinek, tárgyainak új kontextusba helyezése (kortárs képzőművészeti alkotások tárgyainak kapcsolata, kalandja ismert irodalmi szereplőkkel)
- Új ritmus és vizuális hangszer létrehozása adott célból (modern és kortárs képzőművészek, zeneszerzők közös akciója egy fontos cél érdekében)
- Az alvás és az álom biológiai jelentősége, szokatlan képisége (irodalmi hősök és szürrealista művészek különleges vállalkozásai, élményei)
- Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/4. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a grafikai és festészeti alkotáshoz szükséges eszközrendszert
- a képzőművészet néhány jelentős hazai és külföldi képviselőjét
- a vizuális kifejezés, képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit
- a balesetvédelmi teendőket

Legyen képes:

- munkájához vázlatokat, színvázlatokat készíteni
- vizuális megjelenítései során alkalmazni a fény és sötét kínálta kifejezési lehetőségeket
- a tanult grafikai és festészeti technikákkal kísérletezni
- a feladatához kapcsolódóan beépíteni és továbbgondolni műalkotások és nem vizuális ismeretek elemeit, tartalmát
- eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

Alapfok 5. évfolyam

Fejlesztési feladatok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/5. évfolyam

- A környezet által közvetített üzenetek befogadásának és értelmezésének mélyítése
- A külső látvány és a lelki tartalmak érzékeny megjelenítésének fejlesztése
- A véleményformálás finomítása saját és mások műveivel kapcsolatban
- Az alkotófolyamat tervezési szakaszának tudatosítása, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése

Tananyag / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/5. évfolyam

- A fény és árnyék grafikai és festészeti eszközökkel való megjelenítésének lehetőségei
- A színperspektíva szerepe, a különböző színviszonyok hatása, kifejezőereje
- Variációk, sorozatok készítése
- Nagyítások, méret- és léptékváltások, eltérő képkivágások hatásai
- A sablonnyomat, dombornyomat, a magasnyomás technikája (linómetszet)
- Egyszerű akció, performance létrehozása, új médiumok használata
- Eszközhasználati és balesetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/5. évfolyam

Kifejezés – érzés, gondolat

- Karakterek vizuális megjelenítésének inspirálása játékokkal és akciókkal (képzőművészeti szereplők, mitikus hősök, valós szereplők)
- A kifejezés lehetőségei a redukció, a sűrítés, a fokozás és a kiemelés eszközeivel
- Kontrasztokra épített kép, képtárgysorozatok, variációk létrehozása (fény, szín, forma, méret, felület és kompozíciós kontraszt / zene-hang, mozgás-tapintás, irodalom, képzőművészet inspiráció)
- Valós vagy kitalált történet feldolgozása képként, képsorozatként (sablonnyomat, dombornyomat, tus, tempera)

Szín – fény

- Eltérő fényerővel, irányból megvilágított tárgyak és terek megfigyelése, megjelenítése (grafikai, festészeti eszközök)
- Színes kompozíciók és variációk készítése a látvány inspiráló hatására

- A szín kifejezőereje, mélysége a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során, (színperspektíva, illúziókeltés lehetőségei)

Írás – kép

- Csomagolás, online felület, könyvborító, graffiti, plakát készítése szokatlan kérésre (művész, irodalmi, mitikus szereplő fiktív tevékenysége vállalkozása, terméke számára)
- Méret- és léptékváltások az üzenet, írás és kép szabad műfajú felhasználása során (mini és óriás felirat a tájban és épített környezetben – citromhéjon, hídfőn, járművön, közlekedési táblán, aszfalton, mezőn)

Tér – játék – környezet

- A közvetlen környezet tárgyainak, tárgykaraktereinek megfigyelése (tárgyátalakítások, -átfestések)
- Tárgyak idegen, megszokottól eltérő környezetbe helyezése, képi dokumentálása (fotó, film, rajz, történet)
- A látvány képi elemeinek átalakítása a fantázia segítségével (valós vagy ábrázolt – irodalmi mű, képzőművészeti látvány részleteinek szokatlan kiemelése, képkivágása, felnagyítása és meglepő helyszínre, szituációba helyezésük)

Képlabor – képalakítás – kísérletezés

- A magasnyomás (linómetszés) technikája, műfaji követelményei (anyag- és eszközhasználat)
- A tudatos tervezés lépései az egydúcós linómetszet készítése során
- Illusztráció készítése (egyedi, sokszorosítási technikákkal – valós vagy kitalált történethez)
- További variációk és kísérletezések új médiumok, műfajok segítségével (performance, dramatikus játék – szöveges üzenetekkel, a hiánnyal, hétköznapi tárgyakkal)

Inspiráció – reflexió – projektötletek

- A feladatokhoz kapcsolódó képzőművészeti alkotások elemző megfigyelése (objektív tények és személyes érzések, gondolatok felismerése, szétválasztása)
- Kortárs alkotások által felvetett problémák vizuális feldolgozása (személyes, környezeti, társadalmi témák – örökölt öltözet, műanyagba tekert fák, szmogreduktor, leértékelt áruk –életek)
- Történet kitalálása műalkotások reprodukcióinak véletlenszerű összekapcsolásával, sorba rendezésével (képregény, film, performance)
- Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/5. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a szín kifejezőerejét, a színperspektíva szerepét
- a különböző fény- és színviszonyok hatását
- a magasnyomás technikáját

Legyen képes:

- a tanult vizuális kifejezőeszközöket és módokat a képalakítási gyakorlatban alkalmazni
- a fény–árnyék–szín összefüggéseit felhasználni a külső látvány és a lelki tartalmak megjelenítése során
- alkalmazni a léptékváltás és a képkivágások adta lehetőségeket
- megfogalmazni gondolatait saját és mások műveivel kapcsolatban
- eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

Alapfok 6. évfolyam

Fejlesztési feladatok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/6. évfolyam

- A személyes kifejezési eszközök megtalálásának ösztönzése
- A képépítési és kompozíciós törvényszerűségek tudatos használatának ösztönzése
- A kísérletező kedv, a döntésképeség és az alkotói attitűd fejlesztése
- Az érzékeny, nyitott és reflektív szemlélet fejlesztése

Tananyag / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/6. évfolyam

- A túlzás, fokozás szerepe, lehetőségei a képzőművészetben
- Az átírás módjai, parafrázis
- A stílusjegyek felismerésének szempontjai
- Látványterv létrehozása
- Színes linómetszet létrehozása.
- Eszközhasználati és balesetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/6. évfolyam

Kifejezés – érzés – gondolat

- Személyes jelentéssel bíró fogalmak, tartalmak, tárgyak megjelenítése (változás, kapcsolat, hiány, ott hagyomány, kulcs, hátizsák, cipő, kedvenc zene)
- A vonalkarakter lehetőségeinek kiaknázása (dúc részletének felnagyítása)
- Saját, személyes kifejezőeszközök, módok megtalálása – felfedező kísérletezések

Szín – fény

- Túlzás, fokozás, egyensúlyvesztés megjelenítése (festés, vegyes technika, képtárgy, sorozat / zenei, irodalmi, természeti inspiráció)
- A színek felhasználása a sokszorosított grafikában (színes sokszorosítás, többdúcú linómetszet)

Jel – kép – írás

- Személyes üzenetek megjelenítésének lehetőségei üzenőfelületeken (test, tárgyak, táj, természet, online felületek, új médiumok, akciók)
- Fotókból képes, szöveges sorozatok összeállítása (eltérő képkapcsolási lehetőségek)

Tér – játék – környezet

- Valós vagy elképzelt szituációk számára téralakítás (átrendezés, tér-keresés, tér-tervezés / magány, dilemma, béke, kirekesztettség)
- Tér-tervek, tér-megjelenítések dekoratív vagy díszletjellegű megoldással (diorámák, festett dobozterek, nagyméretű képek, képtárgyak / irodalmi, valós vagy fiktív személyes történetekhez)

Képlabor – képzőművészet

- Különböző korok eltérő stílusú, témájú alkotásainak összehasonlító vizsgálata, újragondolásuk (átfestés, beemelés, összekapcsolás, átírás, stílusjegyek átváltoztatása, variációk, parafrázis)
- Anyagok, technikák, megközelítések és stílusi jegyek a különböző korok alkotásain (ókori portréktől a szelfiig / tájak, épületek eltérő korokban)
- Személyes vizuális napló készítése (lelki tartalmak, történések és változások képes, szöveges rögzítése)

Inspiráció – reflexió – projektötletek

- A feladatokhoz, személyes témákhoz inspirációs alkotások választása, felhasználása
- Klasszikus és kortárs műalkotások összekapcsolása, köztük lévő összefüggés feltárása, együttes felhasználásuk az alkotás során (asszociatív, funkcionális, tematikus, érzelmi, gondolati, erkölcsi, filozófiai kapcsolatok)
- Hétköznapi tárgyak, jelenségek, személyes gondolatok beemelése a klasszikus és kortárs műalkotások által inspirált, azokat felhasználó történetek világába / a műalkotások szereplőinek, elemeinek összekapcsolása napjaink tárgyaival, jelenségeivel és a személyes gondolatokkal)

Vizsgamunka

- A megszerzett ismeretek, tapasztalatok felhasználásával, egyéni terv, elképzelés alapján kép, képtárgy, képsorozat készítése választott technikával és annak dokumentálása
- Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy A/6. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a képzőművészet több jelentős hazai és külföldi képviselőjét, kortárs alkotóját
- a tanult vizuális kifejezőeszközöket, technikákat, a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit
- a személyes gondolatok, üzenetek vizuális megjelenítésének lehetőségeit

Legyen képes:

- grafikai és festészeti tudását felhasználva önálló elképzelések alapján igényes alkotásokat készíteni
- munkáit koncepció mentén válogatni, kiegészíteni és bemutatni
- a műalkotás és a valós környezet kapcsolatának, összefüggéseinek felismerésére
- meglátásait, gondolatait megfogalmazni alkotásokkal kapcsolatban
- eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

3.1.6.6.2. Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után**A tanuló ismerje:**

- a grafika és festészet több jelentős klasszikus és kortárs alkotóját, jellemző alkotásaikat
- a grafika és festészet technikai és műfaji sajátosságait, a tanult alkotói eljárásait
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és technikai eszközök szakszerű használatát
- a képépítés törvényszerűségeit, kompozíciós lehetőségeit
- a legfontosabb balesetvédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- munkájához inspirációkat, motívumokat gyűjteni és vázlatokat, tervek készíteni
- a grafika és festészet tanult műfaji sajátosságainak megfelelő átírásra, absztrakcióra
- az egyedi és sokszorosított grafikai eljárások, festészeti technikák alkalmazására
- grafika és festészet elméleti és gyakorlati tudásának alkalmazásával önálló alkotások készítésére
- a tanult technikák sokszínű használatára, kísérletezésre
- átgondolt, következetes képi megjelenítésre
- meglátásainak, gondolatainak megfogalmazására alkotásokkal kapcsolatban
- balesetvédelmi szabályok betartására

Továbbképző évfolyamok (T/7–10. évfolyam)**Továbbképző 7. évfolyam****Fejlesztési feladatok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/7. évfolyam**

- A látvány érzékeny megragadása
- A hagyományos és az új médiumok iránti nyitott szemlélet kialakítása
- Az újrafogalmazás, átírás képességének, a rugalmas gondolkodásnak a fejlesztése
- A komplex szemléletű, konceptuális és kísérletező attitűd formálása
- A tervező- és alkotófolyamat dokumentálásának ösztönzése

Tananyag / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/7. évfolyam

- A képi kifejezőeszközök érzelmekre, figyelemre gyakorolt hatása
- A látvány átírásának lehetőségei – a magas- és mélynyomás összevetése
- A transzparencia fogalma és jelensége a művészetben
- Intermediális megközelítések, az akcióművészet és az installáció jellemzői
- Eszközhasználati és balesetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok T/7. évfolyam**Látvány – megfigyelés – interpretáció**

- Tárgyak, arcok egyedi jellemzőinek megjelenítése (tematikus alkotás, karaktergyűjtemény: arc, arcrészletek /azonos funkciójú tárgyak változatai – kilincsek, székek, hátizsákok)
- Megvilágítási helyzetek, fény-árnyék és színviszonyok érzelmi hatásának megfigyelése, tudatos alkalmazása
- Terek érzékelése, élménye (kinti/benti terek – fény, szín, érzelmi hatás – valóságban, műalkotáson, saját alkotáson)

Képi közlés – stílusjátékok

- Saját vagy képzőművészeti alkotás újrafogalmazása eltérő művészeti stílusokban
- Vázlatok, variációk és nagyméretű kompozíció készítése (többféle stílus vegyítése, fiktív kor stílusa)
- Valós környezet látványának, részleteinek felhasználása a képregény vagy storyboard műfajában

Képalkotás – technika és koncepció

- A magas- és mélynyomás jellemzői, összehasonlításuk egyszerű gyakorlatok segítségével
- Érzések kifejezése karcolva, absztrakt kompozíciók létrehozása (vers, zene, zaj, mozgás élményére)
- Klasszikus nyomatok egy-egy részletének kiemelése, újragondolása

Intermédia – kísérletek

- Hang- és tárgyinstalláció létrehozása személyes üzenetként (vers, szó, gondolat, zaj, zene, hétköznapi tárgyak)
- A transzparencia, a kölcsönös áthatások, áttetszőség játékos gyakorlati és konceptuális megközelítése
- Személyes, emberi problémák, témák megjelenítése kortárs művészeti eszközökkel (installáció, akció, performance, fotó-, film-, kinetikus és elektronikus művészet)
- A munkafolyamatok, kísérletek dokumentálása (rajz, fotó, film, feljegyzés)

Dizájn – funkció és esztétika

- Színek, formák figyelemfelkeltő és érzelmi hatását felhasználó tervezési feladat (képzelt márka, tartalom népszerűsítése, plakát, kiadvány)
- Saját képek, fotók átalakítása, újrafelhasználása az alkotás során (manuális, virtuális eszközökkel)
- Szavak, szövegek, idézetek beemelésével vizuális üzenet megjelenítése a szűkebb, tágabb környezetben (reklám, mém, poszt, street art, stencil, tetoválás, festmény, grafika)
- Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/7. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a magas- és mélynyomás technikáját
- a kép és szöveg megjelenítésének különböző lehetőségeit
- a színek érzelmet alakító hatását
- a kortárs vizuális művészet egyes műformáit

Legyen képes:

- festmények és sokszorosított grafikai lapok készítésére
- nyitott szemlélettel alkalmazni hagyományos és új médiumokat
- meghatározott üzenetek képi megjelenítésére
- a kép és szöveg tudatos alkalmazására
- alkotói folyamat dokumentálására
- alkotások elemzésére, átírására
- eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

Továbbképző 8. évfolyam

Fejlesztési feladatok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/8. évfolyam

- A grafikai és festészeti kifejezőeszközök árnyalt használatának fejlesztése
- Önálló koncepciók, alkotói folyamatok megvalósításának elősegítése
- A vizuális gondolkodás ösztönzése, a problémamegoldó attitűd fejlesztése
- Az empátikus és reflektív szemlélet fejlesztése

Tananyag / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/8. évfolyam

- A térbeliség, téri illúziókeltés lehetőségei (szín, árnyék, reflex, forma, vonal, arányok, perspektíva, nézőpont)
- A kiemelés, elhagyás szerepe, hatása
- A látvány értelmezésének, újra értelmezésének lehetősége

- Kortárs festészeti és grafikai törekvések
- Kapcsolódás a fotó-, a film- és az elektronikus művészetek kínálta vizuális világhoz
- Eszközhasználati és balesetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/8. évfolyam

Látvány – megfigyelés – interpretáció

- A figura és környezet viszonyát érzékeltető ábrázolás a grafika és festészet eszközeivel (arányok, egyedi jellemzők, képnyelvi és tartalmi egymásra hatások)
- Táj, külső környezet látványának, hangulatának vizuális rögzítése (festés a szabadban, fotó, zaj- és hőterkép)
- A térbeliség, a térillúzió létrehozása rajzi és festészeti eszközökkel (nézőpont, perspektíva, megvilágítás, szín, árnyék, reflex)

Képi közlés – stílusjátékok

- Játékos kísérletek a vizuális kontextussal (talált látványrészlet folytatása, kiegészítése, újrakomponálása)
- A látvány, kép, képtárgy átfogalmazása különböző művészeti korok felfogásában, stílusában vagy egyes mesterek sajátos vizuális nyelvén

Képzalkotás – technika és koncepció

- A kiemelés, elhagyás, halványítás mint vizuális, grafikai kifejezőeszköz a gondolatok, koncepciók képi megformálására (jelentős, életbevágó, hiány, változás, mozgás, veszteség, eltűnő emlékek, tárgyak, idő)
- Különböző hangulatú, dinamikájú valós vagy fiktív terek megjelenítése (tér, ahol nem történik semmi, zajos, szomorú, hierarchikus, áttekinthetetlen tér)
- Történet, változás ábrázolása képsorozattal, képregényben (képzőművészeti, irodalmi, filmes művekből ismert karakterek változásai, szokatlan kalandjai napjaink jellemző tárgyaival és közegében)

Intermédia – kísérletek

- Talált vagy családi fotók, mozgóképek manipulálása, kombinálása új tartalmak közvetítése érdekében (filmnyelvi eszközök kísérletező alkalmazása, montázs, kollázs)
- A torzítás kínálta kortárs lehetőségek, határterületek felfedezése (fények, színek játéka, torzítása, szubjektív történet, idő, tér)
- Környezeti, társadalmi témák, problémák interdiszciplináris megközelítése, és reflektálás a kortárs művészet eszközeivel (installáció, akció, performance, fotó-, film-, kinetikus és elektronikus művészet)
- Koncepciók, munkafolyamatok dokumentálása (rajz, fotó, film, feljegyzések)

Dizájn – funkció és jelentés

- Csomagolás és webfelület-tervezési gyakorlatok formákra, karaktervilágra fókuszálva (fiktív termék: tárgy, étel, gondolat, app, tevékenység csomagolása, webes megjelenései)
- Térbeli kiáltvány, plakát, reklám készítése, tervezése (fiktív esemény, társadalmi, környezeti probléma)
- Az önkifejezés keretei, lehetőségei az alkalmazott művészetben
- Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény T/8. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a grafika és festészet kifejezőeszközeit, tervezési feladatait, technikai fogásait
- a látvány átírásának, újrafogalmazásának lehetőségeit
- a koncepciók megfogalmazásának, megvalósításának folyamatát

Legyen képes:

- különböző anyagok, stílusjegyek használatával alkotásokat létrehozni
- térbeliség ábrázolására, a tér illúziójának megjelenítésére
- önálló, kísérletező tevékenységre a hagyományos és kortárs művészetek területein
- eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

Továbbképző 9. évfolyam

Fejlesztési feladatok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/9. évfolyam

- A grafikai és festészeti kifejezőeszközök tudatos, egyéni használatának fejlesztése
- Önálló koncepciójú alkotások, alkotássorozatok létrehozásának elősegítése
- Az egyéni meglátások, kísérleti törekvések és a tervezői gondolkodásmód bátorítása (hagyományos és kortárs művészet határterületein és a tervezés során)
- Empatikus, felelős, reflektív attitűd fejlesztése

Tananyag / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/9. évfolyam

- Belső változások, állapotok és karakterek megjelenítési lehetőségei
- Általános és egyedi jegyek, anatómiai törvényszerűségek
- Stíluskontraszt
- Látvány és tartalom átfogalmazása és átértelmezése a különböző műfajokban
- A vizuális kommunikáció nyelve
- Interaktív tér, mű kifejezési lehetőségei
- Eszközhasználati és balesetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok T/9. évfolyam

Látvány – megfigyelés – interpretáció

- Arcok, figurák, karakterek megjelenítése eltérő szándékkal (tanulmány, alkalmazott és szabad alkotás, dokumentálás)
- Önarckép-, portrészorozat, a belső változások vizuális rögzítése (időbeli, érzelmi, pszichikai változások)
- Portrék, alakok eltérő korokban, környezetben, szituációkban (képes, rajzos gyűjtemény, elemzések)

Képi közlés – stílusjátékok

- Azonos téma eltérő képi megfogalmazásai (ellentétes, kontrasztos stílusú képek, grafikák)
- Egy választott stílus felhasználása aktuális üzenet vizuális közvetítésére
- Játék klasszikus és kortárs elemekkel (klasszikus mű üzenetének újraalkotása kortárs eszközökkel; kortárs figurák, elemek klasszikus művek terében)

Képalkotás – technika és koncepció

- Valós vagy fiktív, eltitkolt vagy háttérbe szorított történetek képi feldolgozása (személyes, társadalmi emlékezet, dokumentálás; fotó, film, grafika, festmény, kevert technikák)
- Korábbi saját alkotás egy jellegzetes elemének kiemelése és továbbgondolása új koncepció mentén
- A test a művészetben téma feldolgozása egyedi grafikai lapokon, képtárgyakon (a testre vetített vagy abból kiinduló vizuális történetek, anatómia, identitás, történelem, hierarchia, pszichológia, szociológia)

Intermédia – kísérletek

- Interaktív mű, tér kínálta lehetőségek felhasználása (kapcsolódás, megértés, identitás, tér, idő, magány, emlék, nyilvános és privát tér)
- Társadalmi vagy művészeti problémák, témák személyes és interdiszciplináris körüljárása, reflektív bemutatása a kortárs művészet eszközeivel
- A valóság színtereinek személyes, lírai vagy dokumentarista megközelítése (filmetűd, képlenyomatok, rögzített pillanatok, kísérletek: fotó-kinetikus és elektronikus művészetek, multimédia, installáció, environment, performance és akcióművészet, új kommunikációs technikák)
- A kísérletek, a munka dokumentálása (rajz, fotó, film, feljegyzések)

Dizájn – funkció és stílus

- Grafikai arculattervek hangulathoz, illathoz, hangokhoz, ízekhez
- Látványtervek (napi hírmontázs újraértelmezésére, egy klasszikus és egy kortárs mű szereplőinek elképzelt közös történetéhez, két eltérő stílusú művész stílusában)
- Egyéni kifejezés és formanyelv a személyes és társadalmi üzenetek célba juttatásához

- Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/9. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a stílusok, stíuselemek tudatos használatának lehetőségeit
- a grafika és festészet műfajának autonóm és tervezői lehetőségeit
- a szabad alkotás és az alkalmazott művészet lehetőségeit, korlátait

Legyen képes:

- a vizuális kifejezés elemeinek, eszközeinek tudatos alkalmazására
- adott koncepció mentén grafikai, festészeti alkotások tervezésére, megvalósítására
- egyedi képi világgal bíró kortárs szemléletű alkotások létrehozására
- sajátos tematikájú látványtervet készíteni
- munkáinak dokumentálására és installálására
- saját és mások alkotásainak elemző vizsgálatára
- eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

Továbbképző 10. évfolyam

Fejlesztési feladatok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/10. évfolyam

- Vizuális kifejezőeszközök tudatos, egyedi használatának ösztönzése
- A különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások alkalmazásának elősegítése
- Önálló, egyéni koncepciók létrehozásának, interdiszciplináris megvalósításának támogatása

Tananyag / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/10. évfolyam

- A forma, szín, tér egymáshoz való viszonya, egyéni, személyes modulációk
- A látvány átértelmezése a nézőpont, képkivágás, személyes látásmód segítségével
- A valós és virtuális tér törvényszerűségei, lehetőségei a vizuális kifejezésben
- A személyes vélemény, társadalmi és művészeti tartalmak megjelenítésének lehetőségei
- A személyesség kínálta lehetőségek
- Eszközhasználati és balesetvédelmi ismeretek

Feladatcsoportok / grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy T/10. évfolyam

Látvány – megfigyelés – interpretáció

- Ugyanannak a látványnak eltérő fókuszú megközelítése, megjelenítése (eltérő nézőpont, képkivágás, idő, fény, lelkiállapot)
- Forma, szín és tér egymáshoz való viszonyának megjelenítési lehetőségei (a valóság kötöttsége és az alkotói szabadság)

Képi közlés – stílusjátékok

- Talált vagy örökölt képekből épített új vizuális történet megjelenítése (narratív montázs, storyboard, vizuális esszé, hagyományos és kortárs vizuális eszközök és felületek, egyéni stílus)
- Klasszikus vagy kortárs alkotások személyes feldolgozása (kiemelés, elhagyás, sajátos, személyes nézőpont)

Képalkotás – technika és koncepció

- Már létező valós vagy fiktív történet vizuális jeleneteiből önálló festészeti vagy grafikai lapok, variációk készítése
- Saját koncepció megfogalmazása, alkotás, mű létrehozása (jövőkép, utópia, krízis, fiktív közösség)
- Tér és az idő értelmezése a személyes alkotás során (egy valóságos nap soha meg nem történő eseményei / absztrakt gondolati térkonstrukció belső, személyes nézőpontból)

Intermédiák – kísérletek

- Saját személyes kísérlet (test, tér, technológia, gondolat; klasszikus ismeretek és kortárs eszközök, megközelítések összekapcsolása)
- Személyes, emberi, társadalmi vagy művészeti problémák kortárs szemléletű közvetítése (idő, válasz, kérdés, kétség, választás, bizonyosság, változás)
- Olyan (valós vagy fiktív) csoportok, témák újszerű, vizuális reprezentációja, akik/amik ritkán jelennek meg a médiában, nyilvános felületeken
- Műalkotás igényű dokumentáció készítése

Dizájn – funkció és üzenet

- Saját vélemény vizuális megfogalmazása társadalmi-szociális vagy környezetvédelmi témákkal kapcsolatban
- Saját munkák újrendezése adott koncepciók mentén (fiktív történetbe ágyazva / egy képzeletbeli karakter mondanivalójának, üzenetének közvetítéséért)
- Értékelés és kiállításrendezés

Követelmény T/10. évfolyam

A tanuló ismerje:

- a legjelentősebb vizuális, festészeti és grafikai törekvéseket, alkotásokat
- a grafika és festészet műfajának autonóm és tervezői lehetőségeit
- a kortárs vizuális művészet kínálta lehetőségeket

Legyen képes:

- alkalmazni a klasszikus és kortárs vizuális törekvések egyes eredményeit
- sokszorosított grafikai lapok és festészeti alkotások készítésére
- a műalkotás és környezet viszonyából fakadó ismeretek felhasználására
- munkáinak dokumentálására és installálására
- saját és mások alkotásainak elemző vizsgálatára
- eszközhasználati és balesetvédelmi szabályok betartására

3.1.6.6.3. Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

A tanuló ismerje:

- a legjelentősebb klasszikus és kortárs hazai és nemzetközi vizuális, festészeti és grafikai törekvéseket és alkotásokat
- a grafikai és festészeti munkához szükséges anyagok és eszközök használatát
- a grafika és festészet műfaji lehetőségeit és korlátait
- a kortárs vizuális művészet kínálta lehetőségeket
- a balesetvédelmi szabályokat és teendőket

A tanuló legyen képes:

- a vizuális kifejezés elemeinek, eszközeinek tudatos alkalmazására
- önálló grafikai és festészeti alkotások, alkotássorozatok létrehozására
- technikailag tiszta és kevert technikájú munkák létrehozására
- műalkotás és környezet viszonyából fakadó ismeretek alkalmazására
- a különböző műfajok, stílusok, technikák határait átfedő, a lehetőségeket kitágító eljárások keresésére, alkalmazására
- munkáinak dokumentálására és installálására
- saját és mások alkotásainak elemző vizsgálatára
- a biztonsági és balesetvédelmi előírások betartására

3.1.7.A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga követelményei és témakörei

Képző- és iparművészet műfaj művészeti alapvizsga és záróvizsga tantárgyai

Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatásban a művészeti alapvizsga és záróvizsga tantárgyak a következők:

- vizuális alkotógyakorlat
- tanszaki műhelygyakorlat:
 - **fém- és zománcműves tanszak:** fém- és zománcműves műhelygyakorlat
 - **fotó és film tanszak:** fotó és film műhelygyakorlat
 - **grafika és festészet tanszak:** grafika és festészet műhelygyakorlat
 - **környezet- és kézműves kultúra tanszak:** környezet- és kézműves kultúra műhelygyakorlat
 - **szobrászat és kerámia tanszak:** szobrászat és kerámia műhelygyakorlat
 - **textil- és bőrműves tanszak:** textil- és bőrműves műhelygyakorlat

Választott tantárgyi vizsga:

- művészettörténet

3.1.7.1. A Vizuális alkotógyakorlat tantárgy művészeti alapvizsga követelménye

Az alapvizsga részei

Az alapvizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészből áll.

A gyakorlati vizsga tárgya és időtartama:

- a *vizuális alkotógyakorlat tantárgy* alapfokú évfolyamain készült tanulói munkákból válogatott portfólió összeállítása tanári segítséggel, a vizsgát megelőző félévben
- a portfólió bemutatása (témák, technikák, személyes gondolatok – alkotói/tervezési folyamatok) – maximum 15 perc

Az alapvizsga tartalma

A portfóliót a tanuló úgy állítja össze, hogy a 7–10 db-os válogatásból mérhető legyen a tervező-, alkotó-, konstruáló, tárgykészítő képessége. A válogatás tükrözze a tanuló megszerzett tudását a vizuális művészet műfaji sajátosságairól, anyagairól, alkotói módszereiről. A portfólió mutassa be a tanuló vizuális alkotói jártasságát, szakmai tudását.

Az alapvizsga értékelése

A vizuális alkotógyakorlat művészeti alapvizsga értékelésének szempontjai:

- a gondolati tartalomnak megfelelő koncepció és tervezés
- a síkbeli, a plasztikai és tárgyformáló ismeretek gyakorlati alkalmazása
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő kifejezőképesség
- a témák ötletes feldolgozása, az alkotások egyedisége
- a kiválogatott alkotások igényessége, összhatása
- a bemutatás tartalma, előadásmódja

3.1.7.2. A vizuális alkotógyakorlat tantárgy művészeti záróvizsga követelménye

A záróvizsga részei

A záróvizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A záróvizsga tárgya és időtartama:

- a vizuális alkotógyakorlat tantárgy
- a továbbképző évfolyamokon készült tanulói munkák válogatott anyagának (portfólió) összeállítása tanári segítséggel, a vizsgát megelőző félévben
- a portfólió bemutatása (témák, technikák, személyes gondolatok – koncepció, alkotói / tervezési folyamatok) – maximum 15 perc

A záróvizsga tartalma

A portfóliót a tanuló úgy állítja össze, hogy a kb. 10-15 db-os válogatásból mérhető legyen a tervező-, alkotó-, konstruáló, tárgykészítő képessége. A válogatás tükrözze a tanuló megszerzett tudását a vizuális művészet műfaji sajátosságairól, anyagairól, alkotói módszereiről. A portfólió mutassa be a tanuló vizuális alkotói-technikai jártasságát, szakmai tudását, művészeti igényességét, önállóságát.

A záróvizsga értékelése

A vizuális alkotógyakorlat záróvizsga értékelésének szempontjai:

- a gondolati tartalomnak megfelelő koncepció és tervezés
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő- és kifejezőképesség
- a használt vizuális technikák és eljárások alkalmazási szintje
- a témák ötletes feldolgozása, az alkotások egyedisége
- a kiválogatott munkák egyedisége, igényessége
- a bemutatás tartalma, előadásmódja
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága

3.1.7.3. A grafika és festészet műhelygyakorlat művészeti alapvizsga követelménye

Az alapvizsga részei

A vizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A gyakorlati vizsga tantárgya és időtartama: *grafika és festészet műhelygyakorlat*

- grafika vagy kép, képsorozat, képtárgy készítése a vizsgát megelőző félévben
- a vizsgatárgy szóbeli bemutatása (téma, tervezés, technika, személyes gondolatok), maximum: 15 perc

Az alapvizsga tartalma

A választható vizsgafeladatot az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező- és képkészítő képessége. A megvalósítás tükrözze a tanuló megszerzett ismereteit a grafika és festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól. A létrehozott grafika, kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló grafikai és festészeti jártasságát, szakmai tudását.

Az alapvizsga értékelése

A grafika és festészet műhelygyakorlat alapfokú művészeti vizsga értékelésének szempontjai:

- a gondolati tartalomnak megfelelő koncepció és tervezés
- a grafikai és festészeti ismeretek gyakorlati alkalmazása
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő kifejezőképesség
- a téma ötletes feldolgozása, az alkotás egyedisége

- az elkészült alkotás/alkotások igényessége, összhatása
- a bemutatás tartalma, előadásmódja

3.1.7.4. A grafika és festészet tanszak művészeti záróvizsga követelménye

A záróvizsga részei

A záróvizsga gyakorlati és szóbeli vizsgarészekből áll.

A záróvizsga tantárgya és időtartama: *grafika és festészet műhelygyakorlat*

- tervezés, koncepció: 45 perc
- alkotás (*a tanuló által választott technikával*): 180 perc
- a szóbeli bemutató időtartama: maximum 15 perc

A záróvizsga tartalma

A választható grafikai vagy festészeti vizsgafeladatokat az intézmény úgy határozza meg, hogy a megoldásból mérhető legyen a tanuló tervező-, illetve képalkotó képessége. A megvalósítás tükrözze a tanuló ismereteit a grafika vagy festészet anyagairól, műfaji sajátosságairól, esztétikai törvényszerűségeiről. A létrehozott grafikai terv, kép, képtárgy, képsorozat mutassa be a tanuló vizuális, grafikai, illetve festészeti jártasságát, tudását, művészeti igényességét.

A záróvizsga értékelése

A gyakorlati vizsga értékelése:

- a gondolati tartalomnak megfelelő koncepció és tervezés
- a tartalomnak, műfaji sajátosságoknak megfelelő megjelenítő- és kifejezőkészség
- a használt vizuális technikák és eljárások alkalmazási szintje
- a téma ötletes feldolgozása, az alkotás egyedisége
- az elkészült munka összhangja
- a bemutatás tartalma, előadásmódja
- a megfogalmazás szakszerűsége, pontossága

3.1.7.5. A művészettörténet tantárgy művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli és szóbeli vizsgarész tantárgya: *művészettörténet*

- Írásbeli vizsgarész – műelemző dolgozat írása a vizsgát megelőző félévben
- Szóbeli vizsgarész – műelemző dolgozat témájának és készítési folyamatának szóbeli bemutatása
- A szóbeli vizsga időtartama maximum: 15 perc

Az alapvizsga tartalma

Művészettörténet írásbeli vizsgarész tartalma

Az írásbeli vizsgarész választható témaköreit és terjedelmét az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli műelemző dolgozatból mérhető legyen a tanuló művészettörténeti ismerete, az építészetről, grafikáról, festészetéről, szobrászatról, tárgykultúráról, és azok műfajairól megszerzett tudása, ismeretszerző igénye.

Az alapvizsga értékelése

Az írásbeli vizsgarész értékelése

- a témaválasztás rövid indoklása
- befogadó-, megfigyelő-, eligazodókészség
- adatgyűjtés
- műelemző készség
- műfaj- és stílusismeret
- műtárgyismeret
- fogalomismeret
- források, képek, illusztrációk

A szóbeli vizsgarész értékelése

- a témaválasztás rövid, tömör meghatározása
- az írásbeli dolgozat készítési folyamatának ütemezése és bemutatása
- fogalomhasználat
- kifejező- és érvelési képesség, kommunikáció

3.1.7.6. A művészettörténet tantárgy művészeti záróvizsga követelményei

A záróvizsga részei

A vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészből áll.

Az írásbeli és szóbeli vizsgarész tantárgya: *művészettörténet*

- Írásbeli vizsgarész – műelemző dolgozat írása a vizsgát megelőző félévben.
- Szóbeli vizsgarész – műelemző dolgozat témájának és készítési folyamatának szóbeli bemutatása digitális prezentációval.
- A szóbeli vizsga időtartama maximum 15 perc.

A záróvizsga tartalma

Művészettörténet írásbeli vizsgarész tartalma

Az írásbeli vizsgarész választható témaköreit és terjedelmét az intézmény úgy határozza meg, hogy az írásbeli műelemző dolgozatból mérhető legyen a tanuló művészettörténeti ismerete, műelemzési jártassága, elemző-, összehasonlító képessége az építészetről, grafikáról, festészetről, szobrászatról, tárgykultúráról, és azok műfajairól megszerzett tudása, ismeretszerző igénye.

A záróvizsga értékelése

Az írásbeli vizsgarész értékelése

- adott témakörön belül egyéni témaválasztás
- befogadó-, megfigyelő-, eligazodókészség
- adatgyűjtés
- műelemző készség
- műfaj- és stílusismeret
- műtárgyismeret
- fogalomismeret
- összehasonlító készség
- források, képek, illusztrációk

A szóbeli vizsgarész értékelése

- témaválasztás indoklása
- az írásbeli dolgozat készítési folyamatának ütemezése és bemutatása digitális prezentációval
- fogalomhasználat
- kifejező- és érvelési képesség, kommunikációs készség

3.2. Zeneművészeti ág

Az alapfokú művészetoktatás alapprogramja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

- A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.
- Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.
- A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység - nyitottság, igényesség, fogékonyság - alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására, az önálló ismeretszerzés képességére, a hagyományos és az új típusú kultúrák közvetítő eszközök alkalmazásával.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel. Kiemelten fejleszti a közösséggel való együttműködés képességét, az érzelmi és társas intelligenciát.

3.2.1. A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei

A zeneoktatás területén a következő kiemelt kompetenciákat fejlesztésére helyezzük a hangsúlyt.

Bemeneti kompetencia:

- Azok az adottságok és képességek, amelyek alkalmassá teszi az oktatásba bekapcsolódó tanulót arra, hogy elsajátítsa a zenetanuláshoz szükséges kompetenciákat.

Szakmai kompetencia

- A zenei képességek és készségek fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység).
- A zenei olvasás és írás készségének megalapozása és fejlesztése.
- A hangszeres technikai készség, az improvizációs készség fejlesztése. Személyes kompetencia

- Érzelmi intelligencia, művészi kifejező készség, szorgalom, önfegyelem, elhivatottság, kreativitás, ötletgazdagság, az alkotói magatartás, lelkiismeretesség, önbizalom.

Társas kompetencia

- Együttműködés képessége (közös munka, alkalmazkodás, irányíthatóság, tolerancia, kommunikációs készség) azon viselkedési formák tanulása, amely alapján konstruktívan betud illeszkedni és aktívan részt tud venni a társas zenélésben.
- Esélyegyenlőség. Módszertani kompetencia
- Tanulás tanulása, a tanulók rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
- Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség megalapozása.
- A zene logikájának, a harmóniai szerkezet és a forma összefüggéseinek megismertetése.
- A főbb zenei műfajok, stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének, az előadóművészet és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
- A kortárs zene befogadására nevelés.
- A tanulók zenei ízlésének formálása, a tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelése.
- A társművészetek iránti nyitottság kialakítása
- Tehetség gondozás
- Esélyteremtés, szociokulturális hátrányok csökkentése
- A zenei pályát választó tanulók felkészítése szakirányú továbbtanulásra

3.2.2. A művészeti vizsgák tantárgyai és a vizsga fajtái

Az intézmény pedagógiai programja szerint oktatott tanszakok és tantárgyak a következők:

Tanszakok	Tantárgyak
Fafúvós tanszak	fúvolya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon
Rézfúvós tanszak	trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba
Billentyűs tanszak	zongora

A klasszikus zene tagozaton a tantárgyak a következők

Tantárgyi struktúra	Tantárgyak megnevezése
Főtárgy	• hangszeres tantárgyak • magánének
Kötelező tantárgy	• szolfézs *
Kötelezően választható tantárgyak	szolfézs, zeneismeret, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet, improvizáció, kamarazene, zenekar, kórus
Választható tantárgyak	szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, egyházzene, improvizáció, zeneismeret, második hangszer, magánének, kamarazene, zenekar, kórus, valamint a népzene, jazz-

	zene, elektroakusztikus-zene tantervi programjainak tantárgyai
Korrepetíció (zongorakiséret)	a hangszeres (kivéve csembaló, zongora, orgona, harmonika, gitár, hárfa tantárgyak) és a vokális tanszakok tantárgyaihoz szorosan kapcsolódó kötelező kiegészítő foglalkozás

- Ha a tanuló már teljesítette a kötelező tantárgy követelményeit és szolfézs kötelező tárgyból előrehozott alapvizsgát tett, akkor helyette a kötelezően választható tantárgyak közül köteles egyet felvenni.

Az „A” tagozatos óratervek magukba foglalják az előképző, az alapfokú és a továbbképző évfolyamokat. Az első (zárójelben levő) számjegy az előképző, a második számjegy az alapfokú, a harmadik számjegy a továbbképző évfolyamainak számát jelenti. Az előképző évfolyamokat nem kötelező elvégezni.

Óraterv „A” tagozat

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	(1)	(2)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező	(2)	(2)	2	2	2	2						
Kötelezően választható							2	2	2	2	2	2
Választható	(0-2)	(0-2)	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)	(4-6)	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés évfolyamainak száma

(2) + 6 + 4	furulya, fuvola, oboa, klarinét, szaxofon, trombita, kürt, harsona-tenorkürt-baritonkürt, tuba, zongora
-------------	---

Tantárgyak	Évfolyamok									
	Előképző		Alapfok				Továbbképző			
	(1)		1	2	3	4	6	7	8	9
Főtárgy	(1)		2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező tantárgy	(2)		2	2	2	2				
Kötelezően választható	(2)						2	2	2	2
Választható tantárgy	(0-2)		0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
Összes óra	(4-6)		4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A tanszak kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a tanuló más zenei műfajok (népzene, jazz-zene, elektroakusztikus-zene) valamint más művészeti ág (képző-

és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok tanítási óráin részt vehet.

A tanítási óra időtartama

Tantárgyak	A tanítási óra időtartama
Főtárgy	2 x 30 perc (egyéni)
Kötelező tantárgy	a 4. évfolyam végéig 45 perc (csoportos)
Kötelezően választható	5-10. évfolyamig Csoportos foglalkozás: 45 perc
Választható tantárgy	Az előképző 1. évfolyamától a képzés teljes idejében 1 vagy 2 tantárgy. Egyéni foglalkozás: 30 perc, amely 0,5 tanítási óraként vehető figyelembe Csoportos foglalkozás: 45 perc
Korrepetíció ideje	Hangszeres tanszakok: (minimum) Ek.1-2. és 1. évfolyam 5 perc 2-3. évfolyam 10 perc 4. évfolyamtól 15 perc

3.2.3. A művészeti alapvizsga és záróvizsga általános követelményei

A művészeti alapvizsgára és záróvizsgára bocsátás feltételei

- Az alapfokú művészeti vizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó alapfokú évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.
- Művészeti záróvizsgára az a tanuló bocsátható, aki az alapfokú művészeti iskola utolsó továbbképző évfolyamát sikeresen elvégezte, és a vizsgára jelentkezett.

Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga követelményei, feladatai meghatározásának módja

- **A követelmények meghatározása**
Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga követelményeit, vizsgafeladatait - valamennyi vizsga tantárgy tekintetében - az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja figyelembevételével az iskola helyi tantervében kell meghatározni.
- **Az alapfokú és záróvizsga feladatai**
 - Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga feladatait a követelmények alapján a vizsgát szervező intézmény állítja össze oly módon, hogy azokból mérhető és elbírárlható legyen a tanuló felkészültsége és tudása.
 - Az alapfokú művészeti vizsgát és a művészeti záróvizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni.
 - A vizsgabizottság elnökét és tagjait a vizsga szervezője bízza meg.

- A művészeti alapvizsga és záróvizsga lebonyolítása a vizsgáztató intézmény feladata.
- Vizsga tantárgynak csak az a tantárgy választható, amelyet az intézmény pedagógiai programja szerint biztosít, valamint a tanuló a tantárgy tanításának utolsó évfolyamán az előírt tantárgyi követelményeknek eleget tett.

3.2.3.1. Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga tantárgyai

Az alapfokú művészeti vizsga tantárgyai

- Az alapfokú művészeti vizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll.
- Az alapfokú művészeti vizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. Gyakorlati vizsgát minden tanulónak kell tennie.

A vizsgák tantárgyai a hangszeres tanszakokon

Vizsga fajtája	Vizsgatantárgyak
Írásbeli vizsga tantárgyai	Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs
	Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom
	Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet
	Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet- zeneirodalom, vagy zeneelmélet
A szóbeli vizsga tantárgyai	Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs
	Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom
	Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet
	Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet- zeneirodalom, vagy zeneelmélet
Gyakorlati vizsga tantárgyai	hangszeres tanszakok és magánének főtárgy „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy Szolfézs „A” és „B” tagozat, zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): tanult hangszer

A művészeti záróvizsga tantárgyai

- A záróvizsga írásbeli és/vagy szóbeli, valamint gyakorlati vizsgarészből áll.
- A záróvizsgán az „A” tagozatos tanuló választhat írásbeli, vagy szóbeli vizsga között. A. „B” tagozatos, valamint zeneelmélet főtanszakos tanulók számára mindkét vizsgarész kötelező.

Gyakorlati vizsgát minden tanulónak kell tennie. A művészeti záróvizsga elméleti feladatai a főtárgyhoz, vagy a kötelezően választható tárgyhoz kapcsolódó elméleti témakörökből is összeállíthatók.

Írásbeli vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet, vagy a főtárgyhoz kapcsolódó elméleti témakörökből összeállított feladatsor

- Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs
- Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs
- Zenetörténet-zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet-zeneirodalom
- Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet
- Kamarazene főtárgy („A” tagozat): ha a tanuló szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Szóbeli vizsga tantárgya

Hangszeres tanszakok „A” tagozat: szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet, vagy a főtárgyhoz kapcsolódó elméleti témakörökből összeállított feladatsor

- Hangszeres tanszakok „B” tagozat: szolfézs
- Szolfézs főtárgy „A” és „B” tagozat: szolfézs
- Zenetörténet - zeneirodalom főtárgy („A” tagozat): zenetörténet - zeneirodalom
- Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat): zeneelmélet
- Kamarazene főtárgy („A” tagozat): szolfézs, vagy zeneismeret, vagy zenetörténet-zeneirodalom, vagy zeneelmélet

Gyakorlati vizsga tantárgya:

Hangszeres tanszakok „A” és „B” tagozat, kamarazene főtárgy („A” tagozat): főtárgy Szolfézs, zeneelmélet és zeneirodalom-zenetörténet főtárgy („A” tagozat): a tanult hangszer

A vizsgák időtartama:

Hangszeres főtárgyak

- Gyakorlati vizsga „A” tagozat minimum 10 perc „B” tagozat minimum 10 perc
- Elméleti tantárgyak
- „A” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc
- „B” tagozat: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc

Szolfézs főtárgy

- Gyakorlati vizsga:
- „A” tagozat minimum 10 perc
- „B” tagozat minimum 10 perc

Elméleti vizsga

- „A” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc
- „B” tagozat írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 15 perc
- Zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; vagy szóbeli: minimum 10 perc

Zeneelmélet főtárgy („A” tagozat)

- Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

- Elméleti vizsga: írásbeli: minimum 45 perc; és szóbeli: minimum 10 perc

Ha a tanuló az elméleti vizsgán a főtárgyhoz kapcsolódó témakörök feladataiból összeállított kérdések alapján ad számot tudásáról, a vizsga időtartama („A” tagozat)

- Elméleti vizsga, írásbeli: minimum 45 perc, vagy szóbeli minimum 10 perc
- Kamarazene főtárgy („A” tagozat)
- Gyakorlati vizsga: minimum 10 perc

Előrehozott vizsga

Az alapfokú művészeti iskola tanulói számára előrehozott vizsga is szervezhető. Előrehozott alapfokú művészeti vizsga, illetve művészeti záróvizsga az egyes tantárgyra előírt iskolai tanulmányi követelmények teljesítése után, a tanulói jogviszony fennállása alatt, az iskolai tanulmányok teljes befejezése előtt szervezhető.

A művészeti alapvizsga és záróvizsga egyes részei alóli felmentés

- Menteshet az adott tantárgyból az alapfokú művészeti vizsga, illetve a művészeti záróvizsga letétele alól az a tanuló, aki az országos művészeti tanulmányi versenyen – egyéni versenyzőként - az adott tanévben döntőbe került.
- Ha a tanuló már rendelkezik a zeneművészeti ág valamelyik tanszakán megszerzett alapfokú művészeti vizsgával, illetve a művészeti záróvizsgával, akkor az adott tantárgyakból a vizsga alól felmentés adható.

3.2.3.2. Az alapfokú művészeti vizsga és a művészeti záróvizsga minősítése

- A tanuló teljesítményét alapfokú művészeti vizsgán, illetve a művészeti záróvizsgán a vizsga tantárgyait külön-külön osztályzattal kell minősíteni.

Amennyiben az intézmény előrehozott alapfokú művészeti vizsgát, vagy művészeti záróvizsgát szervez, úgy annak eredményét az alapfokú művészeti vizsgán, illetve a művészeti záróvizsgán figyelembe kell venni.

Az alapfokú művészeti vizsga, illetve művészeti záróvizsga eredményét a vizsga tantárgyakból kapott osztályzatok számtani közepe adja. Ha az átlagszámítás eredménye öt tizedre végződik, a végső eredmény meghatározásában a főtárgyból kapott osztályzat a döntő.

- **Eredményes alapfokú** művészeti vizsgát, illetve művészeti záróvizsgát tett az a tanuló, aki valamennyi előírt vizsga tantárgy vizsgakövetelményeit teljesítette.
- **Sikertelen a vizsga**, ha a tanuló valamely vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból elégtelen érdemjegyet kapott.

Sikertelen vizsga esetén a tanulónak csak abból a vizsgarészből, illetve vizsga tantárgyból kell javítóvizsgát tennie, amelynek vizsgakövetelményét nem teljesítette.

3.2.4. Fafúvós tanszak

3.2.4.1. A furulya tantárgy

Az alapfokú művészetoktatás furulya tantárgyának hangszere a barokk (angol) fogású hangszer.

3.2.4.1.1. A furulyatanítás általános céljai, feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a furulya lehetőségeit, saját irodalmát és a furulyán is játszható egyéb művek minél szélesebb körét,
- hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait, a furulyairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a furulyacsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező furulyahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat,
- tegye jártassá a tanulót a furulyairodalom javát képező reneszánsz és barokk művek díszítésében.

Fordítson figyelmet

- a furulyázni tanulók alapfunkcióinak gondos megalapozására,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a különböző alaphangú furulyák használatakor az abc-s névvel történő helyes (nem transzponáló) olvasásra,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- az eredeti furulyairodalom mellett más zenei korszakok műveinek megismertetésére,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer ápolására.

3.2.4.1.2. Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló

- legyen képes a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően megszólaltatni,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképeséssel,

- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya klasszikusan értelmezett hangterjedelmében f g3-ig (in F),
- legyen jártas mind a C, mind az F alaphangú hangszer használatában,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait, többek között a t, r, d hangindításokat és ezek különböző kombinációit,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra, javítsa tudatosan hangszere intonációs hibáit, rendelkezzen az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges ujjtechnikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.), az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,

Ismerje

- az f-g3 (in F), hangterjedelem valamennyi hangjának fogását, a leggyakoribb segédfogásokat,
- a hangszer ápolásának karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- a tanult anyagban előforduló tempo- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a furulya történetét, rokon hangszereit,
- a furulya szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- dúr és moll skálák 3#, 4b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és dominánsseptim négyeshangzat-felbontásokkal, minimum az f1-g3 (in F) hangterjedelem teljes kihasználásával,
- két etűd vagy egy variációsorozat,
- legalább két tétel egy nagybarokk szonátából vagy versenyműből.

3.2.4.1.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga tantárgya: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: furulya főtárgy

A vizsga időtartama

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd vagy technikai jellegű mű szoprán-vagy altfurulyán; Kállay G.: Hangnemgyakorló, Baroque Solo Book-ból könnyebb darabok, Giesbert: Furulyaiskola 2. rész (Schott) nehézségi szintjén.
- Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Anon: Greensleeves to a Ground, Marcello szonáták, Loeillet de Gant: Szonáták Op. 1 és op. 3, Vivaldi: F-dúr szonáta RV 52, d-moll RV 36., Telemann: F-dúr szonáta,
- kamaraművek: Boismortier: Leichte Duos (Schott), 6 Suite, Loeillet: 6 szonáta 2 furulyára, Naudot: Triószonáta, Czidra: Régi magyar táncok nehézségi szintjén. A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólómű; Kállay G.: Hangnemgyakorló, J.v.Eyck: Der Fluyten Lust-hof - Variációk, Braun: etűdök/Baroque Solo Book, Winterfeld: 12 etűd altfurulyára nehézségi szintjén.
- Előadási darab két különböző karakterű tétele, az egyik tétel választható kamaraműből is; Telemann: C-dúr szonáta, Veracini: a-moll szonáta, Lavigne: Rondeau és Tambourin I-II. tétel, Fesch: F-dúr szonáta op. 6. no. 2; Telemann: 6 duett, Telemann: Kánonszonáták, Loeillet de Gant: Szonáta 2 altfurulyára nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot az etűd és kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.4.1.4. Követelmények a továbbképző évfolyamok elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes

- a hangok biztonságos megszólaltatására a furulya XX. századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben,
- a hangindítás és zárás különböző módjainak önálló alkalmazására,
- a segédfogások önálló megválasztására,
- az előadandó mű stílusának, jellegének megfelelő zenei kifejezőeszközök önálló megválasztására,
- a játszott zenei anyagot stílushű értelmes tagolt, kifejező megszólaltatására,
- az új darabok egyszerűbb, de önálló dallami díszítésére,

- megszerzett ismereteinek és hangszerkezelési szintjének megfelelő előadási darabok, kamarazenei szólamok önálló, technikailag és zeneileg igényes elsajátítására, a hibák önálló javítására.

Ismerje

- a furulya történetét, fizikai sajátosságait, irodalmát, különböző műfajokban betöltött szerepét.

Rendelkezzék

- az egyéni és társas muzsikáláshoz szükséges koncentrálóképeséggel, lapról olvasási készséggel,
- egyenletes, laza ujjtechnikával,
- zenei képzelőerővel.

„B” tagozat (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszer történetét és irodalmát,
- f-a3-ig (in F) a fogásokat,
- a trilla-, segéd-, piano-, forte- fogásokat,
- az irodalomra legjellemzőbb tánc- és tételtípusok tempóit és karaktereit.

Legyen képes

- a természetes, könnyed hangszerkezelésre,
- megfelelő légzéstechnika alkalmazására,
- a levegő tudatos beosztására,
- vibrato-mentes hang képzésére,
- értelmesen tagolt, kifejező előadásra. Rendelkezzék
- összehangolt ujj- és nyelvtechnikával,
- fürgé szimpla-nyelvtechnikával,
- saját adottságainak megfelelő gyakorlási módszerrel,
- megfelelő lapról olvasási készséggel. Tudjon
- tisztán intonálni,
- pontos ritmusban játszani,
- dúr és moll hangsorokat játszani 4#, 5b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és
- dominánsszeptim-felbontásokkal.

3.2.4.1.5. A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: fuvola főtárgy

A vizsga időtartama:

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy technikai jellegű mű vagy szólódarab; Brüggen: Etűdök, Linde: Neuzeitliche Übungsstücke, Winterfeld: Technische Studien, Telemann: Fantáziák, Eyck: Der Fluyten Lust-hof I-III. nehézségi szintjén.

- Egy teljes szonáta vagy concerto (kettősverseny).
- Egy korabarokk, vagy XX. századi illetve kortárs mű, vagy tétel; Telemann: vagy Händel szonáták, Telemann: Metodikus szonáták 1-6., (Bärenreiter), nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab; Brüggen: 1., Quantz: Solos 1-5. (Baroque Solo Book), Eyck, J. van: Der Fluyten Lust-hof I-III., G. Ph. Telemann: Fantázia 2, c-moll, nehézségi szintjén.
- Egy teljes szonáta vagy concerto.
- Egy korabarokk vagy XX. századi mű vagy tétel, amely lehet kamaramű; Krahmer, E: Variációk op. 18, Händel: g-moll szonáta V., Castrucci, P.: Szonáták op. 1/5, op. 1/6, nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.4.2. A fuvola tantárgy

3.2.4.2.1. A fuvolatanítás általános céljai, feladatai

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező fuvolahang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a fuvola történetét,
- a fuvola társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,

- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a fuvola hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék - mint legfontosabb alapelv - pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét,
- zenei memóriát.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

3.2.4.2.2. Követelmények az alapfokú évfolyamok elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a fuvola és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a fuvola intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 4#, 4b előjegyzésig,
- az egyszerűbb díszítések írásmódját és ritmusát,
- a vibrato szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket,
- zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen
- kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb fuvolás előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kotta hű játékokra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato)

- stb.),
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4 #, 4 b előjegyzésig, tercekkel, hármashangzat- és szimpla- és duplanyelvvel is, a játszott irodalom által megkövetelt dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására (pl. Eördögh, Platonov stb.),
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására (pl. Köhler op. 33-as és op. 66-os etűdsorozata),
- egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszására egyszerűbb díszítésekkel,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására (pl. Járdányi: Szonatina, Szervánszky: Szonatina stb.).

3.2.4.2.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: fuvola főtárgy

A vizsga időtartama:

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű (Jeney: Fuvolaiskola II. kötet/56-85., Bántai: Válogatott etűdök II. kötet/12., Köhler: Etűdök op. 33 no. 1/1-3. nehézségi szintjén).
- Egy barokk szonátatétel; Marcello: d-moll szonáta, Telemann: F-dúr szonáta valamelyik tétele nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Romantikus album, 3 Menüett, 3 Tambourin, Népszerű előadási darabok nehézségi szintjén. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Platonov: 30 etűd 1-10., Köhler: Etűdök op.33 no. 1/1-5., Eördögh: Technikai és olvasógyakorlatok 1/1-4. nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta tételpár; Händel: Hallei szonáták nehézségi szintjén.
- Egy karakterdarab vagy kamaramű; Járdányi Pál: Szonatina nehézségi szintjén. A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,

- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.4.2.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

„A” tagozat

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrato sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok megkomponált stílushű díszítéseinek önálló alkalmazására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele, a hangoló dugó folyamatos ellenőrzése stb.).

A tanuló rendelkezék

- megfelelő hangszeres technikával
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál. A tanuló tudja alkalmazni
- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

„B” tagozat (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikákat,
- a fuvola társhangszereit, azok transzponálási módjait,

- korunk zenéjének intonációs sajátosságait. Legyen képes
- biztos hangindításra és -befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására (pl. Köhler: Etűdök fuvalára op. 33 III. kötet, Wehner: 12
- nagy etűd vagy Jean-Jean: Modern etűdök),
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai
- megoldására.

3.2.4.2.5. A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: fuvala főtárgy

A vizsga időtartama:

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Bántai: Fuvolaetűdök III. kötet, vagy Köhler: Etűdök op. 33 no. II. kötet nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Marcello: a-moll szonáta, Telemann: C-dúr szonáta, Händel: F-dúr szonáta nehézségi szintjén.
- Egy karakterdarab, vagy XX. századi mű; Fauré: Siciliano , Doppler: Berceuse, Mező Imre: Szvit, Szervánszky Endre: Szonatina nehézségi szintjén. A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab, vagy technikai jellegű mű; Köhler: Etűdök op. 33 no. III. 1-5., Andersen: 24 etűd fuvalára/1. Hangversenyetűdök fuvalára c. gyűjtemény nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele, vagy egy barokk kamaramű; Händel: Hat szonáta, egy barokk triószonáta két tétele nehézségi szintjén.
- Egy XX. századi mű; Farkas: Bihari román táncok nehézségi szintjén. A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszer tartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,

- állóképesség.

3.2.4.3. Oboa tantárgy

3.2.4.3.1. Az oboatanítás általános céljai, feladatai

Célok és feladatok

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező oboahang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszer tartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- az oboa lehetőségeit, irodalmát, hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
- az oboairodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- az oboa kialakulását, fejlődését, sajátosságait,
- a hangszer részeit, összeállítását, tisztítását,
- a nád szerepét,
- a rokon hangszereket.

Tudatosítsa

- a kis b és e3 közötti hangok ismeretét, gyors olvasását és fogásait, (egy hang többféle fogásának ismeretét és alkalmazását: f-ek, esz-ek).

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező oboahangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- hangsorokat, fokozatosan távoluló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, tiszta intonáció mellett,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat. Tegye jártassá a tanulókat az oboairodalomban előforduló díszítések kivitelezésében.

Fordítson figyelmet

- a megfelelő légzéstechnika, száj-, hangszer-, kéz- és testtartás kialakítására, tudatosítására és automatikussá tételére,
- az önkontroll fejlesztésére,

- biztos és differenciált hangindításra és szép hangbefejezés kialakítására,
- kiegyenlített, szép hang létrehozására, megfelelő levegővezetéssel a különböző regiszterekben,
- a repetíció gyorsítására a torok és nyelv lazaságának megőrzése mellett,
- a nyelv és az ujjak szinkronjának állandó ellenőrzésére, tökéletesítésére (ujgyakorlatok, szekvenciák különböző artikulációval és ritmusképlettel),
- a hallás, a ritmus- és a tempóérzék fejlesztésére,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

3.2.4.3.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- az oboázáshoz szükséges hasi légzést és rekeszizmokkal való támaszt alkalmazni,
- szabályos kéz-, hangszer- és testtartással játszani,
- jó hangindítással, közepes és nagy hangon hosszú hangokat fújni, lekerekített befejezéssel,
- megfelelő gyorsasággal egyenletes legato skálameneteket játszani,
- skálák eljátszására 4#, 4b előjegyzésig, b-e3 hangterjedelemben (legato, tenuto és staccato, fokról fokra, tercmenet, hármashangzatok),

Ismerje

- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- az oboázáshoz szükséges hasi légzést és a rekeszizmokkal történő támasztást megfelelően alkalmazni,
- hosszú (tenuto) és különböző staccato hangokat játszani egy hangot repetálva és skálamenetben b-e3 hangterjedelemben,

Tudjon

- önállóan hangolni,
- a játékát kontrollálva, gazdaságosan gyakorolni.

3.2.4.3.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga.

A vizsga tantárgya: oboa főtárgy

A vizsga időtartama:

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd; Sellner: Etűdök, Pusecsnyikov, Snieczkovsky: Etűdök I., Hinke: Skálaetűdök, Degen, Beekum, Munia: 33 etűd, Munia-Lénárd: 44 válogatott etűd, valamint a Wiedemann: 45 etűd nehézségi szintjén.
- Két előadási darab, amelyből az egyik lehet kamaramű is; Corelli-Barbirolli: F-dúr concerto, Händel: Ária és Rondinella, Geminiani: e-moll szonáta, Sosztakovics: Románc nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd; Hinke: Skálaetűdök, Degen, Pusecsnyikov, Snieczkovsky I-II., Beekum, Munia: 33 etűd, Munia-Lénárd: 44 válogatott etűd, Wiedemann: 45 etűd (Breitkopf) nehézségi szintjén.
- Két előadási darab, amelyből az egyik lehet kamaramű is, pl. egy barokk mű lassú és gyors tétele, vagy egy barokk tétel és egy karakterdarab; Corelli: Barbirolli: F-dúr concerto, Händel: Ária és Rondinella, Telemann: c-moll szonáta, Albinoni: B-dúr concerto: II-III. t., Cimarosa: Oboaverseny, Head: Gavotte, Presto, Elégikus tánc, Vivaldi: C-dúr oboaverseny - kis C-dúr P.V. 44-F. VII. no. 4/1. t. nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.4.3.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a hangszerét

Legyen képes

- helyes testtartásra, hangszertartásra, a jó légzéstechnika tudatos alkalmazására,
- oldott, természetes hangszerkezelésre,
- tudatos és kontrollált gyakorlásra,
- dinamikailag árnyalt hangképzésre,
- tiszta intonációval, jó kötéssel és dinamikailag árnyaltan játszani,
- a kéz- és nyelvtechnika összehangolására,
- a fürgé szimplanyelv használatára,
- képességeinek megfelelő zenei anyag stílusos, zeneileg értelmes, kifejező előadására,
- kamara- és zenekari művek előadásában közreműködni,
- előadási darabokat korhű díszítéssel előadni,
- romantikus műveket vibrato alkalmazásával játszani.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Legyen képes

- a sima kötés megvalósítására,
- az összehangolt kéz- és nyelvtechnika tudatos alkalmazására,
- fürgé szimplanyelv és duplanyelv használatára
- technikájának önálló továbbfejlesztésére.

Tudjon

- a hangszerén b-f3 között egyenletes ujjtechnikával játszani,
- lassú tételeket stílusos variációkkal előadni.
- egy etűdöt, valamint egy barokk szonátát vagy koncert-tételpárt, vagy egy karakterdarabot, és egy kamarazenei művet előadni

3.2.4.3.5. A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: oboa főtárgy

A vizsga időtartama

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab vagy technikai jellegű mű; Ferling: 48 etűd, Nazarov: 27 etűd oboára, Lamotte: 18 etűd, Schmidt: I-II., Luft: 24 etűd oboára, Kerényi Sándor: 22 etűd oboára nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta, vagy koncert-tételpár, vagy egy karakterdarab és egy kamarazenei mű; Donizetti: Szonáta, Telemann: a-moll szonáta, Telemann: g-moll szonáta, Vivaldi: d-moll concerto, Vivaldi: a-moll concerto, Marcello: d-moll concerto, Bartók: Három csíkmegyei népdal, Gaál: Szonatina, Rösler-Rosetti: F-dúr concerto I., Nielsen: Románc és Humoreszk, Glinka: Ária és Rondo, Cimarosa: Oboaverseny nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy etűd vagy szólódarab vagy technikai jellegű mű; Ferling: 48 etűd, Nazarov: 27 etűd oboára, Lamotte: 18 etűd, Schmidt: I-II., Luft: 24 etűd oboára, Kerényi Sándor: 22 etűd, Ferling: 18 gyakorlat, Paessler: 6 capriccio, oboára nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta, vagy koncert-tétel pár, vagy egy karakterdarab és egy kamarazenei mű; Schumann: 3 románc, Bellini: Concertino, Dubois: Középkori ballada, Bozza: Conte pastorale, Haydn: C-dúr oboaverseny, Weber: Concertino, Hummel: Bevezetés, Téma és variációk, Ránki: Don Quijote et Dulcinea, Händel: c-moll szonáta, Händel: g-moll szonáta, Hindemith: Szonáta nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség

Az oboa tanításához szükséges tanulónként, félévenként min. 4 db oboanád biztosítása.

3.2.4.4. Klarinét tantárgy

3.2.4.4.1. A klarinéttanítás általános célja, feladatai

Célok és feladatok

- a helyes légzés kialakítása,
- a kifejező klarinéthang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanizmusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alaperzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a klarinét történetét,
- a klarinét társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a hangszer irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a klarinét hangképzésének fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék - mint legfontosabb alapelv - pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

3.2.4.4.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje

- a klarinét és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a klarinét intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 4#, 4b előjegyzésig,
- egyszerűbb ékesítések írásmódját és ritmusát,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb klarinétos előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések gyorsaságának fejlesztésére, az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kotta hű játékokra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4#, 4b előjegyzésig, a 6. osztálynak megfelelő variációkkal
- szélsőséges dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására,
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására,
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására.

3.2.4.4.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati

A vizsga tantárgya: klarinét főtárgy

A vizsga időtartama

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 60- tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II: 13., 28. nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Dancla: Románc (Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár 39), Weber: Sonatina Perényi Éva-Perényi Péter: Repertoár 44.), Haydn: Szent Antal korál (200 év klarinétmuzsikája- Barokk- nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két különböző karakterű etűd vagy technikai jellegű mű; Perényi Éva: Klarinétetűdök 86- tól, Kovács Béla: Klarinétozni tanulok II.: 36., 46., 59., 75., Jean-Jean I: 2. nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és műfajú előadási darab, melyek közül az egyik lehet kamaramű is; Bármann: Románc, Debussy: Kis néger, Mozart: Sonatina, Mendelssohn: Dal szöveg nélkül (Berkes: Előadási darabok klarinéra és zongorára II. kötetből a 9-es), Donizetti: Concertino II. tétel, Kocsár Miklós: Ungaresca nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,

- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.4.4.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a különböző zenei korok megkomponált, stílushű díszítéseinek kottából való lejátszására,
- a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele).

A tanuló rendelkezék

- megfelelő hangszeres technikával,
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál. A tanuló tudja alkalmazni
- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, felhangok stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- a társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait. Legyen képes
- biztos hangindításra és befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására,
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására.

3.2.4.4.5. A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: klarinét főtárgy

A vizsga időtartama

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc 05963), Jean- Jean: Etűdök I. (Leduc) nehézségi szintjén;
- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Wagner: Adagio, Barát: Szláv dal, Donizetti: Concertino I-II. tétel (Peters), Niels Gade: Fantáziadarab op. 43., Draskóczy: Korondi táncok (EMB 12064); kamaraművek: Pleyel: Duók: I-II., Devienne: Concertino 2 klarinéra és zongorára (EMB 8687) Stamitz: Kettősverseny (EMB 6046) nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két etűd, vagy technikai jellegű mű; Klosé: Napi gyakorlatok (Leduc), Klosé: Karakterisztikus etűdök (Leduc), Jean-Jean: Etűdök I. (Leduc) nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és műfajú zongorakíséretes előadási darab, vagy kamaramű; Danzi: Szonáta, Stamitz: Esz-dúr koncert (Leduc), Weiner: Csördögölő (EMB 8292), Dimler: B-dúr klarinétverseny, Wasilenko: Keleti táncok, Weber: Variáció op. 33 (Peters); kamaraművek: Kreutzer: Duók, Pleyel: Duók I-II. nehézségi szintjén.
- A vizsgaanyagot az etűd és a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag eredményes elsajátításához tanulónként, félévenként min 4 db nád biztosítása szükséges.

3.2.4.5. Szaxofon tantárgy

3.2.4.5.1. A szaxofon tanítás általános céljai és feladatai

A szaxofontanítás feladatai

- a helyes légzés kialakítása,

- a kifejező szaxofonhang elsajátíttatása,
- a kéz-, test-, fej-, hangszertartás lazaságának tudatosítása,
- a megismert mozgásmechanismusok automatikussá tétele,
- a biztonságos hangszerkezelés kialakítása,
- a belső hallás fejlesztése,
- a ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- rendszerezett zenei ismeretek átadása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a szaxofon történetét,
- a szaxofon társhangszereit (fafúvós hangszercsalád),
- a szaxofon irodalmát,
- a jelentősebb alkotó- és előadóművészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyes légzéstechnikára épülő ideális befúvási mód (ansatz) együttes használatát,
- a hangminőség, dinamika és intonáció összefüggéseit,
- a hangszer könnyed kezelését, a laza mozgásérzetek kialakítását,
- a hangképzés fizikai törvényszerűségeit,
- a rendszeres és helyes gyakorlási módszer alapelveit,
- a kottahű játék - mint legfontosabb alapelv - pontos betartását.

Fejlessze a tanuló zenei képességeit

- hangszeres technikáját,
- improvizációs tevékenységét (kreativitását),
- lapról játszási készségét.

Ösztönözze a tanulót

- a lapról olvasási készség folyamatos, aktív művelésére.

3.2.4.5.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

A tanuló ismerje

- a szaxofon és a fafúvós hangszerek múltját, irodalmát,
- a hangszer teljes hangterjedelmét,
- a tudatos és helyes légzéstechnikát,
- a szaxofon intonációs hibáit (és tudatosan korrigálja azokat),
- a dúr és moll hangnemeket 4#, 4b előjegyzésig,
- a egyszerűbb díszítések írásmódját és ritmusát,
- a vibrató szerepét a zenei megvalósításban,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- a jelentősebb szaxofonos előadóművészeket.

Legyen képes

- a kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- az önálló hangolásra,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a kotta hű játékra és folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato stb.),
- egyenletes, pergő-technikához vezető ujjgyakorlatok fokozatos gyorsítására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- dúr és moll skálákat játszani 4#, 4b előjegyzésig tercekkel, hármashangzattal, szimpla- és duplanyelvvel
- a játszott irodalom által megkövetelt dinamikák megvalósítására,
- készségfejlesztő gyakorlatok hibátlan eljátszására
- nehezebb etűdök zenei és technikai megvalósítására
- hosszabb terjedelmű művek memorizálására

3.2.4.5.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: Szaxofon főtárgy

A vizsga időtartama

- „A” tagozat minimum 10 perc
- „B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.

- Egy etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű; J. Harle: Easy Classical Studies 50., Perényi É.-P.: 222 etűd 158., 178., 182., M.Mule: 24 könnyű etűd 5., 13., 35., J.v.Beekum: Studies, Valsette (in a), Tiroler Landler (in Esz), nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és karakterű előadási darab; J. S. Bach: Gavottes, B.Marcello: Adagio, A. Corelli: Adagio (A. Leduc AL 25 707), Dancla: Románc (Szaxofonmuzsika kezdőknek), Fr. Schubert: Serenade, Glinka: Vocalise, Debussy: A lenhajú lány. nehézségi szintjén.
- Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű Az előadási darabot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.

- Két különböző karakterű etűd vagy egyéb gyakorlat; Schuster-Perényi: Szaxofoniskola III. 37., Perényi É.-P.: 222 etűd 192., 194., 201., M. Mule: 24 könnyű etűd 9., 15., J.v, Beekun: 35 Studies, Square Dance (in B), Tarantella (in c), Invention (in f), Klosé: 25 napi gyakorlat. 8. nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és karakterű, előadási darab, (egy barokk tételpár esetében még egy más stílusú művet is választani kell); G. Fr. Händel: Sicilienne et Gigue, G.Pescetti: Presto, F.Mendelssohn: Andante (Perényi: Szaxofon ABC 11/53), M. Muszorgszkij: Ódon kastély, Rimszkij-Korszakov: Hindu dal, Cl. Debussy: A kis néger, E. Bozza: Aria nehézségi szintjén.
- Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.4.5.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló legyen képes

- a szép, kifejező hang tudatos megteremtésére,
- a tiszta intonációra,
- a hangszerét könnyedén kezelni,
- a levegő tudatos beosztására,
- hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- a nagyobb lélegzetű, összetett feladatokat tartalmazó etűdök eljátszására,
- a vibrató sűrűségének fokozására, az amplitúdó nagyságnak változtatására és helyes alkalmazására,
- a különböző zenei korok megkomponált stílushű díszítéseinek kottából való lejátszására - a technikai és zenei szempontból tudatos, elemző gyakorlásra, a pontos ritmus feltétel nélküli megtartására,
- az értelmes, tagolt, árnyalt előadásra,
- a legfontosabb zenei karakterek megjelenítésére,
- egyszerűbb javítási műveletek elvégzésére (pl. csavar meghúzása, rugó visszatétele stb.).

A tanuló rendelkezék

- megfelelő hangszeres technikával,
- olyan lapról olvasási készséggel, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges,
- olyan bejátszási módszerrel, amelynek birtokában a jó befűvási érzetek rövid időn belül elérhetők,
- a tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

A tanuló tudja alkalmazni

- hangszerének transzponáló jellegét,
- a hang képzésének fizikai törvényszerűségeit (légzés, rekesz, stb.),
- a különböző artikulációs előírásokat (staccato, legato, tenuto, marcato stb.).

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- a modern zenei effektusokat,
- az újabb légzéstechnikákat,
- a szaxofon társhangszereit, azok transzponálási módjait,
- korunk zenéjének intonációs sajátosságait. Legyen képes
- biztos hangindításra és befejezésre,
- nehéz etűd virtuóz előadására
- nehezebb előadási darab, kamaramű, zenekari szólam önálló zenei és technikai megoldására

3.2.4.5.5. Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: Szaxofon főtárgy

A vizsga időtartama:

- „A” tagozat minimum 10 perc
- „B” tagozat minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

A vizsga bármilyen hangolású szaxofonon teljesíthető.

- Egy szabadon választott dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála legalább három előjegyzéssel, hármashangzat-felbontással, tercmenettel, domináns-, ill. szűkített szeptim- felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.
- Egy etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű; J. Harle: Easy Classical Studies 49., 66.; Perényi É.-P.: 222 etűd 210., 211., 221.; Schuster-Perényi: Szaxofoniskola II. 9.; M. Mule: 24 könnyű etűd 9., 15.; J.v.Beekum: 35 Studies, Musette (in G); Klosé: 25 napi gyakorlat 13-tól; Klosé: 25 mechanikus gyakorla 9-től; Klosé: 15 dallamos gyakorlat bármely etűd; Ferling: 48 etűd nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és karakterű előadási darab; A. Corelli: Gigue; G. Fr. Händel: Allegro, Largo et Final; G. Fr. Händel: 4. szonáta; J. S. Bach: Badinerie; J. S. Bach: Esz-dúr szonáta; J.B.Singelée: Solo de concert; A. Chailleux: Andante és Allegro; E.

Bozza: Aria; M. Ravel: Darab Habanera formában; Götz Nándor: Koncertetűdök nehézségi szintjén

- Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű. Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

A vizsga kötelező alaphangszere az altszaxofon, egy előadási darabnál azonban más hangolású hangszer is használható.

- Két dúr vagy harmonikus és melodikus moll skála, legfeljebb öt előjegyzéssel, hármashangzat-felbontással, tercmenettel, domináns-, illetve szűkített szeptim-felbontással, minél teljesebb hangterjedelemben, kotta nélkül.
- Két különböző karakterű, megfelelő etűd vagy etűd-jellegű egyéb mű; Klosé: 25 napi gyakorlat 19-től; Klosé: 25 mechanikus gyakorlat 9-től; Klosé: 15 dallamos gyakorlat bármelyik etűd; Ferling: 48 etűd nehézségi szintjén.
- Két különböző stílusú és karakterű, előadási darab, (egy barokk szonáta vagy versenymű lassú-gyors tétele, és egy romantikus, impresszionista vagy későbbi mű); J. S. Bach: Szonáta; G. Fr. Händel: 2. szonáta; G. Fr. Händel: 6. szonáta; A. Vivaldi: Concerto Op. 3/6 RV 356; R.Schumann: Fantáziadarab; J. B. Singelée: Fantaisie brillante; J. B. Singelée: Solo de concert; E. Bozza: Scaramouche; Busser: Aragon; Götz Nándor: Koncertetűdök nehézségi szintjén.
- Az egyik előadási darab lehet szólómű, vagy kamaramű. Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség

A tananyag elsajátításához tanulónként, félévenként min. 4 db szaxofon nád biztosítása szükséges.

3.2.5. Rézfúvós tanszak

3.2.5.1. Harsona-tenorkürt-baritonkürt

3.2.5.1.1. A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt- és a baritonkürt-tanítás céljai és feladatai

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8-9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során, amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai

- ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit.

Alakítson ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, száj-, hangszer- és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes kartechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
- a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
- fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
- csak fúvókával,
- hangszerrel,
- mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

3.2.5.1.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképeséggel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot,
- sajátítsa el az ajak és a kéz összehangolt munkáját; harsonánál a helyes tolokakezelést,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására az előírt hangterjedelemben,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező hangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket,
- zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök
- alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes az új darabok egyszerűbb dallami díszítésére,
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a használt hangszer történetét, rokon hangszereit,
- ismerje az adott hangszer szerepét különböző zenei korszakokban.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak pódiumon történő bemutatásával:

- egy szabadon választott skála és hármashangzat-felbontás két oktávon keresztül,
- két, lehetőleg különböző jellegű gyakorlat
- egy előadási darab zongorakísérettel, kotta nélkül (minimum Pergolesi: Ária című mű nehézségi szintjén).

Legyen képes

- a használt hangterjedelmen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- az állóképesség növelésére
- árnyaltabb zenei megformálásra.

3.2.5.1.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: Harsona-tenorkürt-baritonkürt főtárgy

A vizsga időtartama:

- „A” tagozat: minimum 8 perc
- „B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

„A” tagozat

- Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat-felbontással.
- Egy etűd; Steiner: Harsona-ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144) nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMBZ 13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky-Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat-felbontás, tercmenet).
- Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára (EMB Z 14143) I./4. Poco Allegro, 6. Allegro, 12. Allegretto nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMBZ 13114) J.S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc a Repertoire album gordonkára és zongorára c. gyűjteményből (EMB Z 5958), Marcello szonátatételek a 6 szonáta gordonkára és basso continuóra c. kötetből (EMB Z 13547), vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. 51-116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114). Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky-Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy másfél oktávos skála három képlettel.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. 51-116. (EMB12657) Clodomir: Etűdök I-II. nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114), J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31. G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.

- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola II. 51-116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky-Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy másfél oktávos skála három képlettel.
- Egy etűd; Steiner: Bariton-ABC (EMB14284) 70-86; Perényi: 347 etűd harsonára (EMB 14452) 130-137. nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Ujfalusi-Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatétel, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.5.1.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

- A légzés, levegővezetés terén tanultak elmélyítése, következetes alkalmazása, az előforduló hibák korrigálása.
- A hangterjedelem további bővítése, fokozott figyelemmel a szép hangra és a tiszta intonációra.
- A kamarazenélés és a zenekari játék előtérbe helyezése.

A tanuló ismerjen különböző

- díszítéseket,
- trillákat,
- előkéket, tripla- és duplanyelves megoldásokat.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló ismerje

- hangszere múltját, irodalmát,
- a kiművelt hangszeres technika alapjait.

Legyen képes

- minden regiszterben kiművelt hang megszólaltatására,
- biztonságos, pontos, hibátlan hangindításra,
- jó legato-technikára,
- dupla- és triplanyelv alkalmazására

3.2.5.1.5. Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: Harsona-Tenorkürt-Baritonkürt főtárgy

A vizsga időtartama:

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: (EMB14143) 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro moderato nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab).
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I. EMB14143: 33-35., 37., 38., 44., 46-50. gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors).
- Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel. Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 1-30. nehézségi szintjén.

- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézség szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
- Egy etűd Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 30-53. nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors).
- Egy más stílusú előadási darab.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel
- Egy etűd; Kopprasch: Technikai etűdök I. füzet (Hofmeister) nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.
- Két etűd; (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható) Kopprasch: Technikai etűdök 7-22.1. füzet (Hofmeister), Perényi: 347 etűd harsonára 250-270 (EMB14452); Bordogni: Vocalises nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele (lassú-gyors).
- Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel. Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,

- állóképesség

3.2.5.2. Tuba tantárgy

3.2.5.2.1. A tubatanítás célja és feladatai

Célok és feladatok

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása - kiemelt
- figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhöz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének
- tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása,
- a zenei hallás átfogó fejlesztése,
- zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló
- felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a tuba történetét, legalább elméletben a különböző hangolású hangszereket
- a tuba a mélyrézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
- a hangszer irodalmát, a hangszer zenekari-, kamarazenei- és szóló-irodalmának legalább a tananyagban megjelenő részét,
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a segédfogásokat, alkalmazásuk lehetőségeit a tiszta intonáció és az előforduló díszítések
- könnyebb megvalósítása érdekében,
- a tuba hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás - didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti - szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, intonációs képességét,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére, szinten tartására és javítására

- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt és stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasításainak megvalósítására.
- társas muzsikálásra.

Fejlessze és ellenőrizze a különböző funkcionális készségek kialakítását

- a helyes légzést intenzív légzésfejlesztő gyakorlatokkal (hangszerrel és hangszer nélkül);
- a szájizomzatot

3.2.5.2.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a helyes szájtartást, légzéstechnikát, befúvást, hangszertartást, a könnyed hangszeres játékmódot,
- a rokon rézfúvós hangszereket,
- a tuba szerkezeti felépítését, és felhangrendszerét a tanult hangterjedelemben (lehetőleg a 10. felhangig), alkalmazási területeit,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

- ideális tubahang kialakítására, megszólaltatására,
- különböző artikulációs előírások (tenuto, staccato, legato, marcato) és játékmódok megvalósítására,
- a zenei mondanivaló megformálására
- az ajak és a kéz összehangolt munkájának kialakítására,
- a helyes befúvás és légzéstechnika alkalmazására,
- a zenei gyakorlatok, előadási darabok pontos, kottahű előadására,
- az előadási darabok kotta nélküli játszására,
- a gyakorlás során előforduló hibák felismerésére, azok önálló kijavítására,
- a hangszer építéséből fakadó intonációs problémák korrigálására,
- a hangszer önálló behangolására,
- a hangszer szakszerű karbantartására.
- skálázni 4# - 4b előjegyzésig

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Legyen képes

- az tanult anyagban előforduló hangterjedelmen belül kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- az állóképesség növelésére,
- árnyaltabb zenei megformálásokra.

3.2.5.2.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: Tuba főtárgy

A vizsga időtartama:

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála legalább három variációval.
- Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet (Zimmermann), Sára: Tubaiskola, Jakab Gedeon: Tubaiskola I. kötet 172., 183., 187., 192., gyakorlatainak nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; F. Schubert: Bölcsődal (EMB13114) (169), H. Purcell: Rigaudon (166) nehézségi szintjén. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála dúr és moll változata, legalább három variációval.
- Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet, Sára: Tubaiskola, Jakab G.: Tubaiskola 1 kötet 161., 163., 179., 186. gyakorlatainak nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Vivaldi: Tél, Händel: Bourrée, Corelli: Sarabande és Gavotte nehézségi szintjén. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.5.2.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje meg a tanuló

- a tuba és a rézfúvós hangszerek rokon vonásait

- a tuba irodalmát,
- a zeneirodalom híres tubaszólóit.

Legyen képes a tanuló

- a technikailag és művészileg igényesebb előadási darabok, kamarazenei és zenekari művek interpretálására,
- a skálaformációkat élénk tempóban, kiegyenlítetten, különböző dinamikai árnyalatokkal 7 #, 7 b előjegyzésig játszani dúrban és mollban egyaránt,
- az általa képzett hangszerhang szépségét, teltségét, plasztikusságát folyamatosan fejleszteni,
- a megtanult előadási darabok közönség előtti színvonalas bemutatására,
- tiszta intonációra, tiszta hangszeres játékra,
- az önálló munkára. Tudja alkalmazni a tanuló
- a hangszerhang képzésének fizikai sajátosságait,
- a különböző zenei utasításokat az előadás módjára, tempójára, dinamikájára vonatkozóan.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre,
- helyes test- és hangszertartásra,
- a tudatos légzéstechnika alkalmazására.
- a tanár útmutatásai alapján a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.)
- játékában a hangindítás, hangelv választás és hangbefejezés a stílus és a zenei karakter megkívánta különböző módjait,
- árnyaltabb artikulációra (portato, sfz, martellato),
- a tananyagban szereplő és előadott művekhez szükséges mértékű virtuozításra.

Tudjon kontra F és f között

- kiegyenlítetten,
- különböző dinamikai árnyalatokkal,
- tiszta intonációval,
- megfelelő nyelvtechnikával játszani.
- ismerje az alapvető díszítéseket (trilla, mordent, előke),
- alapszinten a dupla- és tripla nyelv-technikát,
- ismerje fel alkalmazásának lehetőségét a zenekari, a kamarazenei és a szóló művekben.

3.2.5.2.5. Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: Tuba főtárgy

A vizsga időtartama

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála, legalább 3 képlettel,
- Egy etűd; Kietzer: Tubaiskola I-II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291., 297. gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Két előadási darab; G. F. Händel: Siciliana, W. A. Mozart: Menuet nehézségi szintjén vagy egy könnyebb barokk szonáta két tétele és egy, az előbbtől eltérő stílusú előadási darab.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála, legalább 4 képlettel, mely szekvenciát is tartalmaz
- Egy gyakorlat; Kietzer: Tubaiskola I-II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291,297 Kopprasch: I. kötet: (Hofmeister FH6045) 3., 8., gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele; B. Marcello: F-dúr szonáta, C-dúr szonáta nehézségi szintjén.
- Egy, az előbbtől eltérő stílusú darab; Hidas F.: Három kis tétel tubára nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.5.3. Trombita tantárgy

3.2.5.3.1. A trombita tanítás célja és feladatai

A trombitatanítás feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,

- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása,
- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a trombita történetét,
- a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét,
- a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, „intonációs” képességét,
- hangszeres adottságait,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra,
- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére,
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

3.2.5.3.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a helyes test- és hangszertartást,
- a helyes légzéstechnikát,
- a hangszer irodalmát a tanult anyag alapján
- a dúr és moll hangnemeket 4 #, 4 b előjegyzésig,

- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes

- a helyes légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére,
- az alapvető funkciók helyes alkalmazására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével: fúvóka nélkül, csupán ajakrezgéssel, csak fúvókával, hangszerrel,
- az előírt hangterjedelmen belül g2-ig kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- a könnyebb technikai problémák elemző gyakorlására,
- a tanult darabok stílushű megszólaltatására,
- folyamatos, mérsékelt tempójú lapról olvasásra,
- a különböző artikulációs előírások (staccato, tenuto, legato, marcato) megszólaltatására,
- skálázni egy oktávon keresztül 4# 4 b-ig.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

Ismerje a tanuló

- a dúr és moll hangnemeket 7 #, 7 b előjegyzésig. Legyen képes
- az előírt hangterjedelemben belül (b2-ig) kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- az állóképesség növelésére,
- árnyaltabb zenei megformálásokra.

3.2.5.3.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: Trombita főtárgy

A vizsga időtartama:

- „A” tagozat: minimum 8 perc
- „B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.
- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./1-65. (EMB13492), Clodomir: Petits exercices 1-21. (Leduc), nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./66-74. (EMB13492), Baldassari: Szonáta, Händel: Hallei szonáta, Rangers: Velencei karnevál, Tornyos: Szonatina nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy másfél oktávos skála öt képlettel.

- Egy etűd; Varasdy-Nagyiván-Sztán: Trombitaiskola III./1-65., IV./1-53. (EMB13492), Clodomir: Petitsexercices 1-29. Leduc, nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz-dúr concerto III-IV. tétel, Albinoni: F-dúr concerto I. tétel, Händel: B-dúr szonáta, Telemann: F-dúr szonáta nehézségi szintjén.
- Egy, az előbbtől eltérő stílusú előadási darab; Balay: Andantéet allegro, Bogár: Lés II. Concertino nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.5.3.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

Ismerje a tanuló

- a hangszer múltját, a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát,
- a rézfúvós hangszerek közötti azonosságot, különbséget.

Legyen képes a tanuló

- az előforduló légzéstechnikai és funkcionális problémák korrigálására a mindennapi gyakorlatok segítségével,
- a játszott művek hangterjedelmén belül kiegyenlített és kifejező hang elérésére,
- a különböző hangindítások, hangbefejezések megvalósítására,
- a különböző nyelvütések (szimpla, dupla, tripla) gyorsaságának fejlesztésére,
- önálló hangolásra,
- a hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- skálázni másfél oktávon keresztül valamennyi hangnemben,
- az adott zenei anyagot egyéni képességei, illetve készségei szintjének megfelelően, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezéssel megszólaltatni.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló rendelkezék

- megfelelő állóképességgel.

Ismerje a tanuló

- a hangképzés folyamatát.
- az ajak-, a nyelv- és a manuális technika alapjait,
- az összes dúr és moll skálát a kétoktávós rendszerben, 6 képlettben.

Legyen képes

- a tudatos légzéstechnika alkalmazására.

3.2.5.3.5. Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: Trombita főtárgy

A vizsga időtartama

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy másfél oktávós skála öt képlettel.
- Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22-70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Árban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is; Albinoni: Esz- dúr, g-moll, C-dúr concerto, Barát: Fantázia (Leduc), Gedicke: Koncertetűd; kamaraművek: Borst: Trombitaduók (EMB 6870), Mező Imre: Variációk (EMB 4687), Clodomir: Six petits duo és Six duo faciles, Reschowsky: Trió (EMB 6819), Farkas Ferenc: Régi magyar táncok nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála másfél oktávon, öt képlettel.
- Egy etűd; Clodomir: Petits exercices (Leduc) 22-70., Clodomir: Etűdök (Leduc) II., III., IV., VI., és Árban: Trombitaiskola (Hofmeister) etűdjeinek nehézségi szintjén; kamaraművek: Clodomir: Six duo Faciles, Scheidt: Brass: Quintets I-II., nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta lassú és gyors tétele; Albinoni: Esz-dúr, g-moll, C-dúr concerto, Corelli: e-moll szonáta, Purcell: B-dúr szonáta, Vivaldi: d-moll concerto nehézségi szintjén.
- Egy más stílusú előadási darab Bozza: Capriccio (Leduc) nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség

3.2.5.4. Kürt tantárgy

3.2.5.4.1. A kürttanítás céljai és feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
- a kürtirodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit,
- a kürtcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, hangszer- és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező kúrthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. mf, ff, pp), az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelembe,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

3.2.5.4.2. Követelmények az alapfok évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelő hangszerkezeléssel, kotta- és stílushűen, értelmesen tagolva, kifejezően szólaltassa meg,
- rendelkezék a játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges koncentrálóképeséssel,
- legyen tisztában a hangszerkezelés alapvető tudnivalóival, alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, billentést stb.,
- legyen képes a hangok biztonságos megszólaltatására a klasszikus hangterjedelemben,
- tudjon dinamikailag árnyalt, kulturált, kifejező kúrthangot képezni,
- alkalmazza játékában a hangindítás, elválasztás és hangbefejezés különböző módjait,
- törekedjék játékában a tiszta intonációra,
- rendelkezék az alapfokon játszott zenei anyag megszólaltatásához szükséges technikával,
- tudjon önállóan hangolni,
- ismerje a hangszer karbantartásának alapvető feladatait, és végezze ezeket önállóan,
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanár útmutatásai alapján legyen képes a különböző zenei kifejezőeszközök alkalmazására (artikuláció, agogika, díszítés, lassítás, hangsúlyozás stb.),
- ismerje a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat,
- ismerje a kürt történetét, rokon hangszereit,
- ismerje a kürt szerepét különböző zenei korszakokban.

Legyen képes

- Egy kantiléna,
- Egy gyakorlat,
- Egy darab, vagy tétel előadására.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes tudásáról számot adni az alábbiak:

- egy skála a tanuló meglévő hangterjedelmében (alap, terc és I. fokú hármashangzat, nyelvvel és kötve, negyed és nyolcad értékekben),
- egy kantiléna,
- két etűd,
- egy előadási darab - ajánlott: J. Skroup: B-dúr koncert (rövid kadenciával), L. V.Beethoven: Románc, J. Concone: Téma és variáció, vagy ehhez hasonló nehézségű darab - előadására kotta nélkül

3.2.5.4.3. Az alapfokú művészeti vizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: Kürt főtárgy

A vizsga időtartama

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy kantiléna; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola 11/31., 11/47., 11/52., 11/73. (EMB13370) nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű etűd; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola 11/9., 11/15., 11/16., 11/37., 11/42., 11/68., 11/90. (EMB13370) nehézségi szintjén. Az egyik etűd helyett lehet kamaramű is Tarjáni Ferenc: Muzsikáljunk c. gyűjteményéből G. F. Händel: Sándor-ünnep nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; J. Mattheson: Ária, A. J. Varlamov: Orosz népdal, J. A. Hasse: Két tánc, G. F. Händel: Bourrée (Z6902), Mező I: Tánc, F. Schubert: A tavaszhoz nehézségi szintjén.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben.
- Egy kantiléna; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola 11/110., 11/116., 11/142., 11/155. (EMB13370). nehézségi szintjén.
- Két etűd; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola 11/119., 11/150., 11/167., 11/209. (EMB13370). nehézségi szintjén; az egyik etűd helyett lehet kamaramű is.
- Egy előadási darab; L. V. Beethoven: Románc, J. Loeillet: Szonáta, J. S. kroup: B-dúr koncert, A. Frehse: Andante, Székely: Szonatina II-III. tétel (EMB5990) nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

3.2.5.4.4. Követelmények a továbbképző évfolyamainak elvégzése után

Az „A” tagozat végén

A tanuló ismerje hangszer múltját, irodalmát, a jelentősebb alkotó- és előadóművészek munkásságát.

Legyen képes

- természetes, oldott hangszerkezelésre, helyes testtartásra, hangszertartásra, a tudatos

- légzéstechnika alkalmazására,
- C-g2 hangterjedelembe kiegyenlített, különböző dinamikai árnyalattal, tiszta intonációval játszani, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával,
- életkorának és képességeinek megfelelő zenei anyag kottahű, stílusos, a zenei összefüggéseket visszaadó, értelmesen tagolt, árnyalt előadására, szép kifejező kúrthangon,
- az előadási darabokat fejből játszani,
- technikai szempontból tudatos, elemző gyakorlásra,
- igényesebb kamarazenei művek előadásában közreműködni.

Rendelkezzék

- a zenei kifejezést lehetővé tevő képzelőerővel, technikával, formálókészséggel,
- koncentrációképességgel,
- lapról olvasási készséggel, amely a mindenkor darab megszólaltatásához, illetve a kamarazenéléshez szükséges.

A „B” tagozat végén (az „A” tagozat követelményein felül)

A tanuló legyen képes

- F-c3 között kiegyenlített, tiszta intonációval, a nyelvtechnika tudatos alkalmazásával játszani,
- az ajaktrilla megvalósítására.

3.2.5.4.5. A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei: gyakorlati vizsga

A vizsga tantárgya: Kürt főtárgy

A vizsga időtartama

- „A” tagozat: minimum 10 perc
- „B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy kantiléna transzponálása Esz-kürtben; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) 11/110., 11/161., 11/203. nehézségi szintjén.
- Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, ill. versenymű, vagy szonáta lassú és gyors tétele; az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható; Schubert: Szerenád, Telemann: Allegretto, Mozart: D-dúr kürtverseny (Breitkopf), Händel: Ária, Skroup: B-dúr koncert, Csajkovszkij: Édes álom, Glinka: Északi fény, Martini: Gavotte, Székely: Szonatina (EMB 5990 kötetben), Szervánszky: Kis szvit (EMB 5990 kötetben) nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Transzponálás Esz-, vagy D-kürtben; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) 11/136., 11/187. nehézségi szintjén.

- Egy etűd; Szilágyi-Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) 11/182., 11/193., 11/210. nehézségi szintjén.
- Egy kamaramű; Mozart-kürtduók (Hofmeister), Haydn: Divertimento, Farkas F.: Régi magyar táncok - fúvósötös (EMB 14056) - nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab, vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel; Bogár: Változó felhők, Zempléni: Rapszódia nehézségi szintjén.
- Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációkés díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

III. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. A pedagógiai program érvényességi ideje

Iskolánk nevelő-oktató munkáját a jelen pedagógiai program alapján 2026. szeptember 1-jétől szervezi, érvényessége a felülvizsgálati igény megjelenéséig, valamint az újabb jogszabályi változásokig tart.

2. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja az alábbiak szerint:

- A nevelőtestület minden tanév végén értékeli a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.
- A tanévzáró nevelési értekezlet keretén belül a nevelőtestület évente felülvizsgálja a pedagógiai programot az igazgató elemzése alapján. Az igazgató dönt a szükséges változtatásokról, kezdeményezi a fenntartó egyetértését.

3. A pedagógiai program módosítása

A pedagógiai program módosítására javaslatot tehetnek:

- az iskola igazgatója,
- a nevelő testület bármely tagja,
- az iskola fenntartója.

A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti, módosítását a nevelőtestület véleménye alapján kezdeményezheti, majd a fenntartó hagyja jóvá.

A módosított pedagógiai programot a jóváhagyást követő tanév első tanítási napjától kell bevezetni.

4. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

Az intézmény pedagógiai programja nyilvános. Az iskola pedagógiai programjának legalább egy példányát oly módon köteles elhelyezni, hogy azt a szülők és a tanulók szabadon megtekinthessék.

A pedagógiai program egy-egy példánya a következő személyeknél tekinthető meg:

- az iskola fenntartójánál,
- az iskola igazgatójánál,
- az iskola irattárában,
- az intézmény honlapján.

A pedagógiai programmal kapcsolatosan felvilágosítást az intézmény igazgatójától és az igazgatóhelyettestől lehet kapni.

IV. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉKOK

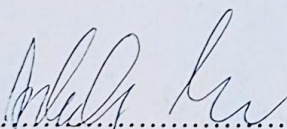
Az intézmény fenntartójának jóváhagyó nyilatkozata

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 26. § (1) bekezdése értelmében „A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot az igazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el és a fenntartó hagyja jóvá. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.”

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 83.§ (2) bekezdés g) pontja alapján „A fenntartó ...jóváhagyja a köznevelési intézmény SZMSZ-ét, **pedagógiai programját**, éves munkatervét, pedagógus-továbbképzési intézményi programját, tantárgyfelosztását,”

A **Kolumbusz Kristóf Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola** pedagógiai programját megismertem. Aláírással tanúsítom, mint a fenntartó döntésre jogosult vezetője, hogy a pedagógiai program rendelkezéseivel egyetértek és azt jóváhagyom.

Bükkszenterzsébet, 2026 május 28.

.....
a fenntartó képviselője

V. MELLÉKLETEK

1.számú melléklet: Tantárgyi helyi tantervek a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján az általános iskolai képzéshez, az 1-4. évfolyamokra

2.számú melléklet: Tantárgyi helyi tantervek a 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján az általános iskolai képzéshez, az 5-8. évfolyamokra

3.számú melléklet: A tanulmányok alatti vizsgák tantárgyankénti, évfolyamonkénti követelményei – (a tantárgyi helyi tantervek alapján)